

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2446 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Položaj v španiji je vedno bolj kritičen

**Zopetni krvavi spopadi v Seville — Veliko število
žrtv in aretirancev — Preki sod — Napad na vojašnico**

Madrid, 23. julija. s. Nad mestom Seville, kjer so danes vsi noč pokale puške, je bilo okoli polnoči proglašeno obsešno stanje.

Pariz, 23. julija. g. Kakor poroča »L'In-formation« iz Madrida, je bilo nad Seville in provinco Seville proglašeno obsešno stanje. Zbiranje več kot 4 oseb na cestah je prepovedano. Policija mora vsa taka zbiranja razgnati, če je treba tudi z orožjem in aretirati vse raznašalce razburljivih vesti. Tudi vse osebe, ki bi hotele omejevat svobodo dela, je treba takoj aretirati. Vojška oblasta so pooblaščenca, da smejo brez svarske takoj streljati na vsakega demonstranta. Občinstvo je pozvano, naj se čim manj združuje na cestah. Ravno tako je nevarno kazati se na oknih. Hiše, v katerih bi se skrivali uporniki, bodo obstreljane, če se ne bodo spet izdali. Dosedaj je bilo aretiranih okoli 500 oseb. Število v Seville ubitih znaša 20, ranjenih pa nad 100. Številne komunistične voditelje so odvedli v oddaljene trdnjave. Delavska konfederacija, ki simpatizira s komunisti, je bila razpuščena. Vlada razmotriva tudi o mobilizaciji, če bi se revolucionarni pokret še bolj širil.

V Malagi so komunisti izdali parolo za splošno stavko. Tudi v Saragosi razvijajo komunisti živahno delovanje. V Barceloni je dal guverner nalepiti proglas, v katerem sporoča svoj trdni sklep, da bo vsak poskus upora zatrt z vsemi sredstvi. Polkovnik Macia, predsednik generalnega sveta Katalonije, pa odločno vstopa za uporabo sile. Situacija je, da odločanje vsako uporabo sile. Situacija je, da odločanje vsako uporabo sile. Situacija je, da odločanje vsako uporabo sile.

Madrid, 23. julija. g. Mesto Madrid je podobno velikemu vojaškemu taborišču. Čete so v najstrožji pripravljenosti. Na najvažnejših točkah mesta stoje vojski v polni opre. Pred vladnimi in drugimi javnimi poslopi so postavljene strojne in topovi. Napetost je narasla do vrhunca.

Iz Seville poročajo, da je prišlo nocoj tam do novih uličnih spopadov. Ali je bilo kaj žrtv in koliko, še ni znano.

Madrid, 23. julija. AA. V Barceloni so neznani teroristi izvršili hud atentat. Bom-

ba je eksplodirala od vodovodu in ga poškodovala. Občnem je bila porušena plinska napeljava. Vse telefonske zveze so bile porušene. Atentat je povzročil v mestu strahovito paniko.

Krivi neredi so bili tudi v Seville. Vojas- tvo je moralo streljati s strojinami in topovi.

Madrid, 23. julija. AA. O atentatu z di- namitom v Barceloni se doznava, da so ekstremisti položili bombo v kanal, po katerem teče telefonski kabel. Njihovi to- variši so med tem z orožjem v rokah stra- žili, da njihova početa nihče ne bi mogel preprečiti. Ta atentat je vzrok, da so pre- trgane vse zveze med Barcelono in Ma- dridom.

V Seville je danes spet prišlo do demon- stracij, pri katerih so padle štiri osebe. Posebno hudi nemiri so bili zvečer. Sku- pina demonstrantov z ženskami na čelu je hotela zavzeti vojašnico. Pri tem so štiri demonstranti dobili hude rane. 500 ljudi je aretiranih. Zaporji v Seville so prenapolnjeni. Nad mestom je proglašen preki sod. Nad mestom krožijo letala kot patrolje.

Razpust delavskih sindikata

Madrid, 23. julija. AA. Vojaske oblasti so proglašile v Seville obsešno stanje. Snoči so divjali po mestu hudi puščali boji, v katerih je bilo mnogo ubitih in ranjenih. V nekem primeru je vodila uor- ni skupina žen z otroki, tako da se je demonstrantom posrečilo približati se orožništvu in ga obmetavati s kamenjem. Demonstranti so zasedli v sredini mesta več skupin hiš. Končno se je posrečilo po- liciji, da je unornike s pomočjo vojaštva aretirala. Aretirali so nad 500 oseb. Vla- da je sklenila razpustiti vse španske de- lavske organizacije, ki so članice revolu- cionarne delavske organizacije »Sindico Unico« in aretirati vse voditelje revolu- cionarne zibanja.

Avstrijsko stališče do carinske unije

**Po avstrijskem utemeljevanju gre samo za paritetično sodelovanje in
podreditev interesov**

Haag, 23. julija. s. Tudi današnja dopol- danska seja mednarodnega razsodišča je bila v celoti posvečena izvajanju avstrijskega agenta prof. Kaufmanna. Profesor Kaufmann se je podrobno bavil z ugovori, ki so padli proti nameravanemu carinske- mu režimu med Avstrijo in Nemčijo. Po- udarjal je, da gre v resnici pri vsaki car- inski uniji samo za paritetično sodelova- nje in podreditev interesov, ne da bi bila pri tem kršena neodvisnost katerekoli iz- med obeh strank. Prof. Kaufmann se je bavil nato z odločbami glede odpovedi av- strijsko-nemške carinske pogodbe ter na- glašal, da tudi podreditev odpovedne pra- vice legislativnemu glasovanju ne zmanjša

njene vrednosti in ne krši nedotakljivosti držav. Pri tem gre za konstitucionalno vprašanje, ki ga je treba prepuštili svo- bodnemu preudarku oboje države. Pri teh izjavah avstrijskega agenta je stal- v inozemski sodnik Wan Eysinga av- strijskemu agentu vprašanje, ali vlada v Avstriji stalen konstitucionalen običaj, da je v primerih, v katerih je ratifikacija kak- šne pogodbe mogoča šele po odobritvi v parlamentu, odvisna tudi morebitna od- poved od predhodne parlamentarne od- bitve. Da bi mogel avstrijski zastopnik temeljito proučiti to vprašanje, je bila seja odgodena.

Povišanje obrestne mere v treh državah

Budimpešta, 23. julija. s. Madžarska na- rodna banka je zvišala diskontno mero od 7 na 9 odstotkov.

London, 23. julija. s. Angleška banka je zvišala diskontno mero od 2 in pol na 3 in pol odstotka.

Dunaj, 23. julija. p. Avstrijska narodna banka je docela nepričakovano povišala z današnjim dnem obrestno mero za es- kompt od 7 in pol na 10 odst., za lom- bard od 10 in pol na 11 odstotkov.

London, 23. julija. AA. Angleška narod- na banka je povišala eskomptno mero z 2 in pol na 3 in pol odstotka, kar dokazuje težki položaj londonskega denarnega trži- šča. V preteklem tednu so izvozili iz An- glije v Evropo in posebno v Francijo ve- like množine zlata. Angleška narodna ban- ka je izgubila v tem času približno 17 mi- lionov funtov šterlingov zlata. Njene zla- te rezerve so padle tako na 147 milijonov funtov šterlingov. Finančni krogi dvomi- jo, da bi povišanje eskomptne mere ustavi- lo nadaljnji beg zlata v Pariz in menijo, da bo nastala nevarnost velikega izvo- za zlata v druge države. Na drugi strani poudarjajo, da je zlata zaloga angleške narodne banke kljub zmanjšanju zlate re- zerve v zadnjih dneh veliko večja kot ja- nuarja.

London, 23. julija. g. Zlate izgube angle- ške banke se kljub današnjemu zvišanju diskontne mere stalno povečujejo in so da- nes dosegle izredno višino 5 milijonov fun- tov. Celokupne zlate izgube od četrtka pre- teklega tedna znašajo nad 20 milijonov funtov.

Podaljšanje omejitev bančnega poslovanja na Madžarskem

Budimpešta, 23. julija. AA. Korbiro po- roča, da je madžarska vlada danes dopol- dne izdala posebno uredbo, ki podaljšuje za 8 dni gospodarski režim za banke, to je do 30. julija t. l.

Ponesrečeno italijansko vojaško letalo

Rim, 23. julija g. Pri Turinu se je zru- šilo pri poskusnem poletu zaradi defekta v motorju vojaško letalo z letališča Ve- maria Reale. Oba letalca sta bila na me- stu mrtva.

Omiljenje inozemske takse v Nemčiji

Berlin, 23. julija. č. »Berliner Tageblatt« poroča, da bo uredba o taksi za potova- nja v inozemstvo bržkone že jutri znatno omiljena. Za Avstrijo in Švico bo taksa popolnoma ukinjena, dočim bo za druge države znizana tako da se bo zopet dvig- nil tujski promet. Pokazalo se je namreč, da je ta uredba zelo hudo prizadela Nem- čijo samo, tako da vozijo vlaki na pol prazni, v zračnem prometu pa že dva dni ni nobenih potnikov.

Komunistični izgredi na Bolgarskem

Sofija, 23. julija. s. Komunisti so name- ravali prirediti danes velike protestne sho- de zaradi zatvoritve kluba delavske stran- ce. Dan je v splošnem potekel mirno. Samo v Jamboliju je prišlo do nemirov, ker se je hotela večja množica polastiti komi- sarjata. Policija je morala rabiti orožje, pri čemer sta bila dva demonstranta tež- ko ranjena.

Sofija, 23. julija. AA. Komunisti so več- raj priredili več skupščin, da protestirajo proti aretacijam svojih tovarišev. Pri tem je prišlo do nemirov. Najhujši izgredi so bili v Jambolu, kjer je več sto ljudi skušalo demonstrirati in zasedati policijski komi- sarijat. Ker se niso hoteli raziti, je policija rabila orožje in ranila dva demonstranta. Eden je ranam podlegel.

Revolucionarni pokret v Argentini

Pariz, 23. julija. AA. Havas poroča iz Buenos Airesa: Uporniki, ki so jih večerj vladne čete poglale proti paragvajski meji, so v obmejnem mestu Corrientes ubili po- veljnika posadke in vlomili v 2 banki, od- nesli 2 miliona pesov in izgubili čez mejo. V neki vasi blizu meje je patrolja prišla 20 upornikov. Zdej je v vsej Argentini zopet mir. Po vesteh iz paragvajskega glavnega mesta Assumption se je vodoradi upornikov Irigoyenu posrečilo prekoračiti mejo z 200 uporniki in 6 topovi.

Fašistična univerzitetna mifka

Rim, 23. julija. AA. Predsednik vlade je potrdil preustroj univerzitetne milice, šte- la bo 5 legij. Za sprejem v te akademske legije, bodo merodajni posebni kriteriji.

ZAKLJUČEK V LONDONU

**Konferenca je odobrila predloge finančnih ministrov — Opravila je
le polovično delo — Pogajanja se bodo nadaljevala**

London, 23. julija. d. Proti pričako- vanju je bila londonska konferenca že danes zaključena. Se snoči je izgleda- lo, da se bo konferenca zavlekla preko prvotno določenega termina. Po več- rajšnji plenarni seji se je takoj zopet sestel odbor finančnih ministrov, ki je nadaljeval razpravo o ukrepih za omi- ljenje finančne krize v Nemčiji. Poka- zalo se je, da o prvotno nameravani velikopotezni podporni akciji ne more biti govora, ker so ovire za ogromno mednarodno posojilo, ki bi bilo v to potrebno, za sedaj še prevelike. Po dol- gotrajni, pozno v noč trajajoči razpra- vi, so se finančni ministri naposled ze- dinili na predloge, ki so bili danes pre- loženi plenarni seji. Ti predlogi se ome- jujejo v glavnem na podaljšanje že se- daj obstoječih kratkoročnih kreditov nemški narodni banki, a obenem se pri- poroča vladam, naj vplivajo na denar- ne zavode, da jih po možnosti poveča- jo in podaljšajo.

Med tem so se vršili med v Londonu zbranimi državniški razgovori, v ka- terih so obravnavali tudi politično vpra- šanje. Sporazum v odboru finančnih ministrov in rezultat političnih razgo- vorov med državniški sta imela za po- sledico, da je bila konferenca po daljši plenarni seji, na kateri so bili odobreni predlogi finančnih ministrov, takoj za- ključena. Na zaključni seji se je znova manifestirala želja in volja po čim tes- nejšem sodelovanju vseh zastopanih držav.

V konferenčnih krogih samih pri- znavaajo, da ti ukrepi še ne bodo za- dostavljali za popolno finančno sanaci- jo Nemčije, toda problem je tako ob- širen, da ga ni bilo mogoče temeljito proučiti v tej kratki dobi. Razgovori med vladami se bodo zaradi tega na- daljevali in če se bo izkazalo, da skle- njeni ukrepi ne zadostujejo, se bo mor- da že v kratkem sestala nova konfe- renca. Vsekakor pa bo vprašanje nem- ške krize prišlo na dnevni red nove konferenca v jeseni ter upajo, da se bodo medtem razčistili tudi politični problemi, ki igrajo, kakor se je izka- zalo-tudi tokrat, odločilno vlogo.

Komunike o sklepih konference

London, 23. julija. AA. Danes kmalu po 12 uri so zaključili konferenco sed- mih držav. Objavili so naslednji komunike: »Odgovornost kapitala iz Nemčije je po- vzročila hudo gospodarsko krizo. Inozem- stvo je odpovedalo Nemčiji kredite, ker ni imelo zaupanja v njen gospodarski in finančni položaj. Ker je ohranitev fi- nančnega ravnotežja Nemčije bistvenega interesa za ves svet, so države, zastopane na konferenci, sklenile pomagati Nem- čiji, kolikor morejo, da se obnovi zaupa- nje v njeno gospodarstvo. Krediti Nem- čiji bodo, ko zapadejo, podaljšani za tri mesece. To odredbo bodo izvedli finančni zavodi raznih držav in tako ohranili Nemčiji kredite, ki so ji jih že dovolili.

Konferenca predlaga, naj Banka za mednarodna plačila takoj imenuje odbor delegatov osrednjih bank, ki naj pro- uči vprašanje novih kreditov nemški državi in delne konverzije kratkoročnih kreditov v dolgoročne. Konferenca je z zanimanjem vzela na znanje poročilo kancelarja Brüninga o skupni garanciji nemške industrije v korist Banke za zla- ti diskont. Konferenca meni, da bo ta garancija omogočila, da se najde zdrava podlaga za normalne mednarodne kre- ditne operacije. Dalje je mnenja, da bodo te odredbe omogočile trajnejšo akcijo v korist Nemčije.

Komunike sta podpisala predsednik konference ministrski predsednik Macdonald in generalni tajnik konference Maurice Hankey.

Nemško poročilo o sklepih

Berlin, 23. julija. s. Po zaključni seji londonske konference sedmih držav je bila objavljena izjava, ki priporoča finančnim zavodom za olajšanje trenutnega finanč- nega položaja razne predloge. Med drugim naj bi bil kredit osrednjih bank v višini 100 milijonov dolarjev, ki je bil pred krat- kim dovoljen nemški državi in banki pod avspicijami mednarodne banke za plačila podaljšan v trenutku, ko bi dospel, za dobo treh mesecev. Finančni zavodi raznih držav naj bi zaradi ohranitve obsega kreditov ki so bili že dovoljeni Nemčiji, uvedli skupne mere. Konferenca priporoča dalje Banki za mednarodna plačila, naj nemudo- ma imenuje odbor strokovnjakov, ki naj bi jih določil guvernerji osrednjih bank in ki naj bi proučili neposredne nadaljnje kreditne potrebe Nemčije in možnosti kon- vertiranja kratkoročnih kreditov v dolgo- ročne.

Berlin, 23. julija. AA. Po štiridnevni posvetovanih je londonska konferenca sedmih držav sklenila, da Nemčija ne do- bi mednarodnega posojila. O konferenci so objavili komunike, ki med drugim pri- poročajo, naj se podaljšajo Nemčiji kratko- ročni krediti in imenuje odbor strokovnjakov, obstoječ iz delezatorv emisij bank, ki naj bi priporavil vse potrebno za kon- verzijo kratkoročnih kreditov v dolgoročne. Odločal bo tudi o potrebi novih kredi-

tov Nemčiji. Po zaključku konference je imel Macdonald spraviiv govor. Nato se je kancelar Brüning zahvalil ministrskemu predsedniku za nepristransko vodstvo sei. Govoril je tudi francoski ministrski pre- sednik Laval, ki je noudaril prednosti odkritosrčnih razgovorov.

Konferenca se ni sporazumela o široko- grudnem načrtu za gospodarsko obnovo Nemčije, temveč je le prepuščala, da sama oo svoji moči uredi svoje zadeve.

Zaključna seja

London, 23. julija. AA. Londonska kon- ferenca se je končala danes ob 12.20.

Pred razstankom konference so se ogla- silil k besedi voditelji poednih delegacij. Predsednik francoske delegacije Laval je končal svoj govor o pomenu in delu konference z željo, naj sedanja in prihod- nja pogajanja ustvarijo od vseh pričako- vano politično sodelovanje med Francijo in Nemčijo.

Stimson je govoril o pomenu dosedanjih razgovorov med zastopniki Nemčije in Francije. Podobna pogajanja bodo po nje- govem mnenju okrepila zaupanje v gos- podarsko življenje po vsem svetu. O kon- ferenci sami je Stimson dejal, da je pri- stopoval prav velikim dogodkom in da pričakuje z močnim zanimanjem sadov te konference.

Dr. Brüning se je zahvalil posebno za ameriško pomoč in veruje v bodoče uspe- he francosko-nemške kooperacije. Grandi je želel, naj bo konec sedanje konference začetek novega življenja vsega sveta. Konferenca bo omogočila nove in dobre odnose med evropskimi narodi.

Konferenca je po krajši razpravi odo- brila predloge, ki jih je bila sestavila snoč- nja seja finančnih ministrov.

Curtius se zahvaljuje Franciji

Pariz, 23. julija. AA. Havas poroča iz Londona: Snoči je nemški zunanji mini- ster Curtius na sestanku novinarjev de- mantiral pisanje londonskih listov, ki so hoteli naslikati francoski nastop na kon- ferenci kot nepopravljiv in nepomirljiv. Curtius je izrekel Franciji vse svoje spo- štovanje za njeno lojalnost in pomirljivi duh, s katerim je nastopala.

Nadaljevanje v Berlinu

Berlin, 23. julija. s. Državni tajnik Stim- son bo prispel v soboto z nemško delegaci- jo semkaj, dočim bosta ministrski predse- dni Macdonald in zunanji minister Hender- son prišla v Berlin v ponedeljek.

London, 23. julija. AA. Ministrski pred- sednik Macdonald in zunanji minister Henderson posetita Berlin prihodnji teden. Henderson odputuje iz Londona v nedeljo, ministrski predsednik Macdonald pa v po- nedeljek. Poset bo zelo kratek. Angleška državna odputujeta iz Berlina že prihod- njo sredo.

V Angliji in Ameriki so zadovoljni

London, 23. julija. AA. Po končani kon- ferenci je predsednik angleške vlade Macdonald izjavil novinarjem, da »e prav iz srca radu« sporazuma, ki je bil dosežen med sedmimi državami. Pot do njea je bila težka. Navzlic temu so se pogajanja končala z velikim uspehom. Važnost spo- razuma je ogromna. Nemčiji bo dana ma- ksimalna podpora.

Ameriški minister Stimson je sprejel za- stonnika Reuteria ter mu izjavil, da je z uspehom konference docela zadovoljen. Stimson je imel snoči in danes dva dolga telefonska razgovora s predsednikom Hooverom v Washingtonu.

Washington, 23. julija. č. V tukašnih krogih presojaio rezultat londonske kon- ference še dokaj mirno. Odlični ameriški po- litiki prišlusujejo glavno važnost dejstvu, da so skleni konference v skladu s pred- loži Amerike. Več vodilnih in ameriških bank je že izjavilo pripravljenost, podal- šati kratkoročne kredite Nemčiji. Pričaku- je se da bodo temu vzledu sledile tudi ostale ameriške banke.

London, 23. julija. AA. Današnji listi o- šejo, da bi takojšnja izvedba sklepov kon- ference zelo ugodno vplivala na sološni položaj in še bolj obnovila zaupanje v gos- podarsko ravnotežje nemške države. Li- sti so zadovoljni, da je konferenca skle- nila pomagati Nemčiji. Obhvalujejo pa, da se ni bavila s širšimi problemi, ki so po- sledica sedanje krize. Izražajo pa nado, da bodo razpravljali o teh vprašanih, ko se sestane odbor banknikov, ki bo proučil gospodarsko stanje nemške države.

Hoover o rezultatu

Washington, 23. julija. g. O izidu lon- donske konference sedmih držav je izja- vil predsednik Hoover, da je bila v Lon- donu ustvarjena podlaga za finančno sta- bilizacijo Nemčije. Glavno vprašanje, ki se nanaša izključno na finančne zadeve, pa bodo s prostovoljnim sodelovanjem mnogo bolje rešili mednarodni bankirji kakor politično vezane vlade. Kot bistve- ni dobiček konference je treba pozdraviti dejstvo, da so se pogajanja vršila v duhu pomirjenja in volje za spravo. Ameriški politični in finančni krogi so prepričani, da se bo v jeseni vršila ponovna konfe- renca, ki bo končno veljavno rešila še ona vprašanja, ki so ostala sedaj nerešena.

Ostra kritika londonskega lista

London, 23. julija. č. Pod naslovom »Iz- gubljena prilika« objavljajo današnje »Ti- mes« uvodnik, v katerem zavzemajo sta-

lišče do londonske konference in pravijo med drugim:

»Kakršenkoli je rezultat konference, eno je gotovo: zadovoljiti ne more nikogar. Dr. Brüning se bo vrnil v Berlin praznih rok. Ne more se sicer trditi, da podaj- šanje kratkoročnih kreditov za Nemčijo ni nič, toda tak rezultat ne odgovarja name- nu in važnosti konference. Zamanj bi bilo prikrivati razočaranje, ki ga je izzval kon- fec konference v angleški javnosti. Vzro- kov ni treba iskati daleč. Doktor se bo Amerika upirala reviziji vojnih dolgov in Francija smatrala vsako besedo o reviziji reparacij za alarm, je nemogoče trajno rešiti gospodarsko krizo. Reparacijska bremena onemogočajo finančno sanacijo Nemčije. To pa predstavlja stalno nevar- nost za evropsko gospodarstvo in za ves svet. Ostane samo eno: ali revizija ali kaos. Prej ali slej bo prišlo to z elemen- taro silo do izbruha in takrat bo zma- gala ideja revizije. V jeseni se bo moralo v dvojni meri nadoknaditi to, kar se je sedaj v Londonu opustilo.«

Francoska sodba

Pariz, 23. julija. g. V pariških političnih krogih izjavljajo, da je londonska konfe- renca prinesla sicer malo koristi za to, da bi se Nemčija rešila iz svoje težke situaci- je. Pozitivni rezultat konference pa je ta, da je prišlo do dalekosežnega zblizanja med Francijo in Nemčijo. Med nemškimi in francoskimi državniški so bili v Lon- donu navezani pristrni stiki, ki bodo za na- daljnji razvoj nemško-francoskega razme- ja lahko zelo koristni. Casopisje enodušno hvali Lavalovo rigoroznost pri zastopanju francoskih interesov. Splošno menijo, da se bo že s prihodnjim tednom pričela ži- vahna izmenjava misli med Berlinom in Parizom. Finančni krogi so prepričani, da se bodo merodajni faktorji v zadnjem trenutku vendarle vrnili na francoski načrt velikopoteznih dolgoročnih kreditov za Nemčijo.

Vtis v Nemčiji

Berlin, 23. julija. g. Poročila o izidu lon- donske konference so sprejeli v Berlinu skoro apatično. Ko so se povoljni izgledi za Nemčijo od dneva do dneva zmanjše- vali, so bili že vsi pripravljeni na to, da v Londonu ne bo doseženo več kakor to, kar bodo morale države tako rekoč po sili priznati. Skoraj noben večerni list v Berli- nu zato ne posveča londonski konferenci posebne pozornosti. Zanimanje vse javnosti je osredotočeno sedaj na vprašanje, kaj bo Nemčija storila sama zase, da bi se ka- korkoli držala nad vodo. Za odstranitev akutne nevarnosti se pričakuje najprej finančno-tehnični ukrepi. Gospodarski kro- gi zahtevajo ukinitve bančne zapore, ker bi omejitev kroženja denarja lahko povzročila škodo, ki jo ne bi bilo lahko popraviti. Državna banka je zaradi krčenja kreditov izročena najostrejšim kritikam. Splošno se zahteva, naj bi se znizala meja kritih nov- čanic, to je, naj bi se izdalno nov denar, da bi imel denarni trg dovolj plačilnih sredstev na razpolago. Za zavarovanje kre- ditne prenapetosti se priporoča zvišanje diskontne mere do 15 odstotkov.

Glede načrtov in pobud za božičnost si razne skupine zelo nasprotujejo. Dočim je levčarski tisk mnenja, da bi se dalo z za- silnimi merami vzdržati še nekaj mesecev, med tem pa bi bilo treba čimbolj pospešiti pogajanja s Francijo, ki naj bi omogočila za sanacijo potrebne dolgoročne kredite, nastopajo desničarske skupine na »nacio- nalno samopomoč«, o kateri se že kažejo prvi konkretni obrisi. Nemčija naj bi se preorientirala na lastno preskrbo ter or- ganizirala popolnoma ločeno gospodarstvo. Za ta načrt delajo posebno poljedelci ži- vahno propagando. Ali bo prišlo zaradi vsega tega tudi do političnih sprememb, se trenutno ne da reči, ker je vse odvisno od vladnih odločitev.

Pasivna trgovinska bilanca Nemčije

London, 23. julija. AA. Reuter objavlja statistične podatke o finančnem položaju Nemčije. Po teh podatkih je bila trgovin- ska bilanca Nemčije v zadnjih 7 letih pasiv- na za 1500 milijonov dolarjev. V tem času je Nemčija plačala 2500 milijonov dolarjev reparacij. Da krije te izdatke in ta pri- manjkljaj, je Nemčija najela posojila v skupnem znesku 3855 milijonov dolarjev.

Poslovanje nemških bank

Berlin, 23. julija. č. Nemška vlada je da- nes izdala novo zasilno uredbo o prehod- nem režimu v bančnem poslovanju za dobo od 24. do 28. julija. V tem času bodo ame- lke banke izplačevati od hranilnih vlog do 30 odst., z ostalih računov pa 10 odst.

Odbita nova zahteva po sklicanju nemškega parla- menta

Berlin, 23. julija. č. Zrardi nepopolnega uspeha londonske konference se polšača nemških političnih krogov precejšnje vzne- mirjenje. Nemski nacionalisti in komuni- sti so obnovili svojo zahtevo po sklicanju državnega zbora. Danes dopoldne so se sestali voditelji strank, da razpravljajo o tej zahtevi. Sestanka se je udeležil v ime- nu vlade minister Treviranus, ki je pouda- ril, da bi bilo sklicanje državnega zbora v sedanjem trenutku zelo neugodno. Po daljšem posvetovanju je bila zahteva po sklicanju državnega zbora odbita.

Napadi makedonstvujuših in njihovo ozadje

Makedonstvujušči hočejo pokazati svojim zaščitnikom, da so še na mestu — Bolgarska vlada mora pokazati svojo avtoriteto

Beograd, 23. julija. r. Kakor znano, je v noči od 19. na 20. julija štirilaska skupina bolgarskih komitov prebrala mejo in na letalu v bližini sela Prevalica na orožniško patroljo, s katero se je spustila v borbo. V borbi sta bila dva komita ubita, dočim sta druga dva pobegnila. Naše oblasti so podvezle takoj primerne ukrepe, da se beguncem, ki so se obrnili nazaj proti bolgarski meji, onemogoči pobeg. Res sta begunci v sredo ponoči v rajonu Besne kobile v bosilgrajskem srezu zašla v zasledu. Pri tej priliki je bil eden izmed njih ubit, dočim se je drugemu zopet posrečilo pobegniti.

V isti noči je dosedaj neznan storilec na letalu na orožniško patroljo v bližini Kumarnova. Ko ga je patrolja pozvala, naj se ustavi, je neznanec potegnil samokres in oddal na orožnike več strelcev. Orožniki so segli po orožju in napadalec ustrlel. Pri ubitju so našli dva revolverja, dva pasova z municijo, tri bombe sistema »Odrin« in prazno torbo. Po rezultatu dosedanjih preiskave je ugotovljeno, da so vsi ti napadi v medsebojni zvezi in da predstavljajo akcijo, organizirano iz inozemstva.

Četudi bi pri ubitih napadalcih ne našli ničesar, kar bi dokazovalo, odkod prihajajo, bi bilo za vsakega poznavalca razmer takoj jasno, kdo so in odkod prihajajo. Sedaj je bil na jugoslovensko-bolgarski meji že od

lanske jeseni mir. Odpor, ki so ga bolgarski banditi našli pri prebivalstvu južne Srbije, porazi, s katerimi so končali vsi njihovi poskusi novih napadov na naše ozemlje, in težke žrtve, ki so jih morali dati za vsak tak poskus, so imeli za posledico, da je akcija makedonstvujuših na našem ozemlju postala skoro nemogoča. Makedonski komite pa je prišel vsled tega v zelo mučen položaj. Oni, ki jih tako bogato oskrbujejo s finančnimi sredstvi, z revolverji in bombami, so že nezadovoljni, da komite ničesar ne dela. Zato je hotel Vanče Mihajlov, z novo akcijo proti naši državi pokazati svojim prijateljem doma in v inozemstvu, predvsem pa svojim finančnikom, da je še vedno v akciji. Hotel je s tem očividno doprinesiti dokaz, da niti izid parlamentarnih volitev v Bolgariji, niti novi režim v Bolgariji zanj ničesar ne pomeni. Napad bolgarskih komitov na pešinski srez bi moral pomiriti one, ki bi mogli dvomiti, da bi po spremembi režima v Bolgariji prišel makedonski komite v nemilost. Nova bolgarska vlada pa ima sedaj priliko dokazati, ali je njena avtoriteta večja, kakor je bil dosedaj običaj, ali pa so bolgarski komite še vedno država v državi. To je tem bolj potrebno razčistiti, ker se baš te dni zopet sestane mešana jugoslovensko-bolgarska komisija, ki naj uredi vse obmejne spore.

Sodba v procesu proti frankovskim teroristom

Dva obsojena na smrt, trije oproščeni, ostalih sedem je obsojenih na zaporno kazen od 6 mesecev do 15 let

Beograd, 23. julija. AA. Državno sodišče za zaščito države je danes ob 11. dopoldne razglasilo sodbo v procesu proti Ivanu Ljevakoviću in tovarišem zaradi umora Andreje Berića, bivšega načelnika občine v Novi Gradiški, in zaradi udeležbe pri teroristični akciji.

Krivi so in se obsodijo: Ivan Ljevaković, pokojnega Mateja, in Ivan Rosić na smrt na vešalih; Ivan Ljevaković, pokojnega Frana, na 15 let robije; Ivan Šaup na 10 let robije; Ignjat Terihaj na 6 mesecev strogega zaporja; Adolf Müller in Ivan Jelić na 3 leta robije; Stjepan Pa-

pac in Petar Nožarić na 2 leti robije.

Vsi, ki so obsojeni na robijo, so obsojeni tudi na trajno izgubo državljanstvih časti. Obenem morajo solidarno poravnati stroške sodnega postopka, izvzemši preiskovalni zapor in zagovornišvo, kar mora poravnati vsak zase. Nadalje so Ivan Ljevaković, pokojnega Mateja, Ivan Rosić in Ivan Ljevaković, pokojnega Frana, obsojeni, da solidarno plačajo rodbini umorjenega Andreje Berića odškodnino v višini 102.000 Din.

Oproščeni so Milan Lukac, Franjo Tusaković in A. Stjepanov. Petranović.

Izgledi za uveljavljanje žitne preference v Evropi

Pred dnevi smo sklenili prvi preferenčni sporazum za žito, in sicer v okviru trgovinske pogodbe z Avstrijo. Avstrija se je namreč v pogodbi obvezala, da bo za kontingent od 5000 vagonov naše pšenice računala carino, ki bo za 3,20 zl. krono nižja od vsakokrat veljavne avtonomne carine. Ta ugodnost, ki nam jo daje Avstrija, ker seveda ne bo stopila takoj v veljavo, ker predstavlja izjemo od klavzule o največjih ugodnostih in bo prej potreben pristavek onih držav, predvsem izvoznice žita, ki uživajo v prometu z Avstrijo največje ugodnosti. Praktično uveljavljanje te preference bo torej odvisno v prvi vrsti od pristanka Združenih držav, Kanade in Argentine, ker so te tri države najbolj zainteresirane na izvozu žita v Evropo. Nas torej trenutno najbolj zanima, kakšno stališče bodo zavzele omenjene prekomorske države nasproti uvedbi preferenčnega režima.

Če bi bil jugoslovensko - avstrijski preferenčni sporazum edini poizkus praktičnega uveljavljanja načela preference za evropsko žito, tedaj gotovo ne bi bilo izgledov za pristavek Amerike. Toda mi nismo osamljeni. Že pred meseci je Nemčija sklenila z Rumunijo trgovinski pogodbo, v kateri se je obvezala, da bo za rumunsko koro in za rumunski ječmen računala pri uvozu za 60 odnosno 50 % nižjo carino, seveda pod pogojem, da na to pristanejo tretje države. V tej pogodbi pa je že predvideno, da bo Nemčija dala v smislu priporočil Društva narodov slično preferenčno ostalim podunavskim agrarnim državam. Dejansko je Nemčija pred dnevi v že parafirani trgovinski pogodbi dala tudi Madžarski preferenco, in sicer za pšenico. To preferenco bo v primeru uveljavljanja uživala tudi Rumunija in če pride do nadaljnjih pogodb, je bosta deležni tudi Jugoslavija in Bolgarija. V priznavanju žitne preference pa ne bosta ostli osamljeni samo Nemčija in Avstrija. Pravkar poročajo iz Budimpešte, da je tudi v novi českoslovaško-madžarski pogodbi, s katero naj se likvidira sedanje brezpogodbno stanje med obema državama, predvidena v smislu ženevskih priporočil odprta preferenca za madžarsko žito. V enakem smislu so se, kakor znano, že pred meseci vršila pogajanja tudi med našo državo in Českoslovaško.

V kratkem bo torej potrebno rešiti vprašanje uveljavljanja preference za žito med Nemčijo in Rumunijo, Nemčijo in Madžarsko, Nemčijo in Jugoslavijo, Avstrijo in Jugoslavijo, Českoslovaško in Madžarsko ter Českoslovaško in Jugoslavijo. Pripravlja pa se tudi preferenčni sporazum med Francijo in Jugoslavijo. Vsi ti sporazumi so odvisni od pristanka Zedinjenih držav, Kanade in Argentine, ki jih gotovo ne bodo kar kratkoma odklonile.

Vprašanje pristanka tretjih držav na preferenco za žito se torej ne bo reševalo za vsako državo posebej, temveč v načelu skupaj za vse preferenčne pogodbe, ki se anajšajo na evropsko žito in ki so v skladu s priporočili žitnega odbora evropske komisije. Na zadnjem zasedanju žitnega odbora dne 27. t. m. je prišlo med delegati evropskih držav glede preference do načelnega sporazuma. S tem je pristavek evropskih držav praktično že dosežen. Potreben je torej le še pristavek onih prekomorskih držav, ki izvažajo žito in ki imajo z Nemčijo, Avstrijo in Českoslovaško pogodbe na podlagi klavzule o največjih ugodnostih. Pravila, ki jih je odobril žitni odbor evropske komisije za sklepanje preferenčnih sporazumov, pa so naslednja: Preferenca naj se nanaša samo na žito in mlevske proizvode iz podunavskih držav in ne sme biti prikrita; zato morajo biti vsi tozadevni sporazumi javni, odnosno registrirani pri se-

kretrijatu Društva narodov. Za uveljavljanje preference je potreben pristavek tretjih držav. Protikoncepcije držav, ki dajo preferenčno ugodnost, ne smejo biti preferenčnega značaja, temveč morajo biti pristopne vsem državam, ki uživajo največje ugodnosti. Obseg preference naj bo označen bodisi v odstotnem znižanju carine ali pa v obliki redukcije carine. Da ne bi bili oškodovani interesi prekomorskih držav, naj se preference daje le za omejene količine uvoza (kontingente), ki naj ne prekašajo povpreč. izvoza dotičnih evropskih držav v zadnjih petih letih. Kontingent naj bo preference le začasna in omejena izjema od klavzule o največjih ugodnostih.

Teh načel se držijo vse doslej sklenjene preferenčne pogodbe, le avstrijsko - madžarska pogodba ne spada v ta okvir, ker je tu uveljavljeno načelo prikritih preference ali preferenčnega suragata v obliki kreditnih in prevoznih olajšav in ker je tudi Madžarska dala Avstriji v tej obliki nekatere preferenčne ugodnosti za industrijski uvoz. Tu je treba zaradi boljšega razumevanja omeniti, da priznavanje običajnih kontingentov z ugodnostnimi carinami (kakor smo jih dobili v pogodbi z Avstrijo za živilo in meso) ni smatrati za preferenco v smislu izjeme od klavzule o največjih ugodnostih, ker lahko v načelu vsaka pogodbeno država zahteva, da se tudi njej v smislu te klavzule prizna primeren kontingent z enako ugodnostno carino.

Uveljavljanje preference za žito bi za našo državo pomenilo, da lahko prodamo naše žitne presežke v države, ki nam dajejo preferenco, za toliko dražje, kolikor znaša preferenčna razlika v carini, torej po ceni, ki je nad svetovno pariteto. V Avstrijo bi v primeru uveljavljanja preference lahko prodali pšenico za 25,60 Din pri met. stotu dražje, kakor pa že nimamo preference, torej namesto po 1,0 po 135,60 Din. Če nam uspe dobili v raznih državah preferenčne kontingente za skupaj 20.000 vagonov z enako preferenco, kakor nam jo priznava Avstrija, tedaj bi to za nas pomenilo dobiček od preko 50 milijonov Din.

Za ta znesek bi se zmanjšal prispevek naše države za kritje razlike med ceno, ki jo plačajo za žito Priv. izvozna družba (160 — 175 Din) in ceno po kateri bi sicer morala Priv. izvozna družba prodati naš presežek pšenice v inozemstvu (n. pr. 110 Din). Ta kalkulacija velja seveda le za pšenico. Koristi od preference pa bi se še znatno povečale, če bi dobili slične ugodnosti za druge vrste žita.

Kakšno stališče bodo zavzele k vprašanju žitne preference prekomorske države je zaenkrat še nejasno. Gotovo pa je, da te države ne morejo praktično nič pridobiti, če odklonijo pristavek, ker se zaradi take odklonitve njihov izvoz v Evropo nikakor ne bi povečal. Prav tako pa tudi ne morejo skoro nič izgubiti, če dajo zahtevani pristavek, saj se evropska država, ki sklepajo preferenčne sporazume, držijo načela, da kontingenti ne smejo presegati povprečne količine izvoza podunavskih držav v zadnjih letih; če bi torej te države hotele svoj izvoz žita preko te meje povečati, tedaj bi morale za ta presežek računati z enakimi carinami, kakor prekomorske države. Evropske države pa so moralno upravičene zahtevati, da se jim zagotovi prodaja presežkov žita po kolikor toliko primernih cenah, saj se žitna produkcija Evrope v primeri s predvideno dobo ne ugovarja Društva narodov ni prav nič povečala, zato ne predstavlja prekomorskih držav (za 50 do 100 odst.), ki so s tem dejansko zakrivilo vsa sedanja kriza.

Generalni direktor Alojzij Tykač umrl

Praga, 23. julija. h. Včeraj je tukaj umrl po dolgem bolehanju upokojeni generalni ravatelj Ljubljanske kreditne banke Alojzij Tykač.

★

Pred dobrimi tremi meseci je pokojni generalni ravatelj Alojzij Tykač, ki si je pridobil med nami številne iskrene prijatelje, zapustil naše kraje in se vrnil z rodbino v svojo staro domovino v CSR. Za časa svojega delovanja je g. Tykač vedno rad podpiral naša stremjenja za napredkom. Kot finančni večak se je uveljavljal s publikacijami v strokovnih listih, kjer se je posebno udeleževal v raznih finančnih vprašanjih naše banovine.

Pokojni generalni ravatelj je bil rojen leta 1881. v Celakovicih pri Pragi ter je stopil po dovršeni trgovski akademiji leta 1898. v službo k podružnici Zivnostenske banke na Dunaju, ki je sprva kot soustaviteljica Ljubljanske kreditne banke sodelovala z večino kapitala pri tem zavodu. Ker je takrat med Slovenci manjkalo bančnih strokovnjakov, je bil leta 1904. odpisan v Ljubljano, kjer je ostal do svoje prerane upokojitve, povzročene po bolezni. V Ljubljani se je priučil našega jezika do popolnosti in se je poleg svoje izredne delavnosti za zavod živahno udeleževal tudi v našem družabnem in društvenem življenju. Bil je navdušen alpinist in turist, ves čas član SPD in je zelo vzljubil naše planine in ravnine. Dosegel je komaj 50. leto starosti, ker je zavratna bolezen posegla nanego prekmalu po njem.

Naj mu bo lahka bratska domača gruda!

Izvajanje agrarne reforme

Pravilnik k zakonu o likvidaciji agrarne reforme stopijo danes v veljavo

Beograd, 23. julija. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo pravilnik o izvršitvi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih, dalje pravilnik o višini in način izplačevanja odškodnine za razlašene šume in tozadevnem postopku, pravilnik o gradbenih conah, pravilnik o tehničnih delih pri izvrševanju zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih in pravilnik o prevažanju okuženih bolnikov na železnih. Vsi ti pravilniki stopijo v veljavo z današnjim dnevom. Razen naštetih je objavljen tudi še pravilnik za izvrševanje finančne strani zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih.

Sprememba zakona o srednjih šolah

Že včeraj smo objavili telefonično poročilo o novem zakonu, s katerim se v nekaterih važnih točkah spreminja zakon o srednjih šolah z dne 31. avgusta 1929. Za javnost najvažnejša in najvidnejša izprememba je pač odprava dosedanjih tromeščil in zonecna uvedba prejšnjih polletij. Prvo polletie traja od začetka šolskega leta do božičnih počitnic (22. decembra), drugo pa nato do konca šolskega leta. Točno so fiksirani v novem zakonu tudi rok, kdaj naj se zaključijo in kdaj začne pouk. Na šolati, ki imajo pod 16 oddelkov, se začne pouk 10. septembra, na večjih šolah pa najkasneje 14. septembra. Zaključijo se pouk na popolnih srednjih šolah 6. junija, na nepopolnih 15. junija, za učence 4. in 8. razreda pa 15. maja. Ponavljalci zopet se morajo izvršiti v času od 24. avgusta do 1. septembra, za učence 4. in 8. razreda pa v času od 7. do 10. junija, vendar le iz enega razreda. Vpisovanje v vse razrede se vrši od 1. do 5. septembra. V izrednih primerih more učiteljski zbor na direktorjev predlog dovoliti vnis še do 20. septembra. Minister prosvote pa do 10. oktobra. Po tem roku vnisi ni več mogoče.

Določba, da vzdržujejo poslopja za srednje šole banovine, ne oprina ničesar novega, ker je že dosedani zakon določal, da morajo te stroške nositi občinske samouprave, in je torej ta izprememba le posledica nove uravne razdelitve države.

Važna novost na je uvedba sorednih iztožev za prvi razred srednjih šol. K iztožev se lahko prijavijo učenci, ki so brez vsake slabe ocene dovršili četrti razred osnovne šole in imajo najmanj dobro oceno v vedenju. Starši morajo biti vsaj 10 in ne več kakor 13 let. Podrobna navodila o sorednih iztoževih bo izdal minister prosvote.

Iz istega stremljenja, da se namreč dvigne nivo dijaštva srednjih šol, so tudi noostreni predloži o napredovanju iz razreda v razred in o ponavljalnih iztoževih. Sem spada tudi nova določba, da mora učiteljski zbor ob koncu prvega polletja izključiti vse učence, ki imajo nad polovico slabih ocen. Do zdaj ta izključitev ni bila obvezna, temveč je imel učiteljski zbor samo pravico do nje.

Nadaljnja važna izprememba je da se bosta oba tečajna letala mala in velika matura odšli vršila samo v juniju. Le letos bodo maturi polnolasti izjemoma lahko še v septembru oni kandidati, ki imajo za to pravico no določbah dosedanjega zakona. V bodoče bo septemski termin za maturo odnadel. Kdor torej iz kakršnokoli vzroka ne bo mogel maturirati v juniju, bo moral čakati na prihodnje leto.

Diaki srednjih šol smejo biti le člani svojih šolskih, od prosvetnega ministrstva odobrenih organizacij. Razen tega smejo biti vključeni samo v Podmladno Rdečega križa, v Sokoli kraljevine Jugoslavije in v verskih združenjih (konkretno njih) svoje verske zalednice.

Za polaganje profesorskega iztožev je oddatiš rok od dosedanjih štirih na pet let. Iztožev se vrše pred stalno iztožno komisijo, ki je postavljena za tri leta. Predsednik komisije se imenuje s kraljevim ukazom člani pa z odlokom prosvetnega ministra.

Direktor vsakega zavoda mora sklicati konferenco učiteljskega zbora vsaj trikrat v vsakem polletju.

V dobi petih let po uveljavitvi tega zakona se morajo za časne učitelje tečajne odločbe postavljati osebe, ki so dovršile vsaj štiri razrede srednje šole in napravile školski predniški iztož.

Ostale izpremembe so formalnega značaja in se z nimi v starem zakonu zamenjajo izrazi »oblasti« s »veliki šolami«, »tromeščil« z »iztoževih« in »tomeščil« s »iztoževih«.

Novi zakon je bil objavljen v »Službenih Novinah« z datumom 22. julija 1931 in je s tem dnevom stopil v veljavo.

Viharna seja madžarskega parlamenta

Socialistične interpelacije o volilnih zlorabah in nepotrebnih finančnih ukrepih — Bethlenov zagovor

Budimpešta, 23. julija. s. Današnja prva seja nove poslanske zbornice je potekala zelo burno. Opozicija je stavila več interpelacij zaradi zlorab pri volitvah. Socialist Payer je interpeliral vlado zaradi finančnega položaja in kritiziral zasilne odredbe, češ da so protizakonite in razen tega tudi ni bilo nujnega vzroka, da bi bile izdane. Ministrski predsednik grof Bethlen je odgovoril, da je kriza v Nemčiji sprožila odgovornost tudi za madžarski denarni trg. Zaradi tega se je vlada odločila za izdajo zasilnih uredb. Na nadaljnje vprašanje poslance, zakaj je vlada pred nekaj tedni objavila komunike o zaključku posojila v

višini 5 milijonov funtov, je odgovoril ministrski predsednik grof Bethlen, da se je to zgodilo zaradi tega, ker je pooblaščenec banke za mednarodna plačila, ki je takrat bival v Budimpešti, odobril izdajo tega komunikeja. Ministrski predsednik je še dodal, da je povečal bojazen sličnih pojavov padec Danat-banke in klie Nemčije za pomoč na mednarodnem finančnem trgu, kar bi lahko preprečilo konenoveljavni zaključek posojila, ki ga je nameravala najeti Madžarska. Omejitev denarnega prometa je treba vzdržati tako dolgo, dokler omenjeno posojilo ne bo likvidirano.

Senzacionalen poraz dr. Aljehina

Leonec Mattison je porazil v krasi igri svetovnega mojstra dr. Aljehina — Proti Španiji smo dobili vse 4 partije — Napetost postaja vedno večja

Praga, 23. julija. h. Včeraj pozno zvečer so se odigrale vse štiri partije iz XV. kola, po katerih je stanje v tem kolu: Jugoslavija : Španija 4:0. Pr. Astaloš je porazil Vilardeba, König pa Sansa. Českoslovaška : Letonska 2 in pol : 1 in pol, Avstrija : Poljska 2:2, Amerika : Nemčija 2:2, Švedska : Rumunija 3 in pol : pol, Anglija : Francija 3:1, Norveška : Nizozemska 2:2, Francija : Danska 3:1.

Popoldne se je odigralo XVI. kolo, ki je prinesel veliko senzacijo, poraz svetovnega mojstra dr. Aljehina po Letoncu Mattisonu. Rezultati so bili: Jugoslavija : Rumunija 2:1 (1). Dr. Vidmar je porazil Erdőlyja, partiji dr. Astaloš : Baloh in Kostić : Barasz sta bili remis. Pirc je prekinil svojo partijo z Wechslerjem. Poljska : Švedska 1 in pol : 1 in pol (1), Danska : Avstrija pol : 1 in pol (2), Španija : Litva pol : 2 in pol (1), Nemčija : Norveška 1:0 (3), Letonska : Francija 3:1. Mattison je porazil dr. Aljehina. Švica : Amerika 1:1 (2), Nizozemska : Anglija 1:2 (1), Českoslovaška : Madžarska pol :

pol (3). Po sedanjem stanju prekinjenih partij med Českoslovaško in Madžarsko bo najbrže zmagala prva s 3:1, kar bo vsakakor presenečenje, ter bo pokazalo moč českoslovaških šahistov, ki se na tej olimpijadi borijo naravnost odlično.

Stanje po XVI. kolu je: Poljska 39 in pol (1), Českoslovaška 39 (3), Avstrija 38 in pol (3), Amerika 38 in pol (2), Letonska 38 in pol, Jugoslavija 38 (2), Švedska 36 in pol (2), Nemčija 35 in pol (5), Anglija 33 (2), Madžarska 32 (3), Nizozemska 30 in pol (1), Francija 27, Švica 26 in pol (2), Litva 25 (1), Rumunija 22 in pol (1), Italija 20, Danska 17 (2), Španija 11 (2), Norveška 9 in pol (4).

Popoldne se ni igralo, ker so bili udeleženci olimpijade povabljeni na čaj k primeratorju Prage dr. Baxi. Jutri dopoldne se bodo dokončale vse štiri partije, popoldne pa XVII. kolo. Napetost je proti koncu turnirja vedno večja, ker se še vedno ne da ugotoviti, katera država bo zasedla prvo mesto.

Českoslovaški učitelji v Ljubljani

Ljubljana, 23. julija.

Z današnjim popoldanskim osebnim vlakom iz Dolenjskega je prispela ob 14.32 v Ljubljano ekakurzijska českoslovaška učiteljska, ki potuje te dni po naši državi. Ekakurzijski prireza USJU iz Brna ter jo vodi predsednik g. Anton Roupec in tajnik g. Mlejnik Josef. V posebnem vozu, ki jim ga nudijo naše železniške oblasti za potovanje po naši državi in jih bo spremljal prav do česke meje, potuje 54 članov in sicer 44 učiteljev in 10 učiteljev, 6 članov pa je ostalo na letovanju na Jadranu.

Bratske ekakurzijske so pričakali na ljubljanskem kolodvoru českoslovaški podkorniz g. Chelka, sekcija JUJ sta zastopala glavni tajnik g. Kobal Josip ter g. Poak, za Učiteljski pevski zbor, ki goji s českoslovaškimi tovariši z zadnje pevske turnee tople stike, sta izrekla dobrodošlico predsednik g. Drago Srpčančič in tajnica g. Mina Selanova, JČ ligo je zastopal novinar g. Borko, svoje česko-slovaške tovariše pa so prišli pričakati korporativno tudi vsi učitelji iz merkantilnega tečaja. Po pozdravit in silkanju je krenila družba v avtobusih v hotel »Slon«, kjer ložirajo. Po skupnem obedu so si v spremstvu ljubljanskih tovarišev ogledali najprej organizacijske prostore JUJ v Učiteljski tiskarni, nato pa še tiskarno. Vsa udeležena je prejel po en izvod »Učiteljskega tovariša« ter »Sokolskega glasnika«, ki so jih stroji v prilo njihih dotiskali. Glavni tajnik JUJ pa je izročil dragim gostom več strokovnih brošur in nekaj knjig lastne založbe v spomin na obisk v Ljubljani.

Ekakurzijski so si nato ogledali razne ljubljanske zanimivosti, šole, povzpeli so se na Grad, od koder se jim je nudil krasen razgled, posebno pa so bili vžičeni nad pogledom na močeno gorenske planine. Takoj je sklenila družba enoglasno: Prva časa ekakurzijsko po pohitela drugo leto v vašo kraljestvo vaših planin in na Triglav.

Zvečer je bil prirejen gostom prijateljski sestanek, na katerem je bilo izrečenih več napitnic, vse so izvenle v slovenskem bratstvu. Jutri odide vsa družba izletnikov na Bled, kamor jih sprejmejo nekateri ljubljanski tovariši. Z večernim vlakom se vrnejo v svojo domovino.

Vodja ekakurzijske g. Mlejnik je dal Vašemu poročevalcu nekaj zanimivih informacij o delovanju učiteljske ekakurzijske sekcije. Českoslovaško učitelstvo polaga zelo veliko važnost na to, da pohite njeni člani v prostem času v svet. Sploh je učiteljska organizacija v CSR ena najpopolnejših organizacij vse republike. Tako šteje moravsko šlezjska sekcija 6.219 članov, Učiteljski Svaz 27.000 članov, učiteljska federacija v cegar okrilju so tudi nemški učitelji, pa je dosegla te dni 46.000 organizirancev. Brnska sekcija je organizirala v letošnjih počitnicah 19 izletov. Za dokaz podjetnosti českoslovaških učiteljev navajamo nekatere ture: 9 skupin bo potovalo v Pariz, za lonoonski izlet se je prijavilo 270 udeležencev, ki bodo pohiteli v Anglijo v 2 skupinah, ostali pojdejo v Tunis in Alžir; — Egipt in Palestino; — v Helsinkfors in ostale kraje v najsevernejši Evropi; po švici; na otok Korsiko sta namenjeni 2 grupi; izvezta ni niti Grčija, niti Turčija. Za dokaz živahnega delovanja ekakurzijske sekcije naj navedemo, da se vrše že letos pogajanja za izlet v Rusijo, kamor jih vabijo sovjetske oblasti pod izredno ugodnimi pogoji. Za turnejo: Krakov - Přemisl - Kijev - Moskvo - Saratov - Astrahan - Kaspijsko morje - Tiflis - Jalta - Odeso - Bukarešt in domov, bo znala prevozina in prehrana z vsemi ostalimi stroški 150 dolarjev.

Kajpada je vsakoletni cilj naših severnih bratov tudi Jugoslavija. Ta ekakurzijska je prva, čež 14 dni pred druga, ki jo bosta vodila učitelja g. E. Brenek in g. Skoupal. 21-dnevna tura stane vsakega udeleženca 1850 Kčs, zato pa so si v prijateljski družbi in pod skrbnim vodstvom ogledali Dunaj, Zagreb, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Cetinje, Virpazar, Bar, Budvo, Makarsko, Split in Plitvička jezera, od koder so danes pohiteli v Ljubljano. Z izrednimi utisi zapustijo naše kraje, ter izjavljajo, da slovensko bratstvo ni le gola fraza. Na vseh potih so bili deležni kar najbolj iskro-

nih simpatij, tako s strani prebivalstva in oblasti, zlasti pa stanovskih tovarišev. Prepričani so o tem, da je naša država raj za turiste. Lepo uspele ekakurzijske so največja in najbolj uspešna propaganda za naše kraje.

Jože Zupancič.

Poset koroških in gradiščanskih dijakov

Zagreb, 23. julija. č. Zadnje dni tega meseca prirede slovenski dijaki s Koroške in hrvatski iz Gradiščanske, 30 po številu, skupno ekakurzijsko v Jugoslavijo. Posetili bodo vsa večja mesta in se zadržali nekaj časa v Primorju. V Ljubljano prispejo 27. julija.

Nastop novega poljskega poslanika

Beograd, 23. julija. AA. Novi poslanik poljske republike v Beogradu Schwarzburg-Günter prispe jutri ob 9. zjutraj v Beograd, kjer prevzame svojo dolžnost.

Iz poštne službe

Beograd, 23. julija. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo rešitev ministra za promet, s katero sta premeščena k pošti Ljubljana I. Marjan Režič iz Murske Sobote in Jože Mežik iz Vranista.

Rektor Zavoda sv. Jeronima v Zagrebu

Zagreb, 23. julija. č. Danes je prispel semkaj rektor Zavoda sv. Jeronima v Rimu dr. Madžerac. Jutri odpotuje v svoj rojstni kraj v Podravju, kjer namerava prebiti svoj dopust.

Nesreča Ljubljancana na Storžiču

Ljubljana, 23. julija.

V Ljubljano je danes prispela vest, da se je na Storžiču, oziroma nekje na njegovem pobočju, ponesrečil 25letni plekar Herman Juvan, stanujoč v Slomskovi ulici na Kodeljevem.

Juvan je odšel v planine že v soboto in je oblezel več vrhov v Kamniških planinah. Kako je prišlo do nesreče in kakšne posledice ima Juvan, zaenkrat še ni znano, pač pa so mogoče zvešile iz Kranja, da so njegove posledice hujšega značaja.

O nesreči na Storžiču so bili danes obveščeni tudi pisarna SPD in ponesrečenecvi starši. Iz Ljubljane je nameravala danes oditi na Storžič reševalna ekspedicija, kar se pa potem ni zgodilo, ker je izjavil ponesrečenec oče, da ta ni več potrebna. Juvana so namreč redtem že spravili na Javornik, kjer se nahaja v neki koči, iz katere ga bodo že nocoj spravili v dolino in od tam v Ljubljano.

Smrtna nesreča delavca

Maribor, 23. julija.

Pri kopanju peska v neki jami v Zrkovcih je kopal 17 letni ključavničarski pomočnik Avgust Pogratinšek tako neprevidno pesek, da se je nekaj minut po 9. vsul nanj težak plaz peska. Gramoz je ubogega mladeniča popolnoma zasul, videti je bilo samo konec nog. Nesrečo je opazil šele okoli poldneva njegov brat, ki ga je prišel klicati h kosilu. Prišel je takoj odkopavati pesek, ki je zasul brata, pa je bilo že prepozno, ker se je bil med tem Avgust že zadušil.

Pogreb ponesrečenega mladeniča bo iz mrtvašnice na Brezju, kjer leži njegov truplo.

Naši kraji in ljudje

Levstikova proslava v Velikih Laščah

Zanimanje za proslavo 100-letnice rojstva Franceta Levstika, ki se bo vršila v Vel. Laščah v nedeljo, je ogromno. Poleg zanimanja domačinov, ki bodo postavili v sprednjem delu vilo prihodnjega jutranjega ljubljanskega vlaka v Sp. Retje, veliko število okrašenih kmečkih voz, Sokole, ognje-gasce, šolsko mladino ter župane z občinskimi odbori vseh okoliških občin, je zadaj težen dospelo tudi veliko število naročil za legitimacije za četrtinsko vožnjo po železnici iz vse dravske banovine. Skoro vsak pomembnejši kraj je naročil večje število legitimacij. Naročila so pa prispela tudi iz drugih krajev države, kakor iz Beograda, Zemun, Zagreba, Osjeka in celo iz Bo-ljevece, Kutine in Senjskega Rudnika.

Od zastopnikov oblasti sta dosedaj prijavljena ban dravske banovine g. dr. Dra-go Marušić in zastopnik komandanta divi-zije. Sresko načelstvo bo zastopal sreski načelnik g. Alfred Plažar.

Od naših kulturnih institucij bodo po dosedaj prispelih prijavah zastopali: Slo-vensko Matico v Ljubljani društveni bla-gajnik Josip Vidmar, družbo sv. Cirila in Metoda tajnik Fr. Škulj, Zvezo kulturnih društev dr. Stane Rape, Kmečko prosveto Franc Gerželj, Vodnikovo društvo Božidar Porko, Sokolsko župo Ljubljana večje šte-vilo starešinstva, Zvezo kmečkih fantov in deklet dr. Viktor Maček. Iz Olomuča pri-spe književnik in ravnatelj študijske knjiž-nice v Olomuču dr. Bohuš Vybiral. Jugo-slovensko učiteljsko združenje, sekcijo za dravsko banovino v Ljubljani bodo zastopali tajnik Josip Kopal, Andrej Škulj, urednik »Učiteljskega Tovarisa« in Josip Ribičič, urednik »Mladinske Matic« in »Na-šega rodu«. Ženska društva bo zastopalo več gg. odbornic. Obe poslednji deputaciji položita pred spomenik venec s kratkimi nagovori.

Nadaljnjih prijav oficijelnega zastopstva še pričakujemo. Ves popoldanski program izpred spomenika v Vel. Laščah bo odda-jal radio Ljubljana.

Težave litijskih predilničarjev

Litija, 23. julija.

Naša predilnica, do zadnjega v tako lepem razmahu, doživlja zadnje čase črno stran svoje kronike, ki je pisana na račun prizadetih delavcev. Število zaposlenih de-lavcev je padlo za več stotin. Svoječasno, ko je bila produkcija na visoki, je podjetje zaposlovalo do 1000 uslužbenec.

Zadnja redukcija je bila zelo obsežna. Reduciranje pa je pred dnevi zadel še drug hud udarec: Onim, ki stanujejo v predil-niških hišah na Stavbah, so odpovedali stanovanja. Kam naj sedaj grede siromaki?

Skoro nerazumljiv korak je zadnjič na-pravilo predilniško vodstvo. Zaprlo je ban-sko upravo za dovoljenje, da sme za-posliti delavstvo dnevno pri nadurah. Oblastvo je prošnjo odklonilo s povsem stvarnega stališča: na eni strani odpušča-jo delavce, z ostalimi pa hočejo delati pre-ko dovoljenega časa.

Zadnje čase je naše delavstvo tudi raz-burjeno zaradi vprašanja namestitve no-vega predilniškega nadmojstra, ki oprav-lja službo obratovodje. Dosedanji nadmoj-ster g. Stross, po rodu Čeh, je namreč tu-di postal žrtev redukcije. Po desetletnem delu v naši tovarni je odpuščen menda ce-lo brez vsake pokojnine. Dunajsko vod-stvo namerava sedaj namestiti na izpraz-njeno mesto nekega Dunajčana. Kakor do-znavamo, je dunajska centrala novega nad-mojstra za litijsko predilnico že imenovala in je vložena zanj prošnja pri naših oblast-vih. Potrebno namestitve inozemskega pre-dilničarja motivirajo z navedbo, da bo no-va moč izvedla moderniziranje obrata. Na-še delavstvo se izprašuje, kako bo mo-derniziranje mogoče s starimi stroji.

Vsakdo, kdor pozna razmere v naši pre-dilnici, ve, da imamo med našimi mojstri dovolj sposobnih mož, ki imajo zadostno prakso in tudi dovolj potrebnih študij, da zasedejo mesto nadmojstra. Ne razume-mo, zakaj potem sili podjetje na to vo-dilno mesto tuja in ne domačina. Vod-

stvo obljublja, da se bo novi nadmojster v teku enega meseca privadil slovensčine, da bo potem lahko občeval s slovenskim delavstvom v državnem jeziku. Pri neza-poslenosti naših ljudi je absolutno nedo-pustno, da bi prihajali tuji brez potrebe odjedit kruh domačinom.

Podjetje se menda sploh pripravlja na važno reorganizacijo. Pred dnevi se je vr-il družbin občni zbor z važnim sporedom. Do sedaj še ni prišlo o sklepih občnega zbora prav ničesar v javnost, ki pričakuje o vprašanjih, ki zadevajo naše delavstvo, popolno jasnost.

Vprašanje zgradbe poslopja za policijsko upravo

Ljubljana, 23. julija.

Ko je bila po l. 1908. nekdanja mestna policija podpriljena, so za njo najeli Zu-pančičovo hišo na Bleiweisovi cesti. To hišo je pozneje država kupila. Prostori so za policijsko upravo pač pretesni, ker je prvič nemogoče, da bi se vsi uradi v mo-derno kriminalnem pogledu uredili, osobi-to ni prostora za kak kriminalni muzej, ki je tudi za Ljubljano prepotreben. Tudi drugi oddelki policijske uprave nimajo primernih prostorov. Na policijski upravi pa tudi ni zadostnih prostorov za zapore in zato je policija, čim je bila podpril-ljena, najela v justični palači poseben od-delek za policijske zapore. Po novem za-konu mora mestna občina skrbeti za poli-cijo in je v občinskem proračunu za po-licijo vnesenih okoli 1 milijon dinarjev. Mestna občina je sedaj tudi na svoje stroške prenovila poslopje policijske uprave in znašajo ti stroški nad 120.000 Din.

Sodna uprava sedaj zahteva od policijske uprave, da se izprazni vsi zapori, ki so zanj določeni, ker njej sami primanj-kuje prostora za kaznjence, osobito za mladoletnike, ki morajo biti po novem ka-zenskem zakonu separirani od ostalih starejših kaznjencev.

Zato so se pričeli med mestno občino in policijsko upravo razgovori, kje naj se najde primeren lokal za policijske zapo-re. To vprašanje je postalo zadnji čas prav pereče. Vznikla je ideja, da bi se zgra-dilo novo moderno poslopje za policijsko upravo. Obstoja v glavnih obrisih načrt, da bi se zazidal prostor, ki se sedaj naha-ja ob jelnišnici ob Miklošičevi cesti, Pra-žakovi in Cigaletovi ulici. Tam je sedaj vrt. Na vsem tem prostoru naj bi se zgra-dilo moderno poslopje, ki bi prvič dajalo osobito Miklošičevi cesti lepši zunanji vtis, kajti na vsakega tučja, ki pride z glavne kolodvora po Masarykovi na Mi-klošičevo cesto, napravi prvi pogled na mesto najlepši vtis, ki pa se potem mimo jelnišnice močno zabrisa. Poslopje bi bilo trinadstropno. Tu bi imela policijska up-ra va najugodnejše mesto, ker bi bila v sre-dišču mesta in bi obenem razpolagala z modernimi prostori ter bi bila v neposred-nih stikih s sodiščem. To bi zelo olajšalo tudi uradno poslovanje. Sodna uprava je v načelu pripravljena prepuštili ta svet za policijsko poslovanje. Vprašanje gradnje te-ga poslopja je sicer sedaj še v stadiju raz-govorov in pogajanj, toda upati je, da bo-do v kratkem pričeli z izdelavo načrtov in sestavo proračuna gradbenih stroškov.

V sedanje policijsko poslopje ob Blei-weisovi cesti pa bi se naselili nekateri uradi banske uprave.

Zanimivosti z odgonske postaje

Ljubljana, 23. julija

Ječar g. Jezovšek, ki ima nadzorstvo nad odgonskimi zapori mestnega magistra-ta in ki spremlja odgnance v njih rojst-ne občine, je dostikrat priča žalostnim, a tudi katerikrat veselim dogodkom. Te dni je sprejel v svoje varstvo dva delavca, ki sta mu s solzami v očeh pripovedovala svojo težko usodo. Soolnadi sta nasleda brezsrčnemu agentu, ki ju je spravil v Bel-gijo pod lepimi obljubami, da bosta tam dobila prav lep zaslužek. Odpotovala sta in sta si na not vzel zadnje prihranke. V Belgiji sta bila nekaj časa res zaposlena, toda ves zaslužek so jima pograbili gotovi izžemalci za hrano in stanovanje. Nato

pa sta bila brez vsakega vzroka odpušče-na. Nekaj časa sta čakala, da bi dobila kje drugje primerno zaposlitev; naposled pa sta bila primorana brez vsakih sred-stev nastopiti težavno pot v domovino. Odsla sta peš in sta več tednov potovala skozi Nemčijo in Avstrijo. Prišla sta na Jesenice vsa seestrana. Tu so ju naše oblasti sprejele in odpremile v Ljubljano na mestni magistrat. G. Jezovšek ju je pogostil po svojih močeh. Ko sta dobila domači kruh, sta se zjokala. Iz Ljubljane so ju odpravili v Trbovlje odnosno v ne-ko vas pod Pohorjem.

Dobrovoljčka Viktorja Kustrinčiča pozna vsa Ljubljana. Zadnji čas je zbiral kosti in cunje. Srka ga rad, a drugače ni neva-ren človek, samo s policijo je zaradi raz-nih prestopkov prišel večkrat v konflikt. Bil je že nad 50 krat policijsko kaznovan. Kot nadležnega tučja ga je policijska up-ra va izgnala iz Ljubljane in izročila mest-ni odgonski postaji, da ga odpremi v No-vo mesto, kjer je rojen in pristojen. Ko ga je včeraj ječar g. Jezovšek hotel od-praviti v Novo mesto, ga je jokajoč pro-sil: »Dobri gospod, dovolite mi, da grem še k »Roži« v Židovsko ulico. Tam imam spravljeno srajco.« Šla sta tja. Viktor se je za slovo prav lepo očedil, obril in umil, kar najbrže že ni storil več mesecev. Ko sta prišla k »Roži«, je Viktor s sklenje-nimi rokami prosil: »Gospod, dovolite mi, da ga še en firkelček sunem v slovo.« Spil je vino. Neki gost mu je plačal še en četr.

V Novem mestu je moral prvi dan ka-menje tolči. Med delom pa je modroval: »Vidiš, Viktor moj, kam te je alkohol pri-peljal.« Po delu pa se ga je znova pošteno nacukal. Koliko časa ostane Viktor gost Novomeščanov, še ni znano.

Prekmurska kronika nesreč

Murska Sobota, 22. julija.

Več dni je že minilo, odkar leži v mur-sko-soboški bolnišnici v nezavesti Cizel Franc iz Murske Sobotice. Cizel se je v so-boto zvečer okoli 10. peljal s svojim mo-tornim kolesom iz Beltincev domov. Na ovinku pri Rakiciču je najbrže po nepre-vidnosti zavozil v kup kamenja. Padel je in s kolesom vred zletel v jarek. Ker ni bilo v bližini ljudi, ki bi mu nudili hitro pomoč, je ponesrečen ležal skoro dve uri nepremično na istem mestu.

Šele mlatiči, ki so se okoli polnoči vrača-li iz Rakicičana v sosednjo vas, so ga na-šli kraj ceste, oblitega s krvjo. Hitro so preskrbeli voz in ga prepeljali v bolnišnico v Murski Soboti, kjer je zdravnik ugoto-vil, da ima ponesrečenec dvakrat zlomlje-no nogo, in sicer pod levim kolonom, hu-de notranje poškodbe in da si je prav te-meljito pretresel možgane.

Vozniku, ki vozi pošto na kolodvor, se je malo pred ciljem brez očitnega vzro-ka splašil konjček. Mož je skočil z voza, toda pri tem je tako nerodno priletel na tla, da si je zlomil nogo. Pasanti so ko-nja pomirili, poškodovanca pa hitro spravi-li v bolnišnico.

Neki čakovski zelenjadar, ki prihaja vsako nedeljo s svojo zelenjavo na scho-ški trg, je imel pri zadnjem posetu smolo. Ko je s precejšnjo brzino zavil v kosta-njčevje, je le malo manjkalo, da ni povoli-sladoledarja. Odpovedala mu je nam-reč zavora. K sreči je poškodovanec le sla-doladarjev voziček.

Hud pretep na ulici

Maribor, 23. julija.

Snoci okoli 20. se je zbrala v Vetrinjski ulici velika množica ljudi, ki so pozorno sledili nenavadnemu prizoru na dvorišču neke tamošnje gostilne, kjer so se štirje moške pretepavali med trumcem in vpitjem.

Pretepači so bili trije bratje Matija, Blaž in Jože Kitak, rodom iz Rogaske Slatine, ki se preživljajo z raznimi deli. Pri plačilu so se sprli z natakarko Heleno Peterli-čev ter odrekli plačilo 50 par za neko zemljo, katero je eden od njih pojedel pri pljučkah. Ko je natakarka vztrajala pri zahtevi, naj zemljo plačajo, je pričel sta-rejši brat Jože razbijati ter se pridruži-li. Natakarka je prosila gospodinjo Marijo Nekrepovo, naj posreduje in pomiri raz-jarjene brate. Ni pa še dobro odmaknila

glavo od line v kuhinjo, ko je vrgel proti njej Jože Kitak politterski kozarec ter ubil šipo v lini in kozarec. Med tem je prišel k v sobo tudi gospa Nekrepova, katero pa je udaril z vso silo po desnem licu Jože Kitak. Ogroženi soprog je prišel na po-moč g. Alojz Nekrep, proti kateremu pa je skočil nasproti eden od bratov z odpr-tim nožem, zamahnil z njim proti njemu ter mu prerezal suknjič. Pripisovati je le sreči, da ni bil sunek z nožem usoden.

Po tem pretepu v gostilniških prostorih so odšli vsi trije bratje na dvorišče, kjer je prišlo k vso pomoč Alojzu Nekrepu hlapec Podgoršek. Na poziv nekega pasan-ta je prišel na kraj pretepa tudi stražnik Hren Ciril in poskušal aretirati najhujšega razgrajaca Matijo Kitaka. Ta pa se mu je postavil po robu in mu hotel iztrgati pen-drek. Stražniku je pomagal šofer Josip Pi-šečnik, ki je podrl Matijo na tla, da ga je stražnik uklenil. Ostala dva brata pa je ukrotil stražnik Franc Golun, ki je potem vse tri brate pripeljal na policijo. Tam se je izkazalo, da sta Jože in Matija Kitak tako potočena po glavi, da so ju morali prepeljati na rešilni oddelček, kjer so ju obvezali in z rešilnim avtomobilom pre-

Pri športu, kakor pri duševnem delu, zdravemu kakor okrevanja potrebnemu nudi kava Hag, kofeina prosta zrnata kava, popolen užitek kave, brez vsakega škodljivega razdražljivega delovanja, katero zmanjša delavne sposobnosti.

peljati v bolnico, dočim je romal Blaž v zapor, kjer bo počakal svoja vročerkvna brata.

Zanimiv moment s tekme Ilirija-Hajduk. Prvi korner proti Hajduku, ki ga brani vratar Čulić

Zagoneten požar pri Braslovčah

V Podvrhu je zgorelo veliko gospodarsko poslopje — Ogenj je nastal tik zatem, ko se je smukal okrog neki neznan možki

Braslovče, 23. julija.

Davi okrog pol 10. je nenadno nastal ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Ivana Nateka, po domače Rizmalja v Pod-vrhu pri Braslovčah. Domači so bili danes že vsi pred 9. uro zunaj na polju in je gospodar na njivi oral, gospodinja in de-klar pa sta peli korenje. Ker je polje od-daljeno samo dobrih 300 korakov od hiše, so domači kmalu po 9. uri zaslišali laja-nje velikega domačega psa. Ker je pes la-jal vedno hujše, so domači postali na to pozorni in začeli gledati proti hiši. Tedaj pa so zapazili neznanega popotnika, ki je baš šel mimo domačije. Neznane se je oziral okrog, kakor da bi koga iskal. Ker so Rizmalovi menili, da jih bo tujee že sam poklical z njive, če bo kaj potreboval od njih, se niso nadalje brigali zanj. Tujee je nato na cesti postal, čez čas pa se je neznano kam odstranil.

Minilo je nekaj minut in že so sosedje opazili uhaajati iz Rizmalovega gospodar-skega poslopja gost dim. Hip nato je buhnil iz podstrehe plamen in je začelo poslo-pje zgorelo v ognjenem morju. Domači in sosedje so se nemudoma spravili na gaše-nje in začeli donášati s škafi vodo. Seve-da pa škafi niso mnogo zalegli in se je požar širil z vso naglico. Poslopje je zgo-

relo do tal in v njem vsa krma razen dveh vozov detelje, ki sta se sušila na kozolcu. Ogenj je uničil tudi vso pšenico, ki so jo imeli Rizmalovi pripravljeno, da bi jo po-polodne omlatili. Spričo zbežanosti so ljud-je le s težavo rešili devet glav goveje ži-vine in izpustili iz svinjaka svinje. Tri ko-ze pa, ki so bile zaprte posebej, so zgo-rele. Od gospodarskih strojev so rešili sa-mo stroj za stiskanje sadja, dočim so mla-tilnica, slamorezница in drugi stroji postali žrtve ognja.

Na pomoč je najprej prihitelo gasilno društvo Kamenče-Glinje, ki je moralo upo-rabljati vodo iz vodnjakov. Gasilci so se potrudili, da so rešili vsaj 40 m od pogor-rišča oddaljeni kozolec. Prispeli sta tudi gasilni društvi z Gomilskega in iz Bra-slovčev z motorko. Motorka iz Braslovčev je prišla malo kasno, ker ni bilo v trgu doma nobenega konja. Ta primer zopet kaže, ka-ko potreben je v Braslovčah gasilski avto.

Skoda, ki jo trpi posestnik Ivan Natek zaradi požara, znaša okrog 150.000 Din. Zaravaran pa je bil samo za okrog 40.000 Din. Kakor se sodi, je požar zanetil omenjeni neznani tujee, ki se je tik pred požarom smukal okrog poslopja. Kdo je bil nezna-čen in zakaj je spravil Rizmalove v nesre-čo, si ne zna razlagati nihče.

Naša deca v Kraljevi

Kraljevica, 21. julija.

Prva kolonija Kola jugoslovenskih se-ster v Ljubljani je odšla 6. t. m. v Dečji dom Franje Tavčarjeve v Kraljevi. Vo-zili so se po železnici preko Karlovca do Plas, od tu pa z avtobusi »Taprede« do Kraljevice. Kako so strmeli naši malčki, zlasti oni, ki so prvič zagledali — morje. Vzklikali so od veselja in nestrpnosti čaka-li, da ga vidijo od blizu, da se okopljejo v njem. Pozabljena je bila utrujenost, ko so dospeli v Kraljevico. V domu jih je že čakal zajtrk in kmalu potem poziv »hajd v morje, saj kopališče je zadaj za vilami Dečjega doma. To vam je živ-žav v kopališču! Razumljivo, saj je 104 otrok v prvi koloniji. Parniki prihajajo čisto blizu kopališča s Sušaka v Kralje-vico in takrat zakliče 104 grl: Zdrav, zdrav, zdrav, da vsak takoj ve, da je tu počitniška kolonija.

Dnevni red: najprej zajtrk t. j. kava in kruh, potem pospravljanje po sobah, solnčenje, kopanje. Tu se kosajo kdo že zna plavati, uče druge ali iščejo školjke, polže, morske ježe in rake, da jih pone-so svojem domov. Pravijo, da plavajo kot ribice in le malo jih je, ki še ne znajo, a se gotovo nauče do konca po-čitnice. Hitro pa so iz kopeli, ko zagledajo go. Gašperilno, ki skrbi materinsko za našo slabotno deco pri velikih jebashih, polnih dobrega, z medom ali mezo nama-zanega kruha. Za disciplino pa skrbi nad-zorstvena učiteljica Vida Schottova.

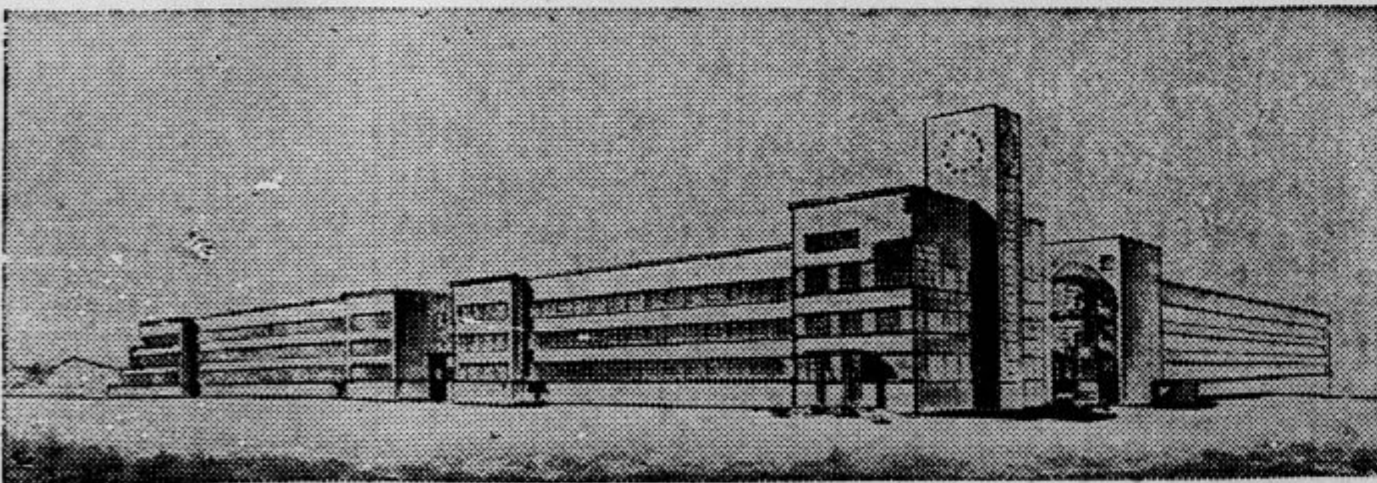
Ko použije deca južno, se še koplje ali leži na solncu pred domom. Kmalu je

treba h kosilu. V lepi prostorni jedilnici sede deca za belo pogrnjene mize in čaka na obed, ki ga je okusno pripravila pri-da na kuharica Micka in njena pomočnica. Veselje je gledati deco, kako ji vse te-ke. Vsak dan dobe za obed juho, 2 pri-kuhl in meso. Ob nedeljah pa pečenko in še močnatno jed. Po obedu je počitek, soln-čenje, pisanje domov, čitanje in drugo. Po južini je zopet kopanje, nato pa večerja. Ko mine vročina, pa pokažejo svo-je spretnosti v petju, telovadbi in igri. Vsako nedeljo prisostvuje cela kolonija s spremstvom službi božji, popoldne pa na-pravi izlete v Bakarac ali še dalje. Tako letuje naša deca že več kot 14 dni v Kraljevi in se počuti izredno dobro, zdravo in zadovoljno. Pretekli teden nas je doletela izredna čast. Obiskal nas je g. ban dr. Marušić s spremstvom in se zelo pohvalno izrazil o domu. Žal le pre-hitro bodo minili 4 tedni, ko se bodo mo-rali vrniti v Ljubljano, toda okrepani bodo od solnca, morja in zraka.

Noseče matere morajo skušati vsako zateganje odpraviti z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo »Franz Josefovo« vodo, ker se lahko použije in se mlo odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. — »Franc Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

K razširjenju ljubljanske bolnice

Kako bo zidal Beograd svojo občinsko bolnišnico po projektu arhitekta Ignjata Popovića

Beograd, 21. julija.

Ko sem čital pred kratkim v beograjskih listih, da je za razširjenje ljubljanske bol-nice določenih 75 milijonov dinarjev, v ljubljanskih pa, da bo za izdelavo načrtov za to razširjenje treba inozemskih strokov-nikov, čemur je sledil protest domačih arhitektov, sem se spomnil, da bi morda ne bilo napačno, če bi opozorili ljubljansko javnost na način, kako namerava beograjska mestna občina zgraditi svojo bolnico poleg že obstoječe državnice.

Potreba mestne občinske bolnice se je kazala v Beogradu vse nujnejša in tako se je mestna občina odločila, da zgradi zavod, ki bo odgovarjal vsem sodobnim potrebam in zahtevam javnega zdravstva i v pogle-du arhitekture i v pogledu notranje ured-be. Beograjska mestna občina pa za izgo-tovitev načrtov ni iskala tujece, temveč je poslala svojega lastnega strokovnjaka, arhitekta Ignjata Popovića v inozemstvo, da prouči tamkaj podobne zavode in potem iz-dela načrt, ki naj poleg vsega drugega tu-di odgovarja krajevnim razmeram in po-trebam, ki jih more temeljito poznati sa-mo domačin.

Arhitekt Ignjat Popović je že izvršil

svojo dvojno nalogo in temu dopisu pri-dejana slika kaže novo beograjsko občinsko bolnico, ki se gradi po njegovem načrtu ob vseh skupnih stroških 15 milijon-dinarjev, z notranjo opremo vred.

Nova bolnica se gradi v neposredni bližini državne bolnice, nasproti zvezdar-ne, na Vračarju. Stavba bo dvonadstrop-na s strešnimi terasami in bo sestavljena prav za prav iz treh paviljonov. Glavno pročelje bo v ulici Miloša Pocerca, kjer bosta osrednji paviljon — ginekološko-porodniški — in paviljon za notranje bo-lezni, zvezana med seboj z osrednjim hodnikom v pritličju in podzemlju. V pritličju osrednjega paviljona, se namestita uprava in ekonomat, v prvem nadstropju porodnišnica, v drugem pa ginekološki od-delek. Oba oddelka imata vse potrebne prostore za operacije in terapijko in lo-čene porodniške sobe. V tem paviljonu bo 50 postelj.

V paviljonu za notranje bolezni bo 98 postelj. Nadstropja imajo terase za soln-čenje, vzhodna stran pa bo zidana v »sko-ki«, da bo imela vsaka soba solčno te-raso, ki jo terasa nad njo ne bo zakrivala. Tretji paviljon je namenjen kirurškemu

oddelku. V pritličju bo ambulanca s po-sebnimi vhodoma za bolnike, ki so v bol-nici, in za zunanje. V prvem nadstropju bo dvorana za sešepitčne, v drugem pa za aseptične operacije.

Bolniška strešba se izroči sestrarni usmi-ljenkam, ki bodo stanovali v popolnoma ločenem poslopiju, kjer bodo imele tudi kapelico. Sprejemnice, prijavne sobe, stano-vanja za osebe, kuhinja in pralnice se bodo nahajale v podzemlju. Hrana se bo dvigala iz kuhinje s posebnim dvigalom v majhnih kuhinjskih zabojih. Za odprav-ljanje perila bo posebno dvigalo, ki bo v zvezi z oddelkom za perilo v vsakem nadstropju, tako da se umazano perilo ne bo prenašalo po hodnikih in stopnišču. Vsak oddelček bo imel posebne sobe za zdrav-nike, sestre in bolniške strežnice, a pri-marij porodnišnice bo imel stanovanje v paviljonu in ravno tako tudi vse osebe tega oddelka.

Ker se razpiše natečaj za zgradbo nove bolnice po tem načrtu že te dni in se po-tem takoj začne dela, bo nova bolnica še letos pod streho.

Kaj torej pravite v Ljubljani k takemu načinu gradnje bolnice?

Ob 4., ½8. in 9.¼ uri

LILIAN HARVEY
WILLY FRITSCH
OSKAR KARLWEIS
HEINZ RUHMANN

v sladki Ufni filmski opereti

3+1=2

Vesela filmska opereta
Režija WILHELM THIELE

Telefon 2124

Elitni kino Matica

Domače vesti

* **Slavist dr. Murko na študijskem potovanju v Srbiji.** Kakor javljalo iz Čaka v drinski banovini je te dni prisel v Ivanilič profesor jugoslovenske književnosti v Pragi. s svojo sorozo in sinom. Kakor znano, studira dr. Murko že več let srbske narodne pesni in je tudi letos prišel v te kraje. da čuje neke znamenite glasbe v patrijarhalnih krajih kjer še živi narodna tradicija. V to svrhu je profesor Ponović iz Čaka zbral najznamenitejšie glasbe iz okolice. Pavle Bogdanović star na 70 let. te s sormenjanjem gosli zanel nekoliko pesni o Milošu Obiliću. Dr. Murko je navdušeno poslušal glasbe nezem. Potem je stari glaslar pred fonografskim aparatom zanel še pesem »Zemljo Komneni barjak-tara«. Ko je čez nekaj minut stari glaslar iz aparata svojo pesem, je bil silno začuden. Prispelo je še več drugih glaslarjev, med drugimi znani narodni pevec Dimitrijevič. Zanel je tudi znani musliman Salih Beširovič. pravi moister-guslar v tamkajšnjih kraji.

* **Za pomoč pogorelcem v vasi Nadlesku** se je osnoval v Starem trgu naslednji odbor: predsednik namestnik župana Škerbec Jakob, tajnik župnik Jernej Hafner, blagajnik Miloš Benčina; odborniki: nadupravitelj graščine Snežnik Leon Schauta in pogoreleca Janez Škerbec in Franc Gregorčič. Danes pridejo župan in trije člani odbora k g. banu prositi pomoči. Danes bo tudi centev škode. Poskrbljeno je namreč za življenje in zdravje ljudi in živine. Zarovalnice (naiveč Vzajemna) že tri dni vrše popisovanje. Okoliško prebivalstvo bo pomagalo z blagom in delom, za živeč. krmno in orodje se bodo narošile bližnje občine, za denarno pomoč pa oblastva in vsi, ki bi mogli kaj žrtvovati nesrečnim pogorelcem. Darove za pogorele sprejema občinski urad v Starem trgu pri Rakeku. delil jih na bo pomožni odbor. Pogorelcem samim je prenovljeno nabirati darove. Zato naj se vsakdo, ki bi se pojavil kot nadleski pogorelec, naznani orožništvi, ker sicer ne bo mogel omogočiti zlo- rabe tujih selerjev. Pogorelci bodo imeli s čiščenjem svojih ruševin in uostavil- niam svojih domov toliko dela, da bi bilo prav nečloveško, ako bi se jim potisnila beraška palica v roko. Upamo, da bodo oblastva in tolikokrat izkazana darežli- vost našega ljudstva tudi tem nesrečnikom omogočila, da pridejo čimprej zopet pod svoje krove. — Občinski urad v Starem trgu

* **Francoski avijati v Jugoslaviji.** Eska- drila francoskih avijonov prispe triti v Ju- goslavijo. V Beogradu pripravljajo prija- teliskim avijatom slavnosten sprejem.

* **Levstikovih slavnosti v Velikih La- šah** se nameravata med drugimi oddelnicami udeležiti g. Ljubica Jankovičeva, profesorica in književnica iz Beograda, ki je snovala knjigo »Iz slovenačke književ- nosti«, in znani češki prevajalec iz sloven- ščine g. dr. Bohuš Vrbal iz Olomuca, ki že več tednov biva med nami.

* **Poljski novinarji v Ljubljani in Bledu.** Nedavni obisk skupine poljskih novinar-jev v Ljubljani in na Bledu je znatno razširil sloves naše Gorenjske v poljskem svetu, kjer je bila doslej do malega neznana. Več mednarodnih tiskovnih dnevnikov, prilož- nostne simpatije vseh svojih urednikov. Tako je n. pr. poznanski dnevnik »Kurier Poznan- ski« objavil vrsto člankov o Jugoslaviji iz peresa urednika Tadeusza Powiżkega. V zadnjem članku govori pisec tudi Ljubli- ano, o kateri pravi, da mu je kljub krat- kem bivanju zapustila »izredno mile in pri- kupne višje. Tu na vsakem koraku sre- čamo staro kulturo, ki jo neizpolno in pre- navljajo z veliko skrbjo.« O Bledu pravi poljski pisec, da je »čarobni alpski kot- ček« in po opisu njegovih lepot in posebnosti ter po vtisih s kratke avtomobilske vožnje v Bohinj izraža željo, da bi sem zahajalo čim več Poljakov.

* **Duhovniška vest** Za župnika v Slo- venski Bistrici je imenovan tamkajšnji provizor g. Ivan Soline.

* **Dr. Niko Zupančič častni občan občine Adlešiči.** Občina Adlešiči je izvolila bivše- ga ministra dr. Niko Zupančiča za častnega občana povodom 30-letnice njegovega jav- nega delovanja. Diplom častnega občana- stva je napravil akad. slikar g. Maksim Gaspari. Občinski odbor v Adlešičih bo g. ministru izročil to častno listino v nede- ljo 26. t. m. na slovesen način. Slovesnost se bo vršila na hribu Priloznik nad gra- dom Pobrežje, ki ga je zgradil prvi ge- neral vojaškega kordona ob Kolbi, inak Ivan Lenkovič. Slovesnosti se bodo udeležile vse bližnje občine v Beli Krajini, kakor tudi zastopniki sosednjih hrvaških občin.

* **V združno-knjigovodski tečaj (od 3. do 14. avgusta) so sprejeti:** Bizian Fran- Tržič; Božič Adalbert, Trbovlje-Vode; Čehovin Rudolf, Radmožanci; Dodič Ivan, Črna; Fatur Josip, Dobrova; Gašček Stan- ko, Senovo; Godič Rudolf, Celje; Grablje- šek Karel, Artič; Gradnik Stanko, St. Ili; Herbst Pavel, Mokronog; Hrovat Ivo, Ihan; Intnar Alojzij, Krka; Jereb Milan, Raitenbur; Jesih Adolf, Trbovlje; Kabaj Ljudevit, Cerklje; Kozelj Josip, Kruplji- vci; Košmerl Vinko, Zagorje; Miste Josip, Stara cesta; Lanine Anton, St. Peter; La- naine Ivan, Volnik; Omerzu Karel, Trbov- lje; Perzar Viktor, Tolnice; Pečar Franc, Rateče; Perko Marija, Jesenice; Petrovec Ciril, Ljubljana; Pleničar Josip, Zgornja Šiška; Potočnik Adalbert, Zagorje; Raz- notnik Franjo, Griže; Rošker Janko, Sv. Benedikt; Rustia Josip, Artič; Rutar Lu- dvik, Zabukovje; Slanšak Dora, Ribnica; Slanšak Julij, Ljubljana; Stokan Filip, Tr- bovlje; Stravs Karel, Logatec; Tavš Ga- briel, Sv. Anton; Tušar Ivan, Sovodeni; Vovk Viktor, Rakek. Tečaj se prične ne- preklicno 3. avgusta. Udeleženci naj se zglasijo ta dan ob 8. na moškem učiteljsku v Ljubljani.

* **Odobrena praksa.** Z dekretom gradbe- nega ministra je g. Jožefu Plečniku, arhi- tektu in rednemu profesorju tehniške fa- kultete univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani, dovoljeno, da sme vršiti javno prakso na vsem teritoriju naše kraljevine specialno iz arhitektonske stroke

* **Uradniško mesto pri mestni upravi** ptiški je razpisano. Pogoji za podelitev mesta je popolno znanje književskih po- slov. Pravilno opremljene prošnje z naved- bo zahtevkov in vložitvi pri mestnem načel- stvu v Ptuju do najkasneje 10. avgusta.

* **Veliko slavlje sv. Ane v Rožanski Sta- tini.** V soboto in nedeljo 25. in 26. t. m. bo proslava v čast sv. Ani, zaščitnici zdravi-

lišča. Na predvečer bo svečanostna pro- slava z ognjemtom ob sormenjanju god- be v parku. V nedeljo na bo v veliki dva- rani zdraviliškega doma tradicionalen Anin ples, ki bo pripravljen sodeč, ne bo zaostal za eleganco prejšnjih let. Za ples se pripravljajo, kakor čujemo, odlični kro- vi v Mariboru, Celju, Kranju, Zagrebu in drugod.

* **Preklic dražbe.** Dražba občinskega lovišča občine Drazovnja, ki je bila razpi- sana za četrtek 6. avgusta pri sreskem na- čelstvu v Kamniku, se ne bo vršila.

* **Konferenca Narodno strokovne zveze v Trbovljah.** Izvrševalni odbor NSZ skli- čuje za v nedeljo 26. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih podružnice NSZ v gostilni Bo- žič v Trbovljah konferenco, na kateri bo poročal tajnik Kravos o poročanjih s TPD. Podružnice naj pošlejo na to konferenco vse odbornike in zaupnike. Dostop na ima tudi ostalo članstvo NSZ.

* **Jugoslovenska gasilska zveza s se- dežem v Ljubljani** bo imela letošnjo glav- no skupščino v Mariboru v dne 1. in 2. avgusta v prostorih Kazine na Slomsko- vem trgu. V soboto bo starešinska seja, v nedeljo ob 10. pa redni občni zbor.

* **Razpis književnih nagrad v znesku 17.000 Din.** Mladinska Matica, odsek sek- cije IUU za dravsko banovino, je sklenil na svoji zadnji sedli, da razpiše nagrade za rokonise iz mladinske literature. Prva nagrada znaša 3000 Din za izvirno povest umetniške in vzgojne vrednosti, primerno mladini no 10. letu. Povest naj bi bila za- leta iz sodobnega življenja ali pa iz naše zgodovine in naj obsega okrog šest pol male osmerke. Druca nagrada je 2000 Din za najboljšie umetniško delo, ki je lahko slovstveno (3 do 4 tiskovne pole male osmerke) ali na slikarsko, za mladino med 6 in 10. letom. Snov je oblikovana lahko v prozi ali v verzih, je lahko resna ali ša- livna, vzeta iz življenja ali iz narodnih pe- smi. Nadalje so razpisane nagrade po 3000 Din za realno knjižico o kulturnih, zgodovinskih in gospodarskih slikah Ju- goslavije, obdelane po zemljepisnih enotah, za realno knjižico o domu in gospodini in za realno knjižico o razvoju tehnike. Po- drobnejša navodila daie tajništvo Mladin- ske Matic. Prilominjamo, da dobe nagra- jena dela tudi običajni honorar. Polez na- vedenih nagrad razpisuje Mladinska Matic- a še posebno nagrado v znesku 3000 Din za najboljšie delo, ki bi bilo primerno kot Miklavžovo darilo za našo najmlajšo de- co.

* **Na zlato poroko iz Amerike** iz Sever- ne Amerike so se podali na pot v staro domovino rojaki glavni blagajnik Ju- goslovenske podporne zveze »Sloge« v Milwau- keeu g. Anton Jeraj, njegova žena, njegov svak g. Tomišek in tega žena. V Rečici v Savinjski dolini bodo starši g. Jeraja pro- slavili zlato poroko, kar je povod, da sta se omenjeni ameriški družini podali na pot k redki rodniški slavnosti.

* **Nova lekarna v št. Vidu nad Ljublja- no.** Kakor se uradno razglaja, je banka uprava odločila, da se ustanovi nova javna lekarna v št. Vidu nad Ljubljano. Interes- enti imajo pravico pritožbe zoper to od- ločbo na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v 15 dneh. Pritožba se mora vložiti pri bankni upravi.

* **Počitniška kolonija ljubljanskega kra-jevneza odbora Rdečez- križa v Polho- vem gradu** priredi v nedeljo 26. t. m. ob 15. v Martilnem domu v Polhovem gradu akademio s pestrirn sporedom v korist krajevneza odbora Rdečez križa v Pol- hovem gradu.

* **Za lovce.** Sresko načelstvo v Kranju je obvestilo gorenjsko podružnico Slove- nskega lovškega društva, da je lovcem pri- stop k avstrijski meji bližje od 500 metrov brezopozno zabranjen in smrtno nevaren. Gorenjska podružnica SLD.

* **Gradba velike pravoslavne cerkve na Cetinju.** Uprava pravoslavne metropolije na Cetinju je te dni prodala zemljišče, ime- novana Obiliča Poljana, za šest milijonov dinarjev. Metropolitija namerava s tem iz- kupičkom zgraditi monumentalno cerkev na Cetinju.

* **Dež pogasil gozdne požare.** V vsej Bosni in Hercegovini je kakor tudi drugod v Jugoslaviji v zadnjih dneh močno dežalo-valo. Dež je pogasil tudi vse gozdne požar- e. Tudi sicer je bil izdatni dež za gozdno in poljsko floro pravi blagoslov.

* **Tragična smrt delavca.** Z Jesenic nam pišejo: Kakor smo že poročali, se je v ne- tek zvečer ponesrečil 34-letni Jakob Pri- stov, delavec pri KID na Jesenicah. Pri- stov je stanoval na Bledu, kamor se je usodno noč peljal, da izroči ženi svoj te- usodni in mesečni zaslužek. Ko se je vozil s kolesom pravilno na desni strani ceste mimo Potokov, se mu je na mostu snelo zadnje kolo, tako da je izpustil ravnotežje in padel čez obmestni zid v iarek, kjer je obelazil nezavesten in z zlomljeno hrbtenic- o. Domneva, da se je nad Pristovom izvr- šil zločin, je brez podlage. Pristov je po tridnevem trpljenju preminil v ljubljanski bolnici kamor je bil takoj po nesreči pre- peljan. Naj mu bo ohranjen blag spomin, hudo prizadeti obitelji pa naše iskreno so- žalje!

* **Avtomobilska nesreča pri Kranjski go- ri.** Z Jesenic smo prejeli: V terek pono- dne se je peljala večja družba letoviščar-jev s avtomobilom iz Kranjske gore proti Jesenicam. Med potjo na se je avtomobil zaletel v neko ozrajo in se precel poškodo- val. Neka gosna je pri tem dobila po glavi občutne poškodbe in se je z vso družbo vred, v kateri je bil tudi vsučiliški profes- or g. dr. Starkenstein iz Prage, pripeljala v bolnico bratovske skladnice na Jeseni- cah, kjer je nanesrečenki zdravnik g. dr. Kogot nudil prvo pomoč. Da bi pomiri živ- ce, ji je zdravnik nudil tableto veramon. Zanimivo je, da je izumitelj tega zdravila baš g. dr. Starkenstein, ki se je nahajal v družbi Poškodbe ponesrečene gospe niso nevarne.

* **Opasen karambol.** Iz Slovenske Bistri- ce nam pišejo: V nedeljo ob 10. uri je vo- zil skozi St. Bistrico v smeri proti Konil- cam avtomobilist g. Berl iz Hrastia pri Limbušu. Vozil je preobisano ob desni strani ceste, kjer mu je že izven mesta privozil nasproti s peskom obložen voz tukajšnje vojaške garnizije. Tik za vozom na je kolesaril sin trgovca g. Dorna. Ho- teč se ogniti avtomobilu, je krenil kolo na- levo, pri tem mu je na izpodrsnilo in je padel tako oasno pred avtomobil, da so- ferju ni preostalo drugo kakor v zadnjem hipu okreniti z vso silo na desno in za- viti v vojaški voz, ker bi bil kolesarja si-

cer do smrti povozil. Pri trčenju se je precel pokvaril avtomobil in razbil voja- ški voz, dočim so ostali vsi vozači k sreči nepoškodovani.

* **Otrok je zgorel.** V Rakitju pri Mostar-ju je te dni nastal požar v hiši kmeta Ku- liča. Poslonje je pogorelo do tal. V ruševi- nah so našli ožgano truplo triletnega Ku- ličevega otroka, ki ga niso mogli rešiti iz gorčee hiše.

* **Dve žrtvi mlačve.** V Gančanih pri Bel- tincih je mlatilnica odzvala polovico ro- ke triindvajsetletnemu Ivanu Žaligi v Go- milcah pri Turnišču na je mlatilnica zmeč- kala levo roko enindvajsetletnemu Steja- nu Šebjanu iz Dobrovnika. Obe žrtvi mla- čve se zdravita v bolnici v Murski Soboti.

* **Oglušel je zaradi groma.** Pretekli to- rek se je kmiet Marko Mandič iz Lužana vračal domov v Bosanski Brod. Ob cesti blizu Dervente je strela udarila v drevo, pod katerim je Mandič vedril. Mandič se je od strahu onemestil. Ko je prišel zopet k zavesti, ni več slišal. Oglušel je zaradi silnega groma.

* **Samomor zaradi bolezn.** V Beogradu je izvršila samomor vdova Mara Vasičeva, stara petdeset let. Vasičeva je že več let bolehala. Lečila se je po navodilu zdrav- nika, a uspeha ni bilo. Zato je sklenila, da gre prostovoljno v smrt. Našli so jo obe- šeno v njenem stanovanju. Zauzela je pi- smo, v katerem izjavlja, da gre v smrt za- radi neozdravljive bolezni.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škroblieno perilo v najlepšo izdelavo.**

Iz Ljubljane

u— **Razsodišče za ocenitev fotografij za natečaj pripravljalnega odbora za prireditve tujsko-prometne razstave** je poslovalo 21. t. m. Natečaja se je udeležilo šest kon- kurentov in sicer pod gesli: »Visla« s 24 slikami, »Fot. Arios« s 31 slikami, »Nara- va« s 9 slikami, »Kodake« s 12 slikami, »Tessar« s 82 slikami in »Lepa Jugoslavija« s 21 slikami. Razsodišče je priznalo sliko »Pohorje« pod geslom »Tessar« (prof. Jože Kozak, Ljubljana) prvo nagrado 750 Din, sliko »Gornje Jezersko« pod geslom »Lepa Jugoslavija« (Josip Kunaver, Ljubljana), drugo nagrado 500 Din; sliko »Kranj« pod geslom »Kodake« (Skerlep Janko, Ljublja- na) tretjo nagrado 300 Din. Dalje je pri- znalo nagrade po 150 Din za nastopnih si- kam: »Peč-Petelinjke«, »Bled«, »Golice«, »Martuljkova skupina« in »Kamniške pla- nine« vse pod, geslom »Tessar«, »Špikova skupina« in »Kamniška Bistrica«, obe pod geslom »Lepa Jugoslavija« in »Prastara go- renjska kuhinja« pod geslom »Fot. Arios« (Cveto Švigelj, Ljubljana).

u— **Zadnja pot dr. Stanka Novaka.** Iz- pred mrtvašnice splošne bolnice se je več- raj ob 16. vršil pogreb dr. Stanka Novaka. oremninje na tako tragičen način. Po končanih cerkvenih molitvah so vojaški trobentači zatrobili žalostnik. nakar je imel kratek, a prisrčen poslovilni govor predsednik Društva upravnih uradnikov dravske banovine, sreski načelnik, g. Ka- mnika, dr. Fran Ogrin, ki je očrtal pokoni- kovo delovanje v uradu in v javnosti, po- udarjajoč zlasti njegovo vlogo za razvoj društva, katerega tajnik je bil. Nato se je razvil velik pogreb, na čelu katerega so korakali trobentači s četo vojaštva, a za krsto sopotniki, žalničoa gospa sorozga in za g. banom in podbanom v prav velkem številu uradništvo banke uprave z načel- nikom upravnega oddelka g. dr. Leonom Smetom. Pogreba se je udeležila tudi mnogostevnila deputacija ljubljanskih so- kolskih društev in narodno ženstvo, kakor tudi zastopniki raznih društev in rezervni oficirji. Spreved je zaključila četa voja- štva. Na grobu je vojaštvo oddalo častno salvo. Pokopniku bodi zemljica lahka!

u— **Udeležbenke enomesnečnega gos- podinskega tečaja v »Mladiki«** 26. po šte- vilu, so si ogledale v terek popoldne pod vodstvom dr. Pirca higijensko razstavo v velesejskem paviljonu. Seždravniki Hi- vijenskega zavoda je učiteljcem podrobno tolmačil vse razstavljene reči. Pogovor se je sukal najprej o umrlivosti in njenih vzrokih v dravski banovini in v posame- jnih srezih, nato so se ekskurzijstkam po- jasnili smotri današnje moderne higien- ske dobe. V nadaljnjem so se učiteljice poučile o zdravstvenih domovih v banovi- ni, o zdravstvenem neoporečnih obrtniških delavnicah, delavskih stanovanjih, učilni- cah in kmetskih lišah. Gradnja vodnjakov, red gospodinjic, ureditev in onprema sob. bolezni in drugo so bile nadaljnje točke razgovor, ki so zamudile udeležence med diagrami, skicami, modeli in statistični- mi preko dobre ure. Učiteljice obiščejo pri- hodnji teden zdravstvena domova v Lu- kovici in v Medvodah.

u— **Stenografska tekma na Christofom učnem zavodu v Ljubljani.** Domobranska cesta 7, se je vršila pretekli terek ob 8. jutraj. Tekme se je udeležilo lepo število gojnk. Diktiralo se je pet minut z brzino 100 besed v minuti. Tekmo je vodila stro- kovna učiteljica ga. prof. Robidova. Snov diktata je bila: Ivan Cankar: »Ministrant Jokec«. Prva je bila gđna. Nada Oblični- kova z Reke, druga gđna. Silva Benčino- va iz Trsta, tretja gđna. Marica Hablja- nova iz Dolenje vasi pri Kranju, četrta gđna. Berta Grilova iz Ljubljane in peta gđna. Milena Učakova iz Ljubljane. Lepo in hitro delo mladih stenografjev je pre- snetilo in je zavodu na lepem in častnem uspehu, s katerim je zaključil 28. šolsko leto, čestitati.

DR. LEO ŠAVNIK od 24. julija do 15. avgusta ne ordinira.

u— **Nekdanje Marljivo kopaljšče bodo podrl.** Mestni magistrat se je odločil, da v kratkem podre nekdanje Marljivo kopa- lišče na Prulah, ki je v starodavnih časih slovelo samo pod nemškimi spnačnim ime- nom »Marlenbod«. Svoječasni lastnik te hiše je bil zadnji nemški uradnik na ma- gistratu g. Koschier, ki je bil med Trnov- čani in Krakovčani znan kot vnet »šolar« in snloh pasioniran ptičar. V tei podrti stanuje več siromašnih strank, ki se bodo morale izsesti. So to največji siromaki, ki snloh ne zmoroše mesečne naemnine in jih bo mestna občina večinoma spravila v mestne barake, ki se grade na Cesti dveh cesarjev.

u— **Mestna zastavljavnica** bo imela redni dražbi lanskega decembra zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti (zlat- nino, srebrnino in podobno) dne 6. avgu-

sta, za efekte (perilo, obleko, stroje, avto- mobil in drugo) na dne 12. avgusta od 15. ure dalje v uradnem prostoru na Polja- nski cesti 15.

u— **Da ne bo pomote!** V zvezi z afero zlorabljenke deklice Milke K. eta bili poleg drugih imenovani imeni Č. in Albin T. Da ne bo pomote, je potrebno povedati, da nista g. Albin Turk, trgovec v Prečernovi ulici in g. Pavel Česnik s stvarjo v nobeni zvezi.

u— **Modras v mestni vrtunariji.** Pred dnevi so našli v mestni vrtunariji nad pol- metra dolgega modrasa, ki je ležal zvit v klopičih med rožami. Vrtunr ilek je hotel na tistem mestu utreti nekaj rož. Modras pa je planil kvišku in bi bil kmalu vrtunarija ugriznil. Modrasa so potem pobili. Kako je modras zašel v mestno vrtunarijo, je vpra- šanje. Nekateri so mnenja, da je bil ta mo- dras, zadnji Mohikanec iz nekdanjega zoo- loškega vrta.

u— **Nepošten sin.** Ljubljanska policija zasleduje 17letnega trgovskega vajenca Rudolfa Varljena, ki je te dni pobegnil iz Zagreba najbrže v Ljubljano. Varljen je ukradel svojemu očetu, zidarskemu moj- stru v Zagrebu 15.000 Din gotovine in na- to izginil. Zasledovalci dečko je srednje postave, precej suh in temnega obraza.

u— **Tatvina v stanovanju.** V stanovanju Petra Čapka, stanujočega na Miklošičevi cesti 36 v II. nadstropju se je spazil te dni neznan zlikovec ter mu ukradel s to- aletne mizice srebrno ščetko za lase, 2 britvi in veliko steklenico kolske vode v skupni vrednosti 550 Din. Tatu ni opazil nihče v hiši in je s plesom, ki ga je lahko skril v žepu, popolnoma neovirano odšel.

u— **Tudi v kavarni je paziti na lastnino.** Privatna uradnica Ida T. se je nahajala v neki kavarni, kjer je položila svojo ročno torbico na mizo. Ko pa je hotela okrog 1 ponči oditi, je nenadoma opazila, da ji je »manjkala ročna torbica z vsebino lakaste denarnice, par urarskih listkov, naročilno knjižico Konzumnega društva in raznimi toaletnimi potrebščinami v skupni vredno- sti 200 Din. Tudi takoj uvedena preiskava ni imela nobenega pozitivnega rezultata.

u— **Okrađen na Savi.** Na Savi je zmanj- kala te dni kopalcu Josipu Mogušarju iz Ljubljane kompletna obleka, v kateri je imel tudi srebrno uro in listnico s 150 Din gotovine. Mogušar se je kopal na prostem in je opazoval bržkone vse njegovo kreta- nje zlikovcev, ki se sploh specializira na te vrste tatvine. Mogušar je oškodovan skup- no za okrog 2000 Din vrednosti.

u— **Zeleni Henrik bo avtomobiliziran.** Ljubljanci so se pred 2 leti srva prav čudili, ko je začel voziti tak zvan zeleni Henrik s konjsko vprego po ljubljanskih ulicah od policijske uprave na sidišče raz- ne arestante. Policijska uprava se je sedaj odločila, da zelenega Henrika avtomobil- zira. V ta namen bodo preuredili avtomob- il starejšega tipa.

u— **Dr. Leo Šavnik** ne ordinira od 24. t. m. do 15. avgusta zaradi udeležbe na internacionalnem zdravniškem kongresu v Parizu.

u— **Zeznanje in zabava s plesom** bo v nedeljo 26. t. m. pri Plankariu na Dolni- ski cesti 35. 970

Iz Celja

e— **»Dekle z rožmarinom«** je naslov iz- virni ljudski izri našeza popularneza pe- snika in pisatelja Cvetka Golarja, ki io bo uprizorilo gasilno društvo v Grižah v nedeljo 2. avgusta ob 7 zvečer v Pikovi dvorani. Poselite v obilnem številu prire- ditev in posazite s tem, da se navdušujete za vse, kar je domačega in izvirnega, po- kažite, da znate ceniti dela, ki jih ustvar- jajo naši ljudje za svoj narod!

e— **Renoviranje Marljeneza kipa na Glavne»** trgu nacio najprej. Delo iz- vršuje akademski kipar g. France Berner- ker. Spomenik bo popolnoma prenovljen v približno 14 dneh. nakar bo zopet od- stranjena ograja, ki za obdaja do vrha.

e— **Občinstvo se opozarja** na nove uradne ure v celjskih državnih uradih, ki trajaio ob delavnikih od pol 8. na le do pol 12. in od 16. do 18. ob sobotah na samo od 7 do 13. Enake uradne ure veljajo tudi za celjsko mestno policijo.

e— **Srečke III. razreda** so že prispele in naj jih lastniki čimprej obnovne. Obnovit- veni rok traja le do 6. avgusta.

e— **Počitniške kolonije ob morju.** Tretja kolonija Kola jugoslovenskih sester v Ce- liju odnpuje 26. t. m. ob 19.27 v Bakarac. Ta je popolnoma zasadena in se morelo nove prilave sporeti le za 4. kolonijo, ki odnpuje 16. avgusta in bo v Bakarcu do 7. septembra. Nameravana je še 5. koloni- ja od 6. do 28. septembra, ako se prilavi dovoljno število udeležencev. Ta čas je ob morju zelo lep, voda pregreta, vreme stalno in je škoda, da se vobče tako malo izrablja. V Bakarcu so domačini vedno ob- žalovali, ko smo ob koncu avgusta zatvo- rili dom. Češ: sedaj bo pri nas najlepše. Prilave te nasloviti na Kolo jugosloven- skih sester v Celju. Deca do 16. leta plača za 3 tedne v vožnjo vred 600 Din, odrasli na 28 do 30 Din dnevno za polno oskrbo. Sedanja kolonija se vrne iz Bakarca v po- nedeljek 27. t. m. ob 20.30.

e— **Velike izpromebe zračne tempera- ture.** Po naravnost tronični vročini v prejš- njem tednu je dež zadnja 2 dni ozračje močno ohladil. Včerajšnje onoldansko soln- ce je sicer zopet pognalo živo srebro v termometru kvišku, vendar na je kljub te- mu obhvala maloštevilne konale in konale ob Savinji namestu znola kurja polt. Savinja je bila kalra, čenrav je le malo narasla, in oa hladna: imela je komaj 14 stopinj C.

e— **Potreba primernih vstopov za fi- nančno kontrolo.** Pišejo nam: Uprava fi- nančne kontrole v Celju išče nove pisarni- ške lokale. Priporoča se, da bi dobila res primernejši lokal kakor je ta. Ako greš v sedanjo pisarno skozi malo dvorišče, ti iz okna prvega nadstropja strešice trah s »renog« in čuni enostavno na glavo, da si zdajci ves prašen in roj malih kričacev te s kamenjem nažene no stonihca. Naj se pri iskanju prostorov ozira tudi na to, da bodo stranke lahko brez takih neprim- ljalov v urad.

e— **Prostovolno gasilno društvo v Ga- berju pri Celju.** Prešli smo: Preteklo ne- deljo se je vršila v Novi cerkvi pri Volni- ku pomembna gasilska slavnost, ki so se je udeležili številni gasilci iz celjskega okrožja. Tamkajšnje gasilno društvo je namreč naba-ilo novo motorno brizgal- o, ki io je v nedeljo slovesno blagoslovil g. dekan iz Nove cerkve. Po blagoslovitvi je »dekan v lepem govoru očrtal vzvi- šezno delo gasilcev, nakar je govoril še podstarosta g. Venust iz Celja, ki se je zahvalil navzočim kumicam in kumom za

naklonenost in požrtvovalnost. Nato se je razvila prijetna zabava in so se udeleženci razhajali zadovoljni in veseli v nastona- jočem miru proti svojim domovom. Ko so se vračali člani gasilskega društva iz Gaberja, na svojem avtomobilu proti do- mu, so pred Arčinom opazili požar, ki je nastal na kozolcu posestnika Antona Maha- na v Trnovljah. Skupnemu nastopu gaber- skih gasilcev in kmalu nato prihitelih tovaršev iz Trnoveli se je posrečilo ob- varovati sosedna poslopja uničenja po oenju. Zlasti v nevarnosti je bilo stano- vanjsko poslopje mizarskega mojstra g. Franca Mahna. Kakor običajno se je tudi ob tej priški nabralo na pogorišču mnogo radovednežev, ki so neslano in skrajno ne- umestno kritizirali gašenje požrtvovalnih »stiscev« in jih ovirali pri reševanem delu. dočim sami na pomoč niso hoteli prisko- čiti z delanji. V bodoč« naj se taki stro- kovnjaki raiši umaknejo in napravijo pro- stor onim, ki imajo resno voljo pomagati svojemu bližnjemu v nesreči, ker si bodo sicer morebitne neprimčnosti morali oaš pripisati na svoj račun. L. G.

e— **Divanje motociklistov in biciklistov** po najpomembnejših mestnih ulicah in ce- stah presega vse meje. Za svoje produk- cije uporabljajo z vso predrznostjo tudi že nločnice in občestne hodnike. Naj bi oblastva napravila v tem pogledu red.

e— **Tatvina kolesa.** V sredo med 21. in 22. je bilo ukradeno iz veže Sokolskega doma v Gaberju poročniku g. Latasa rde- če pleskano kolo. O tatu ni sledu.

Iz Maribora

a— **Farna cerkev v Rušah** dobi v krat- kem nove zvonove, ki jih je vili I. Mari- borska zvonarna, last g. inž. Lenhardta.

a— **V Dravo je hotel skočiti umobolni** Edvard Mulec. V zadnjem hipu mu je pre- prečila namero neka žena, ki ga je poteg- nala nazaj, ko se je že povzpel preko ogr- je, studeniške brvi. Mulca so nato pasanti odvedli domov.

a— **Negzode dveh deklic.** Na Tržaški cesti se je okrog popoldneva pripetila težka prometna nezgoda. Hotel se izogniti šte- vilnim vozilom je padla 3-letna Danja Gu- čičeva tako nesrečno na tlak, da si je zlomila levo roko v podlaktju. — V škal vrole vode je pad

Iz Slovenske Bistrice

sb— Seja mestnega občinskega odbora. Na peti letošnji seji 20. tm. je slovenjebistriški občinski odbor razpravljaj predvsem o predstojajoči razlastitvi velikih gozdnih kompleksov dr. Attemsovega veleposesta na južnem poboju Pohorja. Dr. Attemsova posestva merijo skupno 6529 ha. Od te površine je 5513 ha gozdov in 134 ha pašnikov; na slovenjebistriški sodni okraj odpada preko polovice tega kompleksa, to je okrog 3000 ha. Najbrž bo razlastitveni v slovenjebistriškem območju najmanj 1000 ha gozdov in občinski odbor je soglasno sklenil, da se priklasi tudi mestna občina kot agrarni interesent za del teh obsežnih gozdov, ki bi bil potreben mestu zlasti za preskrbo s kurivom in stavbinim lesom. Poleg tega je odbor razpravljaj o raznih tekočih poslih in je med drugim sklenil naslednje: Razpiše se oddaja dela za napravo kanalizacije v spodnjem delu dr. Zolgerjeve ceste in za pleskanje električnih opornikov in drogov električnega omrežja. — Davnemu zvančniku Vinku Jagračju se je odobrila garancija za gradbeni kredit v znesku 40.000 Din.

sb— Nakupovanje sene po vojaštvu se je pričelo te dni. Prevzemna komisija pošlje dnevno v komandi mesta in nudi za 100 kg prvovrstnega sene 60 Din. Ta začeta cena ne ustreza letošnjim prikladim in kmetje svojega zaradi suše plega pridela ne bodo mogli oddati po tako nizkih cenah, saj znaša tržna cena za sladko seno danes nad 100 Din.

Iz Murske Sobote

ms— Poroka. Poročila sta se poročnik pešadije G. Kruševčančič Mišo, nastavljen v Celju, in gđ. Kardoševa Katica, hči trgovca z železnino v Murski Soboti. Čestitamo!

ms— Kmetška podružnica v Murski Soboti bo dobila od sreskega načelnika plemenske peteline štajerske pasme. Prijave s prilogo 15 Din je vložiti pri sreskem kmetijskem referentu. Na istem mestu se bo razdeljevalo tudi sadno drevje (cepice), za kar se je treba prijaviti do 25. t. m. podružnica namerava nabaviti večjo količino selekcioniranega žita, na kar se opozarjajo interesi.

Iz življenja na deželi

DOMŽALE. V nedeljo se bodo gotovo vse sportne Domžale zbrale na sportnem prostoru SK »Diskus«, da prisostvijo zanimivemu nogometnemu programu. Najprej nastopi rezerva, nato prvo moštvo proti nogometnemu 32. pehotnega polka. Nastopili bodo znani Malič, državni reprezentant Jakšič, poleg tega pa člani prvotrajnih klubov iz vse države. Seveda pa bo glavno zanimanje osredotočeno na nastop Old-boys ali, kakor se po Domžalah govori, nastop »ta debelih in ta suhih«. Da bo igra nadvse zanimiva in polna napetih momentov, pri tem pa vedno fair in lepa, nam pričajo imena Vrečar, Skrabar, Mešec, Menart, Rape, Ahčin, Dekleva, Končan, Mali, Zajc, Petkovič, Flerin, Sicherl, Povše, Jenko, Kralj, Gabrič, Grošelj in drugi. Moštvi bosta sigurno napeli vse sile, da pokažeta, kako se mora igrati nogomet. Seveda, če kdo namesto v žogo suhe v zemljo in se spodtakne, nič ne de. Sicer pa upamo, da bo sanitetna služba dobro funkcionirala. Kdor hoče videti to rej zanimivo igrjo in se hoče od srca nasmejati, bo na vsak način prisostvoval novim nogometnim zvezdnikom. Prireditelj bo točno po programu in ob vsakem vremenu. Domžalska godba bo imela promenačni koncert na igrišču. Mnogo uspeha, predvsem zmagovitosti Old-boys.

IVANJKOVCI. Tukajšna šolska četa priredi v nedeljo 26. t. m. popoldne ob 4. v telovadnici veseloigro »Spanske muha« ter po isti priložnosti zabavo. Vabi se k mnogostevilni udeležbi.

PILSTANJ je bil v nedeljo 19. t. m. zopet praznično razporejen. Naš domaćin G. Lupše Martin jebral prvo sveto mašo. Kako priljubljen je v kraju, so mu pokazali

Mih. Zoščenko:

Dober znanec

Čitatelj naj sam nosi posledice, jaz ne odgovarjam, povem pa, da je čitanje te povesti združeno z opasnostjo za zdravje.

To je resničen dogodek. Vse je, lahko rečem, vzeto iz življenjskih virov. Zgodilo se je pa to v Moskvi. V tej Moskvi, v Zacepo je živel državljani A. F. Carapov.

Ni posebnega ni bilo na njem, samo to bi bilo vredno omeniti, da je hodil nje dni z nekim znanim tovarišem skupaj v šolo. Izkratka z narsomom.

Nu, seveda, s tem dejstvom se je večkrat rad pobahal. S peresi da sta se vkup igrala. In, oprostite, baje sta se drugačnega lasala. In baje mu je tovariš narkom nekoč celo snedel francosko žemljo. Pravo francosko žemljo.

O tem dejstvu je A. F. Carapov vselej najrajši govoril... In pri tem so mu zaradi raznih humanih čuvstev in doživljanj zmerom blesteli v očeh solze.

Toda, tovariši, še enkrat vas opozarjam. Jaz za stvar ne bom odgovarjal, to tem manj, ker si je Carapov mogoče vse skupaj izmislil. Sicer je dejstvo prav verjetno, to tem bolj, ker imamo delavsko-kmečko vladno. Vodi se iz naroda. Ne ministri. Ministri so morda res v otroški dobi jedli kolačke s kremo in vihali nosove ob pogledu na navodno francosko žemljo. Tu pa je stvar prav verjetna.

In evo, ko je nekoč A. F. Carapov spet pričel govoriti o tej francoski žemlji, je vstopil k njemu neki brezposelni sostanovalec in mu dejal:

»Vi, ki toliko govorite o narkomu in pravite, da ste ga krmili s francosko žemljo... Za nekaj bi vas rad prosil... Izgovorite se z njim par besed zastran mene... To povejte, da sem od leta 1922 brez posla in da ne morem najti službe. Tu pa mahoma slišim take reči in dejstva.«

A. F. Carapov je odvrnil: »Dobro. Sicer ne bom nalašč zaradi vas hodil k njemu. Tudi brez nas ima

• Narkom = narodni komisar.

rojaki že pred 14 dnevi ob prisrčnem sprejemu. Zabava na primicantovem domu je trajala še naslednje dne. Vse veselje bi se bilo skoro končalo pri gašenju požara na Pilstanju. Le srečnemu naključju se je zahvaliti, da so požar na podstrešju Kojstankove hiše pravočasno opazili in ugasili z nekaj škafi vode. Škoda ne presega 500 Din. Očividno je požar zanel nepredviden kadilec, ki si je hotel iz podstrešne sobice ogledati nedeljsko slavo. — Apell, rano na odlične faktorje, zlasti na domače občinstvo, da se zavzamejo za gradnjo vodovoda. To danes ni več tako hudo izvedljivo, saj poznamo primere, da je dala država za vodovode celi brezplačno ali pa se je dovolilo brezobrestno posojilo. Morda bi dala subvencijo tudi banska uprava. Ako bi se gradil vodovod, bi bilo treba misliti tudi na gradbo prepotrebne rezervuarje za prime požara.

RAKEK. V ponedeljek 13. t. m. je bila na Rakeku ustanovljena Gozdna in pašniška zadruga, ki ima nalogo prošiti za razlastitvo gozdno zemljišče po zakonu o likvidaciji agrarne reforme od 19. junija. Na ustanovnem obnem zboru je bilo preko 100 ljudi iz vseh štirih vasi naše občine in se je takoj ob početku na predlog sklicateljca J. Tavčarja obravnavalo vprašanje, ali naj se ustanovi ena zadruga za vse občino ali za vsako vas svoja zadruga (štiri zadruga). Po daljši debati so prišli do sklepa, da se ustanovi samo ena zadruga za področje vse občine. Ustanovljena zadruga je zgolj gospodarska ustanova, ki hoče koristiti le kmetu, obrtniku in malemu človeku. Na ustanovnem zborovanju so bili prisotni ljudje iz vseh štirih vasi in pristajali vseh bivših strank. Povdarjalo se je še posebej in ponovno, da politike ni in da je nočemo. V prvo načelstvo so bili nato soglasno izvoljeni

ljenci možje iz vseh vasi, ki jamčijo, da bo zadruga uspešno delovala. Navzlic temu pa so se na Unco našli možje, ki hočejo svojo posebno politiko, in so ustanovili še svojo zadrugo. Ali ni v skupni zadrugi dovolj prostora za vse? Zakaj se cepimo, ko je to samo v škodo vseh nas!

SMARJETA NA DOLENJSKEM. Nedavno je bil tukajšnji g. župnik obojen, ker je govoril s prižnice proti Sokolu. Sedaj je pa prošil zopet s prižnice, naj mu faranji pomagajo plačati globo in stroške in je v to svrhu napravil ofere. Ne vemo, ali je tako pobiranje prispevkov dopustno. Ali se ne bi morda državno toilstvo nekoliko zanimalo za to reč? Plačanje globe naj zadene tistega, ki je kriv, ne pa nedolžnih faranov. Kako bi bilo, če bi bil obojen na zapor. Ali bi šli tudi faranji namesto njega v ječo?

VRHNIKA. V nedeljo po lepakih navedani tabor krščanskih socialistov pri Sv. Trojici nad Vrhnjo je bil zbran. Po maši pred cerkvijo je občinstvu napovedal govornik Koprivec Matija povedal, da tabora ne bo. — Dodatno k nedeljskemu poročilu o sokolskem nastopu na Vrhniki omenjamo, da je pomotno izostala zahvala na krasno uspešno prireditvi sestram in bratom, zlasti sestri se Tonki Lebanovi, ki so se neumorno trudili po vročih navijalnih tudi za telesni blagor gledalcev in telovadcev. Dalje gre zahvala sestram vadiateljici ženske dece Mariji Strojci in prosvetarici Nuši Rapetovi, ki sta ves čas po zaključku šolskega leta požrtvovalno prihajali ob lastnih stroških na Vrhniko in vadili z ženskimi dečici. Zahvala še posebej sestri Rapetovi za sestavo izer z žozami ki so prav uvažale in bile zelo eksaktno izvajane

GOSPODARSTVO

Gibanje članov OUZD

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je pravkar izdal statistiko o gibanju članstva v juniju. Po tej statistiki je bilo v preteklem mesecu pri tem uradu zavarovanih 98.381 delavcev in delavk. Število zavarovanih članov se je do junija nasproti najnižjemu letošnjemu stanju v marcu povečalo za 11.678, vendar so to povečanje povzročili le sezonski vplivi, ki jih opazimo vsako leto. Če pa primerjamo letošnje povprečno stanje članstva v posameznih mesecih z lanskim in predlanskim, tedaj dobimo naslednjo sliko:

Stavbe	Razlika nasproti	1931.	1930.	1929.
januar	87.635	— 2546	+ 2965	
februar	86.731	— 4005	+ 3211	
marec	86.703	— 5786	+ 2083	
april	90.775	— 6079	+ 1636	
maj	96.628	— 5116	+ 919	
junij	98.381	— 4833	— 1323	

Kakor je iz gornjih podatkov razvidno, je povprečno članstvo letos znatno manjše, kakor lani v odgovarjajočih mesecih, dočim je bilo prej vsako leto zabeležiti prirastek od 3000—6000 članov. V aprilu je primanjkljaj članstva nasproti lanskemu letu dosegel že 5786 članov. V juniju je sicer ta primanjkljaj zopet padel na 4833, vendar je pri tem treba upoštevati dejstvo, da so se lani v juniju pričele prvič kazati posledice gospodarske krize v članstvu OUZD, ker je članstvo v tem mesecu prvič doseglo pričakovane računске višine. Da prirastek članstva v zadnjih mesecih še ni smatrali kot znak zboljšanja gospodarskih razmer in da ga je pripisali le sezonskim vplivom, vidimo zlasti, če primerjamo letošnje članstvo s članstvom v l. 1929. Tu spoznamo, da je bilo povprečno članstvo v prvih letošnjih mesecih še za 2000—3000 večje nego pred dvema letoma; potem pa je ta razlika naglo padla in za letošnji junij nam kaže statistika, da povprečno članstvo v tem mesecu prvič ni stajalo samo za lanskim, temveč tudi za predlanskim letom.

Zdravstvene razmere članov OUZD se niso bistveno spremenile. Povprečni odstotek bolnikov je znašal 2,41 % in je bil za 0,04 %

manjši nego lani. Povprečna dnevna zavarovana meza je bila 26,81 Din (za 0,13 Din manj nego lani), skupna dnevna zavarovana meza pa 2,638.000 Din (za 143.000 Din manj nego lani).

— Znatno povišanje diskonta v Avstriji. Glede na napet položaj v mednarodnem denarnem trgu v zvezi z denarno krizo v Nemčiji je avstrijska Narodna banka v četrtki sklenila povišati diskontno mero, in sicer kar za 2,5 odst. na 10 odst., lombardno obrestno mero pa od 10,5 na 11 odst. To je od poletja l. 1925. najvišja diskontna stopnja v Avstriji. Povod za tako izdatno povišanje diskonta so dale informacije iz Berlina, po katerih je v kratkem pričakovati, da bo Nemška državna banka povišala diskont od 10 na 15 odstotkov. Baje bo šla tudi madžarska Narodna banka s svojim diskontom na 12 odstotkov. Da se prepreči eventualne posledice tako visokih diskontov v sosednjih državah in da ne bi v takem primeru tudi za Avstrijo nastala potreba po zaslitih ukrepih in po moratoriju za banke, se je avstrijska novčanica banka odločila za povišek diskonta od 2,5 odst. Avstrijske banke bodo obrestno mero za vloge v nekaj dneh dvignile za več odstotkov (baje na 8 odstotkov za nevezane vloge), da na ta način privabijo vlagatelje.

— Enodstotno povišanje diskonta v Angliji. Iz London poročajo, da je Angleška banka povišala diskontno mero od 2 in pol na 3 in pol odstotka. To povišanje ni prišlo nepričakovano. V zvezi z evropsko finančno krizo je tudi na angleškem denarnem trgu prišlo do posrostitve. Samo v zadnjem tednu je Angleška banka izgubila za 11,7 milijona funtov (za preko 3 milijarde Din) zlata, ki je šlo deloma v Pariz, deloma pa v New York. Da prepreči nadaljnji odtok zlata, je bila Angleška banka primorana izvesti povišanje diskonta.

— Belgijsko - nizozemska carinska unija. Iz Bruslja poročajo, da se že nekaj časa vršijo med belgijsko in nizozemsko vlado razgovori o carinsko - političnem zblizanju

zato tem bolj hite. Stedijo s tokom... Evo, pogledite, voznik kot zaveden mož že gre, izprevidnica, pasja dlaka, pa se še greje.

Carapov je pričel najprej pripovedovati, čemu gre in vobče o francoski zemlji. Potem pa je mahoma pozvonil. Dal je signal za odhod.

Kaj je tisti trenutek čutil v duši, to ostane tajnost prirode. Izkratka, pozvonil je in tole je dejal:

»Saj lahko gremo brez sprevodnice. Bomo že kako zvozili. Samo da ne zamudim.«

In tramvaj je seveda odpeljal. Peljali so se in dospeli do prvega postajališča. Ljudje so vstopili, Carapov je iznova dal signal in šli so dalje.

Ko so minili tri postajališča, so ljudje pričeli gledati, kje je sprevodnik. Gledajo — ni ga. Gledajo — potnik pozvanja, denarja pa ne pobira in nič napitih ne ne zahteva.

»Zakaj pa ne?« si mislijo. »Tako je ceneje.« In molčijo.

Naš Carapov bi se mogoče pripeljal prav do svojega znanca, do narkoma. Če ne bi bili na končni postaji dvignili nepotrebnega hrupa. Tramvaj je ušel, zadržite ga itd. Nu, pa so ga na šestem postajališču zadržali.

Takoj so seveda zgrabili Carapova in ga obkolili. Pričeli so ga zmerjati. Najbolj jezen pa je bil voznik. S svojim mednim ročajem mu je hotel razbiti glavo. Ravno za časa so ga še prijeli. Ljudje so ugibali:

»Ne razumejo zakaj od potnikov ni pobiral denarja, saj bo itak sedel.«

A. F. Carapov je prošil in tarnal, naj ga vendar izpustijo in da bo zamudil sestane z narkomom. Čeprav je mahal okoli sebe in grizel, ga vendar ni so izpustili, ampak odvabili so ga v milicijo. Res je, čež dve uri je bil na prostem, toda k narkomu potem ni šel. Brezposelni sostanovalec je ostal brez posla od 22-letja. In vse življenje je še naprej teklo po prejšnji struzi.

S tem umetniškim delom hoče avtor povedati, ne bahati se, da se na to hoče bahati, se vozi raiži v izvoškem.

(Z ruščine B. Z.)

Svetijo naj se lasje!

Umno in štedljivo negovanje las: SCHWARZKOPF-EXTRA s HAARGLANZ-EM, ki je priložen v vsakem omotu SCHWARZKOPF-EXTRA. On daje Vašim lasem naraven sijaj, ki se Vam — in drugim na Vas — tako dopade. SCHWARZKOPF-EXTRA s HAARGLANZ-EM stane samo 5.— dinarjev!

SCHWARZKOPF-EXTRA
SCHAUMPON S PRAŠKEM — HAARGLANZ
REPR. RAVE D. D., ZAGREB

med obema državama. Ti razgovori so sedaj dovedli do konkretnih predlogov v cilju ustanovitve belgijsko - nizozemske carinske unije. Kakor znano, obstoja že belgijsko-luksemburška carinska unija, ki se naj sedaj raztegne še na Nizozemsko. Razpoloženje za ustanovitev carinske unije je tako v Belgiji kakor tudi v Nizozemski prav prijazno, čeprav se oglašajo tudi nasprotniki. Misel carinske unije je bila sprožena, ko so se zaradi neuspeha konferenc za evropsko carinsko premirje in izostale ratifikacije trgovinske konvencije za stabilizacijo trgovinskih pogodb sestale nordijske države (Švedska, Norveška, Danska) skupno z Belgijo in Nizozemsko h konferenci v Oslo, in ko so te države med seboj sklenile carinsko premirje in trgovinsko - politično zblizanje. Po tej konferenci se je izmenjava misli v smislu nadaljnega zblizanja nadaljevala med Belgijo in Nizozemsko, ki imata sporedne gospodarske interese. S carinsko unijo bi prenehala konkurenčni boj med Rotterdamskim in Antverpskim (Antwerpom). Pomorski promet Belgije in Nizozemske znaša skupaj 50 milijonov ton letno in bi belgijsko - nizozemska carinska unija postala tretja evropska pomorska sila, za Anglijo, ki ima okrog 63 milijonov ton letnega pomorskega prometa in Francijo, ki ima le nekaj nad 50 milijonov ton prometa. Gospodarska moč te unije bi zaradi gostote prebivalstva in znatne produkcijske kapacitete skoro odgovarjala znatno večji Franciji. Udeležba Francije v svetovni trgovini znaša namreč 6,6 %, dočim znaša udeležba Belgije 2,6 %, Nizozemske pa 2,9 %, skupna udeležba obeh držav torej 5,5 % svetovne trgovine. Belgijsko - nizozemska unija bi v trgovini prišla med vsemi državami na četrto mesto.

— Slastičarnarji in peki bodo oproščeni tudi dodatnega davka na poslovni promet. Kakor znano, je v skupnem davku na poslovni promet na moko in ostale mlinске proizvode (ki znaša 2,2 %) upoštevan tudi promet z izdelki do konsumenta, in sicer promet z običajnim kruhom in pecivom. Le za pecivo, ki se mu dodaje mleko, sladkor, maslo itd., je treba plačati dodatni skupni davek od 0,5 %, za izrazite slastičarske proizvode pa dodatni davek od 1 %. Po informacijah, ki jih je prejela geografska Obrtna zbornica, bodo v bodoče peki in slastičarnarji oproščeni tudi tega dodatnega skupnega davka na poslovni promet, ker je la promet itak upoštevan v skupnem davku na sirovine (moko, sladkor itd.).

— Avstrijsko - češkoslovaška trgovinska pogodba sklenjena. Nova trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Avstrijo je bila v sredo podpisana. Pogodba vsebuje znatne spremembe pogodbenih tarifnih postavk tako avstrijskih kakor tudi češkoslovaških. Med drugim so zanimivi naslednji poviški avstrijskih pogodbenih carin: na kumarice od 1 odnosno 2 na 5 zlatih kron, na glavna solata od 2 na 4, na krompir od 0 na 2, na zelje od 2 na 5 in na skuto od 3 na 4 zlate krone. Prav občutno je povišanje pogodbene carine na šunko in podobne izdelke praške prekajevalne industrije, in sicer od sedanjih 25 na 75 zlatih kron. Ostale postavke se nanašajo predvsem na tekstilne carine ter na carine za steklo in kovinske izdelke.

— Državna hipotekarna banka zopet daje posojila. Iz Beograda poročajo, da je Državna hipotekarna banka zopet pričela dati kratkoročne kredite na pet let ter dolgoročne na 25 in 30 let. V tem pogledu je centrala dala dispozicije podružnicam v notranosti države.

— Nabava industrijske soli. Upravni odbor Uorave državnih monopolov je te dni na novo razporedil oskrbovanje z industrijsko soljo, tako da se bosta sedaj savska in dravska banovina oskrbovali s to soljo po večini iz založišč soli v Beogradu in Smederevu, deloma pa iz založišča v Kreki. Za novo udelestvo je bilo odločeno dejstvo, da je na eni strani industrijska sol pri monopolnih skladiščih v Beogradu in Smederevu velike količine kvalitativno dobre industrijske soli. Velika večina reflektantov iz Hrvatske in Slovenije je v svojih prošnjah zahtevala, da se tim sol nakaže iz Kreke, češ da se more za gotovo industrijske namene rabiti samo ta sol.

Uprava monopolov pa opozarja, da je drobna kamena sol iz monopolnih skladišč v Beogradu in Smederevu prav dobra in celo primernejša za industrijsko porabo.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Josipa Moraveca, trgovca z gumovo robo v Mariboru (poravnalni upravnik dr. Vinko Rapotec, odvetnik v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru 3. septembra ob pol 11. oglasitveni rok do 28. avgusta).

— Oddaja zakupa restavracije na postaji Maribor glavni kolodvor se bo vršila polom licitacije 12. avgusta pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogojji pa pri direkciji.)

— Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 3. avgusta ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogojji so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

Na zagrebškem efektinem tržišču je Vojna škoda danes ponovno nekoliko popustila. Za aranzma se je trgovača po 364 in pozneje po 360, za kaso po 358, za julij po 358 in za december po 370. Od dolarskih papirjev so imeli promet 7 % Blairovo posojilo po 75 — 76 in 7 % Seligmanovo posojilo Drž. hipotek. banke po 76 — 77,5. Na tržišču bančnih vrednot je prišlo do zaključkov le v Union banki po 150 in v Jugobanki po 67; od industrijskih delnic pa so imele promet Danica po 65 in Drava po 235.

Devize.
Ljubljana. Amsterdam 2272.40 — 2279.24, Bruselj 785.63 — 787.99, Curih 1097.25 — 1100.55, Dunaj 793.30 — 795.70, London 273.07 — 273.89, Newyork 5634.34 — 5651.34, Pariz 221.53 — 222.19, Praga 167.22 — 167.72, Trst 295.15 — 296.05.

Zagreb. Amsterdam 2272.40 — 2279.24, Dunaj 793.30 — 795.70, Bruselj 785.63 do 787.99, London 273.07 — 273.89, Milan 295.15 — 296.05, Newyork kabel 5645.34 do 5651.34, Newyork ček 5634.34 — 5651.34, Pariz 221.53 — 222.19, Praga 167.22 — 167.72, Curih 1097.25 — 1100.55.

Curih. Zagreb 9.095, Pariz 20.175, London 24.88, Newyork 514.50, Bruselj 71.55, Milan 26.87, Madrid 46.90, Amsterdam 26.90, Dunaj 72.27, Sofija 3.73, Praga 15.23, Varšava 57.65, Budimpešta 90.025, Bukarešta 3.0475.

Elekti.
Ljubljana. 8 % Blair 88 bl. 7 % Blair 78 bl. Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 120 den., Prastedion 950 den., Kreditni den., Ruše 145 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranzma 300 — 361, kasa 360 — 361, za julij 360 — 361, za december 365 — 370, investicijsko posojilo 85 bl., agrarne 45—46, 8 % Blair 85.5 — 88, 7 % Blair 74.75—75.5, 7 % Drž. hipotekarna banka 76.5 — 77.5; bančne vrednote: Prastedion 957.5 — 965, Union 150 — 154, Jug 67 — 68, Ljubljanska kreditna 120 den., Srpska 190 — 192, Zemaljska 120 — 122, Poljo 53.5 — 55; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Gutmann 110 den., Slaveks 25—27.5, Slavonija 200 den., Danica 65 — 67.5, Drava 235 — 256, Sečera 225 — 235, Brod vagon 40 den., Union mlin 55 — 65, Veveč 120 den., Dubrovačka 300 — 330, Jadranska 460 — 520, Oceanija 190 den., Trbovlje 220 do 230.

Beograd. Vojna škoda 358.5 zaklj., veliki komadi 363, 362 zaklj., za december 370 do 372, 4 % agrarne obveznice 46, 46.5 zaklj., 7 % Drž. hipotek. banka 74 — 77, 6 % bebiuske 61.5 bl., Narodna banka 6350 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (23. t. m.) Tendencja za les mlačna. Zaključena sta bila 2 vagona jelovih desk. Povpraševanje je za parjeno bukovino (samo 50 mm debeline, za izdelavo lesenih čevljev, cokelj).

ZITO

+ Ljubljanska borza (23. t. m.) Tendencja za koruzo čvrsta. Zaključen je bil 1 vagon koruze. Nudi se koruza, zdrava, rešetana, slovenska postaja, plačljiva v 30 dneh, pri mlevski voznini po 150 — 152.5, pri navadni voznini po 155 — 157.5.

+ Novosadska blagovna borza (23. t. m.) Tendencja nespremenjena. Promet: 56 vagonov. Pšenica: sremska, nova, 78/79 kg 164 do 166; 79/80 kg 165 — 167; slavonjska, nova, 78/79 kg 164 — 166. Oves: baški, sremski, slavonjski, novi 155 — 160. Ječmen: baški, sremski, novi, 63/64 kg 112.5 — 115.5. Koruza: baška 102.5 — 105; okolica Sombor 102.5 — 105; banatska 96 — 98; sremska, ok. Indija 102.50—105; ok. Sid 103 do 106. Otrobi: baški, stari 117.50—120. Moka: baška, banaska 0: in 00: 290 — 300; 2: 270 — 280; 3: 250 — 260; 4: 220 — 230; 5: 180 — 190; 6: 125 — 135; sremska, slavonjska 0: in 00: 270 — 280; 2: 250 do 260; 3: 240 — 250; 4: 215 — 220; 5: 170 — 180; 6: 125 — 135.

Radio

Izvilleček iz programov

Petek, 24. julija.
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Gospodinjina ura. — 20: Gd. Anta Kovačič »Wildes, pravilnice za odrasle. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 25. julija.
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Slovensko pravorečje. — 20: Prenos Rossinijeve opere »Seviljski brivci« iz Salzburga. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 11.30: Plošče. — 12.4

Iz življenja in sveta

Sedem mož — pa skoro nič uspeha

Državniki na londonski konferenci. Od leve proti desni: Henderson, Grandi, Curtius, Brüning, Mac Donald, Briand, Laval. Za Lavalom še Flandin

Hrana in obleka iz zraka

Znanost bo v kratkem izdelovala življenjsko prasnov organizmov, pravi angleški kemik Henry Rhodes — Obnavljanje pohabljenih udov — Blagoslov, ki se lahko spremeni v prokletstvo

Eden najbolj znamenitih angleških učenjakov, kemik Henry Rhodes, je imel te dni v Londonu predavanje, ki je vzbudilo pravo senzacijo. Baval se je z bodočim razvojem fizike in kemije in je prišel pri tem do mnogih fantastičnih zaključkov, ki bi delali čast pisateljem romanov.

Rhodes je prepričan, da bo znanost v kratkem izdelovala živo protoplazmo, prasnov organizmov. Pri tem se je skliceval na ameriške poskuse, ki obetajo uspešno rešitev te naloge. Kakor hitro bo nastala prva živa protoplazma v kemikovi retorti, bo izpolnjen starodavni sen o umetnem življenju, vsaj v skromnih mejah. Človeku bo dano obnavljati svoje telo poljubno in podaljšati si življenje. Isto tako lahko bi bilo morebiti dognanje skrivnosti, kako rasejo kosti in tkiva. Rhodes meni, da bo v sto letih čisto mogoče obnavljati pohabljenec amputirane roke in noge.

Nad vse važna pridobitev bi bilo vplivanje na spol človeškega embrija, torej poljubno tvorjenje dečkov ali deklic. Takšni poskusi so pri živalih, vsaj pri žuželkah že

uspeli in sicer na ta način, da so n. pr. na trup samice presadili glavo samca. Samica se je v samca tudi spremenila. Kemiji se odpirajo skoraj neverjetne možnosti. Ne bo dolgo trajalo in človeštvo se bo hranilo tako rekoč z zrakom. Sladkor, celuloza, škrob, ki so osnove človeške hrane, so oglikovi hidrati. Ti se dajo pridelovati iz vode in oglikovega dvokisa, ki sta oba sestavini zraka. Zakaj bi tedaj hrane ne pridobivali iz zraka? A če bomo nekoč tako daleč, zakaj ne bi pridobivali iz zraka tudi sirovine za naše obleke, ki sestojijo v glavnem iz celuloze, n. pr. umetna svila?

Razvoj kemije in fizike pa bi imel brez dvoma tudi svoje senčne strani. Človeštvu bi bila dana v roke orožja, katerih strahoviti učinek danes komaj slutimo. S tako zvanimi »smrtnimi žarki«, kratkovalnovnimi žarki, proizvajajo že danes mrzlico, čeprav v zdravilne svrhe. Toda v bodočnosti bodo morda s podobnimi valovi brezlično uničevali vsako življenje na velike razdalje.

Nova snov v spektru

Znani fizik in nosilec Noblove nagrade Manne Siegbahn je po lastni izjavi odkril v spektru novo snov v zvezdnem prostoru, ki je na zemlji doslej niso poznali. Zgradil je tudi aparat, s katerim je odkril doslej neznana svetlobna polja med navadno svetlobo in Röntgenovimi žarki. V znanstvenem svetu so zbudili izsledki prof. Siegbahna veliko pozornost.

Kolontajeva gre v Pariz

Kakor poročajo francoski listi, bo ruski poslanik v Parizu Dovgalevskij odpoklican. Na njegovo mesto pride Aleksandra Kolontaj, poslanica v Stockholmu, ki je bila prej v Mehiki

Fotografirano dihanje

Berlinski fizik Manfred von Ardenne in zdravnik dr. Benner sta zgradila aparat, ki tako ojačuje tudi najslabotnejše dihalne šume, da se dajo v mikrofoni sprejemati v električne nihljaje in dalje s pomočjo fotoelektrične celice v svetlobne nihljaje. Ti nihljaji se spremenijo na filmskem traku v sliko. S pomočjo tega natančnega aparata je mogoče zaslediti vsako spremembo v dihanju ter v pljučah in na ta način tudi morebitno bolezen v dihalnih organih.

Zvočni film v angleškem vlaku

S ponedeljkom se uvede pri brzovlaku London Scarborough poseben voz za zvočni film. Vagon, ki naj nudi potnikom razvedrila med nepretrgano vožnjo v yorkshireško kopališče, se je pri dosedanjih poizkusih izvrstno obnesel in pomeni začetek zvočnega filma v angleških vlakih.

Ali ju poznate?

Seveda, saj nista sovražnika! Na levi Laval, na desni Brüning, oba pri oknu vlaka, ki ju je odpeljal iz Pariza proti Londonu

Rekord goloba pismošoše

Pred tedni so poslali avstrijski in bavarski gojitelji golobov pismošoše 59 avstrijskih in 650 bavarskih golobov v Hamburg in od tam v Southampton. Na Angleškem so jih izpustili, da preizkusijo brzino njih poleta. Rekord je dosegel golob, ki je priletel v 26 urah iz Anglije na Dunaj. Rabil je za 1335 km dolgo progo 26 ur in je vmes še počival. V kratkem pošljejo golobe zaradi preizkušnje urnosti tudi v Haag in Rotterdam.

Smrt na Mont Blancu

Dunajski turist dr. Fritz Diessel je, kakor javljajo iz Chamonixa, zmrznil na Mont Blancu. Diessel je že osma letošnja žrtev imenovane planine.

Radio v vremenoslovju

Brezlični merilci atmosferskih pojavov

Zemeljsko ozračje stoji pod vplivom temperaturnih prilik na zemeljski površini, na katero vpliva spet solčno izžarevanje. Najvažnejša posledica tega ogrevanja je ta, da je spodnja ozračna plast, tako zvana troposfera, v kateri se odigravajo vsi vremenski pojavi, v neprestanem gibanju. Čim večji je toplotni vpliv zemeljske površine in sončnih žarkov, tem višja je plast, v kateri zračna temperatura pada. V ravninskem pasu znaša višina te plasti do 16 km, v našem pasu 10—12 km, v polarnem pasu so začeli njeno višino komaj sedaj natančneje študirati.

Takšen študij se vrši večinoma s pomočjo posebnih balonov, ki nosijo s seboj avtomatično delujoče merilne instrumente, ki padejo s padalom na tla, čim se balon v določeni višini razpoči. Ta način merje-

Prof. Samojlov in dr. Eckener znanstveni in navigatorski vodja »Grofa Zeppelina« na arktičnem poletu

nja pa je za osamljena polarna ozemlja povsem neprikladen, saj se lahko še v naših kolikor toliko obljubljenih krajih zgodi, da se registrirni aparati pri padcu na zemljo za vedno izgubijo. Da odpomore tej nevarnosti pa je zgradil ruski učenjak prof. Molčanov, vodja aerološkega zavoda pri Leningradu, duhovito registrirno pripravo, ki sporoča registrirne merilnih instrumentov že med dvigom balona avtomatično na zemljo in to s pomočjo brezličnih valov. Gre tedaj v glavnem za umno uporabo radia v meteorološke svrhe.

Prvi posrečeni poskus s takšnim aparatom se je izvršil v januarju 1930 pri Leningradu. Januarja naslednjega leta je izvršil prof. Molčanov osem poskusov v polarnem ozemlju in sicer v bližini Murmanska. Ugotovil je tedaj, da znaša višina troposfere v teh krajih 9800 m. Najbolj obsežne meritve pa bo izvršil po tej metodi zrakoplov »Grofa Zeppelina«, ki odrine danes na svojo vožnjo v Arktiko. Vzel bo s seboj celo število registrirnih balonov po konstrukciji prof. Molčanova in jih bo spuščal v zrak tudi med poletom, kar mu bo koristilo, da bo vsak čas vedel za pravo višino, v kateri mu je pluti.

Aparati prof. Molčanova sporočajo med dvigom balona ves čas doseženo višino, temperaturo, zračni tlak in stanje vlage. Dasi so precej dragi, vendar pomenijo po svoji zanesljivosti in praktičnosti veliko pridobitev za meteorologijo, v primeri z njih usnebi pa je njihova cena razmeroma majhna.

Ostanite rajši doma

priporoča ta prizor rajhovskim Nemcem. Od srede naprej mora vsak nemški državljan plačati za potovanje v inozemstvo posebno pristojbino, ki znaša 1350 Din. Dosedanji notranji in zunanji protesti proti temu ukrepu niso nič zalegli, vendar pravi, da ga bodo omilili

Tragedija dveh mladih življenj

Propad nekdanjega bogoslovca, ki se je ponižal do zločinstva

Pred sodiščem v Lipskem se je te dni obravnavala nenavadna zgodba izgubljenе eksistence, 28 letni obtoženi sin nekega misijonskega direktorja. V svojih mladih dneh je obiskoval gimnazijo v Magdeburgu in hotel potem nadaljevati narodnogospodarske in teološke študije v Bonnu. Toda oče ga je podpiral samo en semester. Imel je namreč še dva sinova, ki je moral skrbeti zanj. Zato je obtoženec opustil študije in šel najprej v rudnik, potem pa v hotel, kjer si je prislužil toliko, da se je za silo prebil skozi življenje. Poskušal je tudi srečo pri nekem listu, pa je imel smolo. Moral je zopet v rudnik, ki ga je vsaj dostojno preživljal. Od l. 1929, dalje pa je zelo naglo propadal. Marca 1929 je nekaj ukradel v Berlinu in pobegnil v Hamburg, kjer ga je policija zasačila pri novem kaznivem dejanju. Da bi ji ušel, se je utihotapil na ladjo, ki je bila namenjena v Kanado. Tam se je hotel ustanoviti na kakšni farmi. Toda zopet mu je usoda prekrizala načrte. Medtem ko se je skrival v oddelku za kable, se je ladji zlomil vijak. Poškodba je povzročila 8 dni zamude, njemu pa je živež do tega časa že pošel. Moral je torej prilezti iz skrivališča na dan in se postaviti poveljniku ladje na razpolago. Naložili so mu, da mora prenašati premož.

V Bremenu, kjer so ga izkrcali, se je nekaj časa preživljal s prodajanjem cvetja, potem je videl, da zasluži pre malo in se je prostovoljno javil oblasti, da odsluži pokoro za storjene grehe. Obsodili so

ga na 4 mesece ječe. Ko je odsedel kazen, se je napolnil do očeta in se mu izpovedal. Skušal se je zopet povzpeti, a zaman. Začel je trgovati z drvi, a tudi tukaj mu ni šlo gladko.

Od l. 1927. je bil zaročen. Seznail se je bil s hčerjo nekega evangelijskega svečenika iz Grške. Ta pastor je bil pustil svojih šest hčera v Nemčiji in se izgubil na Balkanu. Njegova najstarejša hči, nevesta obtoženca, se je preživljala z delom v tovarni, ob prostem času je pisala tudi na stroj. Reva je morala skrbeti še za ostalih pet sester. Lani v juliju pa je prišla ob službo in tedaj sta z obtožencem sklenila, da se vzameta. On je šel v Lipsko in stanoval nekaj časa v azilu za brezdomce. Pozneje je najel mesečno sobo. Zastopal je neko trgovino z maslom, začel trgovati na lasten račun, a ni šlo. Kljub temu je najel zase in za ženo trosobno stanovanje. Vsečila sta se vanj in v februarju mu je žena razodela, da se čuti mater. Kaj storiti? Obtoženec pravi, da sta se o položaju mnogo pogovarjala in naposled sklenila, da si vzameta življenje. Žena pa ni imela dovolj moči, da bi to izvršila sama, zato je prosila moža, naj on prevzame zločin nase. Tako se je zgodilo. 12. marca se je obtoženec vrnil z nekega potovanja, na katerem je imel več izdatkov nego prejemkov. Prinesel je ženi cvetja. Drugi dan ji je kupil čokolado, zakaj to je bilo vse, kar sta si mogla privoščiti. Žena si je bila medtem preskrbela uspalno sredstvo, on pa je kupil ostro rezilo. Žena je povzila dvakrat po več tablet onega uspalnega sredstva in je začela stokati od bolečin. On ni mogel prenašati njenega trpljenja in jo je zadavil. Po smrti ji je dal v roko kito cvetja, ki ga je bil prinesel s potovanja.

To žalostno zgodbo je razvijal obtoženec pred sodniki, ki so ga navzlic olajševalnim okoliščinam zaradi neznosne bede obsodili na štiri leta robnje.

»Zeppelinov« želodec

»Grof Zeppeline« vzame s seboj na polarni polet: 150 kg kruha, 75 kg mesa, 30 kg klobas, 150 kg krompirja in sočiva, 30 kg sira, 30 kg surovega masla, 9 kg kave, 1,5 kg čaja, 30 kg suhega sadja, 30 kg meze, 30 kg čokolade, 15 kg mleka, 15 kg sladkorna in manjše množine drugih živil, ki so jih shranili v hermetično zaprte lonce za kuhanje. Nadalje je pripravil njih za polet 300 jajec, večja množina suhorja in slaščice, 200 l mineralne vode, nekaj steklenic whiskyja itd. Ta proviant, ki se v primeru neizgode lahko razdeli na manjše obroke, zadostuje v sili za prehrano skozi več mesecev. V opremi so naložili na zrakoplov pet gumastih čolnov, dva kajaka, 12 sani in 12 rdečih sotorov, več priprav za kuhanje z bencinom, pušk itd. Zrakoplov bodo vodili na arktični vožnji izmenoma: Dr. Eckener, Lehmann in Flemming, Schiller in Wittemann ter končno Pruss, ki si je baš pred nekaj dnevi pridobil navigacijski patent.

Katastrofa vojaškega traktorja

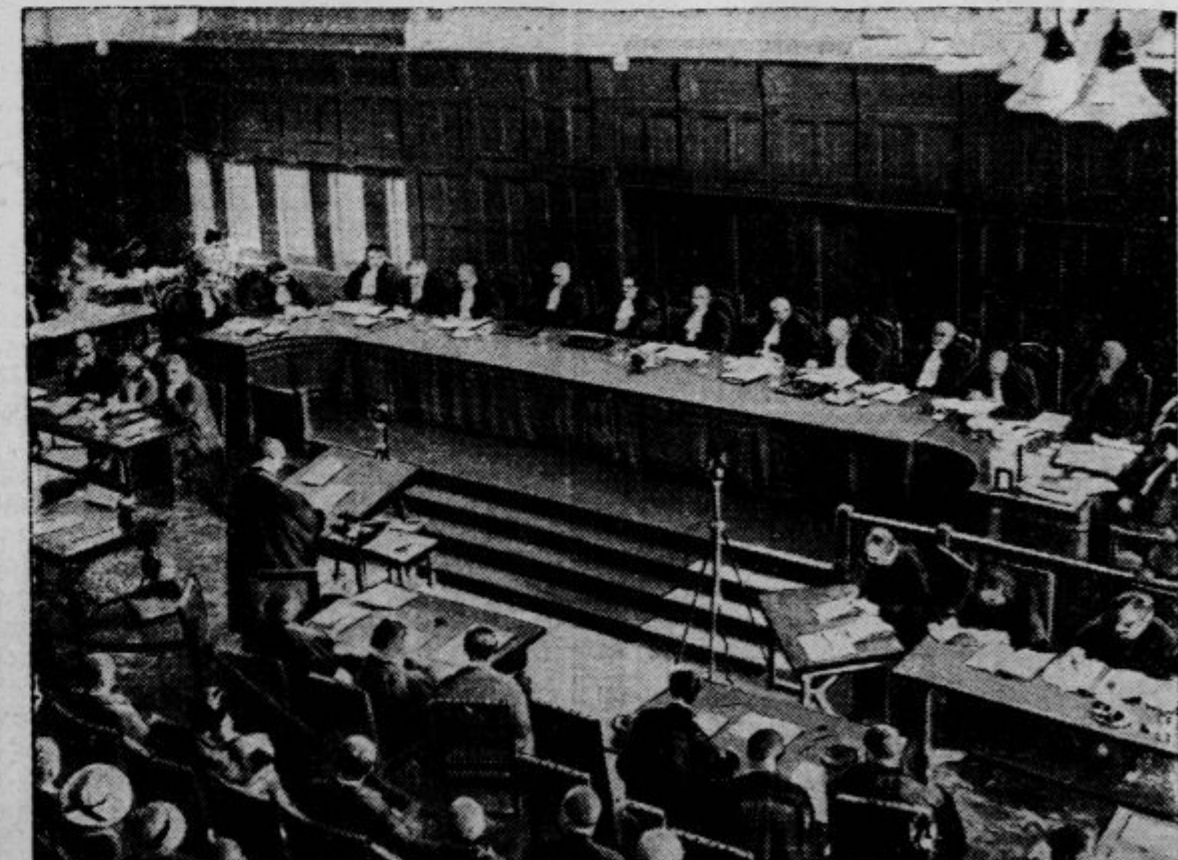
Pri Termini v Siciliji se je primerila strašna nesreča. Vojaštvo je preizkuševalo traktor, ki bi se bil moral ogniti nekemu vozu. V preveliki gorečnosti pa je mož pri krmilu naravnal vozilo preveč v stran. Traktor je trenutoma podrl zid na koncu ceste in padel v globok prepad. Trije vojakci so obležali na mestu mrtvi, trije imajo polomljene ude. Dva, ki sta pravčasno odskočila, sta si rešila življenje in zdravje.

Vsak dan ena

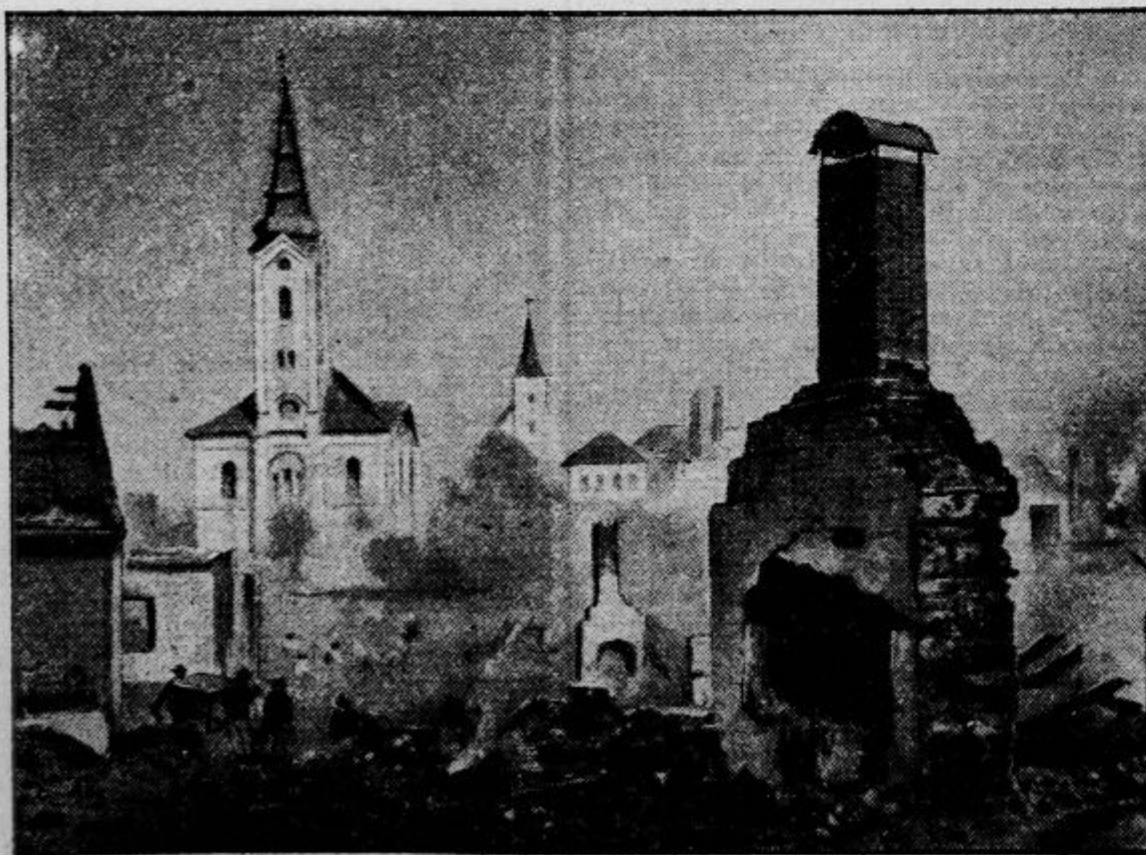
»Na — Jurček, kje pa so gramofonske plošče?«
»Nisem jih prinesel, ker je bil dovolj težak sam gramofon.«

Tukaj se razpravlja o carinski uniji

avstrijske in nemške republike. Mednarodno razsodišče v Haagu preiskuje pod predsedstvom Japonca Adacija, če ne nasprotuje avstrijsko-nemška carinska unija obveznostim, ki so jih naložile Avstriji prejšnje pogodbe

Dva zvonika, en dimnik in par okajenih zidov

je vse, kar so pustili neusmiljeni plameni na pogorišču v slovaškem Vážecu

Sport

Prvenstvo Slovenije v plavanju, skokih in waterpolu

Z letom, ko je postavila Ilirija svoje sportno kopališče, se je začel pravilni sport pri Slovencih mahoma širiti. Vsako leto čujemo o novih plavalnih bazenih in o novih plavalnih sekcijah v provincijalnih mestih. Ko bo šlo letos za prvenstvo Slovenije, bomo videli na startu že Kamničane, Novomeščane in druge. Vendar se bo vršila tekma v znamenju Ilirije: Primorje. Naša najmočnejša plavalna klubna se bosta kosala v plavanju in v waterpolu, med tem, ko slavnim ilirijanskim skakalcem še ne bo nikdo mogel ogroziti zmage.

Za tekme, ki se bodo vršile v soboto 25. in v nedeljo 26. t. m., vlada v vseh sportnih krogih izredno zanimanje. Da si jih bodo mogli ogledati najširši krogi, je določila uprava kopališča minimalno vstopnino: za gledalce 6 Din, za kopalce pa normalna kopališka vstopnina s povškom 7 Din.

Sportna proslava v Trzinu

SK Svoboda, Trzin: SK Svoboda, Ljubljana. — Začetek ob 15.

V Trzinu se je ustanovila nova sportna organizacija in sicer SK Svoboda, Trzin. Po neumornem delovanju vseh članov so agilni Svobodarji ustanovili lasten klub, ki stopi v nedeljo 26. t. m. prvičkrat v boj na zelenem polju proti bratskemu klubu SK Svoboda iz Ljubljane. Pozdravljamo v ime slovenskega sporta Benjamina Gorenjske ter mu želimo obilo sreče in uspeha v njegovem delovanju.

Trziška Svoboda pošlje v boj dobro trenirano enajstoročico, ki bo z vso vmo zastopala barve kluba in trziški sport. Za nasprotnika ima sicer rutinirano moštvo prvaka Ljubljane, ki nastopi v nekoliko spremenjeni postavi, a z dobro voljo in voljo do zmage se da doseči vsakega časten rezultat.

Prireditve bo za sportno občinstvo Trzina v vsakem oziru senzacija in tekma bo gotovo ena najlepših in najzanimivejših v Trzinu. Zeteli bi bilo, da podpre Trzin svoj najmlajši klub s polnoštevilno udeležbo prvega nastopa Svobode. Tekmo bo vodil zunanji sodnik.

Slavnostna otvoritev sportnega igrišča na Jesenicah

SK Bratstvo si je po dveh letih intenzivnega dela letošnjo pomlad toliko opomogel, da si je uredil lepo novo in prostrano sportno igrišče.

Igrišče je opremljeno z vsemi potrebnimi napravami, tako z oblačilnicami, buffeti, vodovodom in električno razsvetljavo, tako da bo odgovarjal vsem zahtevam posameznih odsekov.

V soboto dne 25. in v nedeljo dne 26. t. m. priredi SK Bratstvo svoj »Sportni dan in otvoritev novega igrišča z zelo pestrim sporedom, ki je: V soboto 25. t. m. ob 20.30 rokoborba, nastopijo 3 pari, 2 iz Ljubljane, 1 z Jesenic. V nedeljo ob 6. zjutraj medklubske kolesarske dirke na prosti 110 km. Start in cilj pred kolodvorom. Ob 8. zjutraj atletski tek skozi mesto. Razglasitev rezultatov na igrišču ob 10. dopoldne. Ob 11. otvoritev igrišča z nogometno tekmo SK Bled: SK Bratstvo rezervi.

Ob 13. nogometna tekma SK Warmbad, Beljak: SK Bratstvo, ob 14. hazenska tekma SK Svoboda: SK Bratstvo, ob 15. SK Debeli: SK Drobni, ob 14.30 glavna tekma ASK Primorje Ljubljana: SK Bratstvo I. moštvo. Med tekami bo igrala godba na pihala sokolskega društva Jesenice.

Ob 19. na igrišču velika sportna veselica, Ples, koncert godbe na pihala. Sodružje se širi druge godbe. Saljiva posta; rečvanja rokoborba, velik zverinjak, umetna razsvetljava. Vabljeni in dobrodošli vsi prijatelji sporta z Jesenic in ostale Gorenjske.

Plavalni miting SK Ilirije

Plavači G. A. K., ki bi imeli startati v dvomatnu proti Iliriji, so odstopovali v Ljubljano z avtomobili. Da je to vendarle nekoliko preveč riskantno, kaže dejstvo, da tekmo dopoldneva niso dospeli v Ljubljano in se je moral določiti program tekmovalja izvršiti v okrajnem obsegu brez gostov.

Startali so samo člani Ilirije in dosegli naslednje rezultate:

Skozi primorje: Tekmovali so vsi štirje kandidati za državno prvenstvo. Pokazali so skrbno izbran repertoar najtežjih skokov, ki so jih izvajali prav zadovoljivo. Preciznost in ugotovljenost, ki mestoma še manjkata, bodo v času, ki ga imajo do prvenstva, s treninogom gotovo pridobili in upati smemo, da bodo na prvenstvu izborili zmago.

Water-polo sodnik: Delegat JPS. Božo Kramaršič, sav. sodnik: stoperja: dr. Miron Bleiweis, sav. sodnik: Gnidovec; sodniki na gol: Joško Medved, Mirko Pevalak in Jože Seunig.

no odrezali. Rezultat: 1. Zihler 54.72; 2. Skrbinec 41; 3. Pavlič 35.04; 4. Pribošek 28.12.

100 m prsno juniorke: Kljub dejstvu, da je plaval brez konkurence, je Mara Severjeva dosegla prav dober čas, ki ga bo sigurno še za najmanj 2—3 sekunde mogla izboljšati. 1. Sever Mara 1:37.6; 2. Babinec 1:48.8; 3. Badura; 4. Dolencec Mary.

100 m juniorji prosto. Na startu ni bilo kanonov Fritscha, Lavrenčiča, Zihlerja in Serbea, vendar je dosegel čas razmeroma prav dober Borba med prvima je odprta prav do konca. Morda je Prezlju pripomoglo, da jo je odločil v svojo korist, da je na drugem delu proge videl svojega nasprotnika, dočim je moral on gledati v zid. 1. Prezlj 1:19.4; 2. Kodre 1:20.4; 3. Heller; 4. Mihalek.

50 m prosto juniorke: Takoj po startu je sigurno na vodstvu Bradarčeva. Grošljeva se drži do 30 m v razdalji 2 m za njo, proti koncu pa popusti, vendar pa ostane sigurno na drugem mestu. Proti vsemu pričakovanju se na tretje mesto plasira Lavrenčičeva. Obe sta šele začetnici, brezdomno pa imata marsikatero naravne prednosti in velik talent ter obetata postati izvršni plavalci! Rezultat: 1. Bradarčeva 37.5; 2. Grošljeva 44; 3. Lavrenčič; 4. Paungarten; 5. Jenko Zdenka; 6. Ozmič Marica; 7. Kodre.

200 m prosto seniorji: Favoriti so Turnšek, Jesih in Uršič, Payer in Otruba veljata bolj kot outsiderja. Ostro začnejo. Pri 50 m obrne prvi Turnšek v času 34 sek. Na 100 m je zopet on prvi v 1:15, drugi obrne Otruba, ki se presenetljivo dobro drži Payerja je tempo prehud in izstopi. Pri 150 m je že Jesih na drugem mestu. Vidno popušta Uršič. V finišu se Jesih približa Turnšek na 2 m, tik pred ciljem pa mora še dober meter popustiti in je Turnšek dve dolžini pred njim prvi. Tretje mesto zasede sigurno Otruba! Rezultat: 1. Turnšek 2:45.6; 2. Jesih 2:48.3; 3. Otruba 2:59.6; 4. Uršič.

Ljubljanski plavalni podsavez. Službeno.

Z ozirom na došle prijave za tekmovalje v plavanju, skokih in waterpolu za prvenstvo LPP, se je sporazumno z delegatoma ASK Primorje in SK Ilirija iznova določil vrstni red tekmovalja za prvenstvo LPP za leto 1931:

Sobota, 25. t. m. dopoldne: ob 9. seja jurije na tekmovalnem prostoru, ob 9.30 pričetek tekmovalja. 50 m prosto juniorji — predtekmovalja, 50 m prosto juniorke — finale, 100 m hrbtno seniorji — finale, 200 m prsno seniorke — finale, skoki juniorjev — finale, 100 m prsno juniorji — finale, 3x100 m mešano juniorke — finale, 100 m hrbtno seniorke — finale, 1500 m seniorji — finale.

Dopoldne: ob 14.30 seja jurije na tekmovalnem prostoru, ob 15. pričetek tekmovalja: 100 m hrbtno juniorji — finale, 100 m juniorke prsno — predtekmovalja, 100 m seniorji prosto — finale, 3x100 m mešano seniorke — finale, skoki juniorke, 200 m prsno seniorji — finale, 100 m prosto seniorke — finale, 100 m juniorke prosto — finale waterpolo: Primorje jun: Ilirija jun.

Nedelja, 26. t. m. — Finalna tekmovalja. Dopoldne: ob 9. seja jurije na tekmovalnem prostoru, ob 9.30 pričetek tekmovalja: 50 m prosto juniorji, 100 m prsno juniorke, 400 m prosto seniorji, 3x100 m prosto seniorke, skoki seniorjev s stola, skoki seniorji z deske, 3x100 m mešano juniorji, 3 krat 100 m mešano seniorji. — Popoldne: ob 14.30 seja jurije na tekmovalnem prostoru, ob 15. pričetek tekmovalja: 200 m prosto juniorji, 100 m hrbtno juniorke, 4x200 m prosto seniorji, 400 m prosto seniorke, skoki seniorjev s stola, skoki seniorjev z deske, 4x50 m prosto juniorke, 4x100 m prosto juniorji, water-polo: Primorje sen.: Ilirija sen.

Vršeč funkcije neobstoječe sekcije Zbora plavalnih sodnikov določa uprava LPP za to tekmovalje naslednjo jurijo:

Vodja tekmovalja: Ante Gnidovec; vrhovni sodnik: delegat JPS; starter: Božo Kramaršič, sav. sodnik: zapisničarja: Vlado Saksida, Alfred Pöschl; sodniki: Milan Potokar, sav. sodnik, dr. Miron Bleiweis, Stanko Bloudek, Ivo Kavšek, sav. sodnik, Miro Vovčina, Stanko Seunig; časomerilci: Joško Medved, Miro Luin, Ante Gnidovec, Mirko Pevalak, Josip Pevalak, Lojze Mahkovec, Jože Seunig, prof. Ančik, Avg. Oblak, Vlado Strgar, Mirko Stepišnik, M. Brumat.

Sodniki za skoke: vrhovni sodnik: Mirko Pevalak, zapisničarja: Vlado Saksida, Alfred Pöschl; sodniki: Ivo Kavšek, sav. sodnik, Božo Kramaršič, sav. sodnik, Milan Potokar, sav. sodnik, dr. Miron Bleiweis, Miro Vovčina.

Water-polo sodnik: Delegat JPS. Božo Kramaršič, sav. sodnik: stoperja: dr. Miron Bleiweis, sav. sodnik: Gnidovec; sodniki na gol: Joško Medved, Mirko Pevalak in Jože Seunig.

Navedeni gospodje se naprošajo, da v primeru, da bi bili iz kateregakoli vzroka zadržani in funkcije ne mogli vsrčiti, izvolijo to najkasneje pol ure pred pričetkom tekmovalja javiti vodji tekmovalja.

Službene objave LNP

(Iz seje p. o. 22. t. m.)

Navzoči gg. Šetina, Novak, Grošelj, Kovač, Accetto, Zupanc.

Zapisnik zadnje seje se odobri. — Na knadno se odobri prijateljske tekme 19. julija Javornik, Rakec: Primorje II. v Ljubljani, Atletiki Celje: SK Celje v Celju.

Predajo se k. o. igr. Kranje Martin, Goršek Rudolf, Hognik Stefan (vsi SK Atletiki) glasom sodniškega poročila o tekmi Atletiki: Celje. Poziva se MO Celje, da imenovane igralce zašlji in pošlje zapisnik do prihodnje seje. — Verificira se s pravom nastopa 1. avgusta za SK Dobrna, Trbovlje: Levce Ivan. — Poziva se SK Ilirija, Lj., da javi do prihodnje seje eventualne zadržke proti verifikaciji gg. Thume Maksa za drug klub.

Vzame se na znanje dopis ZNP z dne 18. t. m. št. 850/31., v katerem javlja, da preklicuje igr. Granič Josip svojo prijavo za SK Ilirijo. Lj. ter ostane še nadalje član matičnega kluba. — Obvešča se I. SSK Maribor, Mrb., da je p. o. ostal pri prvotnem terminu, t. j. 2. avgusta, ker SK Svoboda, Lj. ne pristane na drug termin. — Dopis SK Celje z dne 16. t. m. se vzame na znanje. Opozarja se SK Celje na pravilnik v poskodbemem fondu. — Verificira se prvenstvene tekme: I. SSK Maribor: SK Atletik I.: 2 in 8: 1. — Tajnik II. (Seja u. o. 15. t. m.).

Prisotni gg.: inž. Debelak, Novak, Kovač, ravn. Šetina, Kralj, Buljevič N., Vospersnik, Friedl, Logar.

Dopis SK Ilirije z dne 10. t. m. se je odposlal JNS, odnosno Odboru za delovanje sodnikov pri JNS. Istotako se odpošlje dopis ASK Primorje z dne 14. t. m. SK Javornik prejme na njegov dopis št. 62 od 19. 6. t. l. pismen odgovor. Kaznujeta se SK Svoboda, Ljubljana, in ISSK Maribor, z globo 25 Din, ker nista predala postavil moštvo na predpisani tiskovini. — ASK Primorje in SK Ilirija imata odgovoriti na dopis sav. kapetana g. B. Simonovića, v kolikor nista že to storila, čim prej ter o tem obvestiti LNP do 26. t. m. Če kateri od navedenih klubov tega dopisa, v katerem prosi g. Simonovič za podatke glede odigranih prvenstvenih tekem za drž. prvenstvo, ni prejel, naj to takoj sporoči LNP. — Poziva se blagajniki vseh MO, da takoj, 4. t. m. najdlje do 27. pošljejo obračune radi predstoječega obč. zbora LNP. — Ker je zadeva, zaradi katere je bil podeljen suspenz, urejena, se z današnjim dnem ukinja suspenz nad g. Lukežičem Ivanom.

Redna glavna skupščina LNP se bo vršila 2. avgusta ob 8. v dvorani Del. zbornice, Ljubljana, Miklošičeva cesta z dnevnim redom, ki ga predpisuje čl. 16 podsaveznih pravil in sicer: volitev verifikacijskega odbora, volitev dveh zapisničarjev in dveh overovalcev zapisnika, poročilo tajnika, blagajnika in revizijskega odbora in podelitev absolutorija upravnemu in revizijskemu odboru, volitev po pravilih izpadnih funkcionarjev u. o. in odbornikov u. o. volitev revizijskega odbora, sklepanje o predlogih u. o. LNP in rednih članov, sklepanje o predlogih za glavno skupščino JNS. — Opozarja se klubi ponovno, da morajo biti predani samostojni predlogi v smislu pravil tajnika podsaveza najmanj 6 (šest) dni pred obnim zborom.

Da se onemogoči event. izdajanje dveh ali celo več poverilnic za redni občni zbor LNP, bo u. o. LNP tudi letos poslal klubom uradne poverilnice, opremljene s podsavezno štampiljko in podpisom predsednika in tajnika I. (gg. Ribarja in Kureta). — Tajnik I.

Službeno iz LNP. Danes, v petek, ob 20. seja u. o. v Delavski zbornici. — Tajnik I.

ASK Primorje (plavalna sekcija). Opozorilo tekmovalcem, ki nastopijo v soboto in nedeljo pri plavalnem prvenstvu LPP v kopališču Ilirije. — Sobota ob 9.: Predtekmoval. 50 m juniorji prosto: Wilfan, Maier, Močnik Cveto, Nahtigal Anton. Finale. 50 m juniorke prosto: Dougan Ljuba, Brate, Mahkota Manca. Finale 100 m seniorji hrbtno: Tuma Zoran, Sturm, inž. Medved Vika. Finale 200 m seniorke prsno: Prekuh Vika, Treo Majda, Jenko Ida, Ogrin Marica. Skoki juniorjev: Finale 100 m juniorji prsno: Kurboš, Kukovec, Pelc Dolencec Ciril. Juniorji 3x100 m mešano: Aplenc, Mahkota, Dougan Ljuba, Erbežnik Marija, Pristan Vida. Brate Mica. Černe Katja, Otruba Jožica. Seniorke 100 m hrbtno finale: Prekuh Vika, Jenko Ida, Treo Majda, Kukovec Tanja. Seniorji 1500 m prosto. — Sobota ob 14.30: Finale juniorji 100 m hrbt-

no: Wilfan, Maier, Soudag. Predtek 100 m juniorke prsno: Erbežnik Marija, Aplenc Beba, Mahkota, Černe Katja. Finale seniorji 100 m prosto: Tuma Ostoj, Tuma Zoran, Kolar, Wallner. Seniorke 3x100 m mešano: Ogrin Marica, Prekuh Vika, Dougan Nuša, Breclj Marinka, Jenko Ida, Germek Nada, Prekuh Franja, Klier Berta, Treo Majda. Juniorke skoki: Finale 200 m seniorji prsno: Sturm, Pintarič, Ogrin, Mikšič. Finale seniorke 100 m prosto: Prekuh Vika, Jenko Ida, Ogrin Marica, Dougan Nuša. Finale 100 m juniorke prosto: Brate, Dougan Ljuba, Mahkota, Waterpolo juniorji: Menardi, Sondag, Zivec, Dolencec, Wilfan, Maier, Močnik Cveto, Močnik Zlato, Aplenc, Lunder. — Nedelja ob 9.: Finale 50 m juniorji prosto. Finale 100 m juniorke prsno. Finale 400 m seniorji prosto: Tuma Ostoj, Wallner, Erbežnik Drago. Finale seniorke 4x100 m prosto: Treo, Prekuh Vika, Jenko Ida, Germek, Dougan Nuša, Ogrin Marica, Breclj Marinka, Prekuh Franja, Klier, Jerina. Seniorji skoki s stola: pa. Seniorke skoki z deske. Juniorji 3x100 m mešano: Kurboš, Wilfan, Maier, Kukovec, Sondag, Nahtigal, Močnik Cveto, Menar, Dolencec Ciril. — Nedelja ob 14.30: Finale 200 m juniorji prosto: Wilfan, Maier, Filanale 100 m juniorke hrbtno: Mahkota, Dougan, Aplenc, Pristan. 4x200 m seniorke prosto: Wallner, Kolar, Tuma Zoran in Ostoj, Erbežnik, Gabrček, inž. Medved, Katar, Sketelj. Finale 400 m seniorke prosto: Prekuh Vika, Ogrin Marica, Jenko Ida, Treo, Seniorke skoki s stola: Seniorji skoki z deske: Juntis, Juniorke 4x50 m prosto: Dougan Ljuba, Mahkota, Brate, Breclj Alice. 4x50 m juniorji prosto: Močnik Cveto, Maier, Nahtigal, Wilfan, Močnik Zlato, Lunder, Aplenc, Bervar, Sondag, Dolencec. Waterpolo seniorji: Trampuš, Sketelj, Bleiweis, Tuma, Kolar, Erbežnik, Gabrček, inž. Medved, Kovačič Oskar. — Opozarja se vsi tekmovalci, da bodo na plavalniški najpoznejše pol ure pred pričetkom njihove discipline in da se javijo starterju najpoznejše 10 minut pred pričetkom discipline, v kateri nastopajo. Vsi oni, ki startajo v soboto dopoldne, morajo biti pred kopališčem najpoznejše ob 8.30, oni, ki nastopijo prvič šele v soboto popoldne, pa ob 14.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 17. naprej trening vseh nogometašev. Ob 20.30 bo seja sekcijekega odbora v hotelu Miklič.

SK Svoboda, Ljubljana: Danes ob 20. odborova seja v Delavski zbornici, 26. t. m. igrajo v Trzinu: Naumovič, Marjetič, Jeršek, Serš, Smolnikar, Zemljak, Bogme, Sušteršič, Janežič, Kalas, Bončar, Starman, ki naj bodo točno ob 11. dopoldne na glavnem kolodvoru. Oprema ista kot v Mariboru ter se bo izdala v soboto med 18. in 19. uro v klubski garderobi.

ZSK »Hermes«. Nogometna sekcija. Danes sestanek vseh igralcev pri Zvezdi ob 21. Prinesite seboj opremo razen čevljev ter podsavezne legitimacije.

SOKOL

Uspela sokolska manifestacija v Predvorju

V nedeljo 19. t. m. je priredil agilni predvovski Sokol svoj prvi javni nastop, da pokaže sadove svojega 8-mesečnega dela. Pri povorki in nastopu so sodelovala bližnja sokolska društva, posebno z močnimi oddelki Kranj in Škofja Loka ter večje in manjše deputacije društev Strazišče, Senčur, Trzin in Jesenice. Zlet je v vsakem oziru najlepše uspel ter dal novih pobud domačemu članstvu, onim pa, ki gledajo sokolski pokret še vedno z nezaupanjem, pa reser opomin, da gre Sokolstvo preko vseh oven svojemu cilju naproti.

Vasi Tupalcih in Predvorju sta bili raz mnogih hiš odev v državne zastave, postavljeni so bili gostom v pozdrav trije krasni slavaloki, domačini kakor tudi letoviščarji pa so živahno pozdravljali strumne sokolske cete. Tako lepo uspelega propagandnega zleta med kmečki narod na Gorenjskem že dolgo ni bilo, spominjal je na sokolske pohode v predvojni dobi. Treba jih bo prirediti povsod tam, kjer so se v zadnjem času ustanovila sokolska društva.

Ob 13.45 je krenila sokolska povorka, ki se je formirala v Tupalcih — z godbo Sokola I., sokolskimi prapori, župnim stareštvom, oficirji in 40 vojaški škofjeloske garnizije na čelu v Predvorju. V povorki je korakalo preko 300 sokolskih pripadnikov. Po pohodu skozi vas Predvorje je bil stik Sokolstva in vojaštva na letnem telovadišču, kjer je imel pozdravni nagovor starešina domačega društva brat Peter Jocič.

Pozdravi so veljali kralju, starešini SKJ prestolonasledniku Petru, kraljevskemu vojaki, vojski, Sokolstvu, domačinom in našim rojakom onstran meja.

garja in Bevka), ki pa niso vse srečno izbrane in na pravem mestu objavljene. Dobro je storil pisec, da glede na češke čitatele omenja prevode v češčino, ki jih je nad deset izšlo v knjigah. Največ jih je oskrbel eden prevajalec B. Vybiral; največ pa so prevajali Levstika.

Končno pa tudi ne smemo prezreti, da ima Berkepočevo delo svoje neizogibne manjše pomanjklivosti, ki pa tuja ne motijo. Feglagev o prozi se mi zdi malo preveč biografski, oddelek o kritiki in literarni zgodovini pa preskopi in prekratki. Tu tudi pogrešamo oznake vsajše za literarno zgodovinarja Fr. Kidriča in Izidorja Cankarja ter omenitev Glonarjevih kritik v »Zvonu«. Dalje se mi zdi umestno, da bi pisec prevode v slovenščino, ki jih naštevava razmetano po vsem pisju, zbral v posčno, dodatno poglavje. Prevodi nedvomno sldijo za pregled, a ne tja, kjer so; prevodi tvorijo poglavje zase in so za našo povojno književnost značilni, saj zadnja leta vsa založništva, stara in nanovo osnovana, kar tekmujejo, kajero bo izdalo več prevodov. Celu »Slovenska Matica«, ki naj bi izdajala redvsem znanstvena dela, je lani izmed tih knjig prinesla samo tri (!) prevade. Kljub tem malenkostim moremo reči, da »Berkepočev spis, ki je namenjen češk. in beneč. tudi ostali slovanski javnosti predvsem v informacijo o slovenski povojni književnosti, njenih piscih in njih delih, p. l. noma dosegel svoj namen in naprilo na uslugo naši literaturi za njeno poznavanje v svrskanem svetu. Ob kmalu izražam željo, da bi Berkepočev spis sopolnjen in pomnožen v matičku kot vsakomur lahko došopno bröjuro. Stanko Bunc (Praga).

Točno ob 15.13 se je pričela javna telovadba. Otvorilo jo je 75 članov, ki so prav zadovoljivo izvedli krasne skupinske proste vaje v petorih. Dalje je nastopilo 45 dečkov predvorskega in kranjskega Sokola, 45 članic, 25 ženske, deca, 30 moškega naraščaja z vajami v petorih z dolgo palico, ženski naraščaj s prostimi vajami, 3 vrste članov na orodju, vzorna vrsta, nastop 50 vojakov z vajami s puškami in nastop 25 članov predvorskega Sokola s prostimi vajami.

Pri oceni izvedbe se mora priznati prvo mesto 12 naraščajcem iz Kranja, ki so odlično izvajale proste vaje, zelo dobre so bile tudi članice, eksatno so izvajale vaje s puškami vojaški iz Škofje Loke pod vodstvom poročnika Vodeba, a tudi telovadba na orodju je bila to pot na precejšnji višini. Med telovadci, posebno med onimi v vzorni vrsti, se je opazilo nekaj mladih močel, ki bodo ob pridni in smotrni trenaji lahko tekmovali pri najtežjih tekmah.

Javno telovadbo so zaključili vrli predvovski telovadci, ki so ob burnih ovacijah občinstva prav zadovoljivo izvedli tri proste vaje. Telovadbo je vodil načelnik brat Matija Tome s pomočjo prednjakov in prednjač bližnjih društev.

Pri javni telovadbi in ljudski veselici so bili navzoči banški svetnik g. Oton pl. Delela, polkovnik Radovič, podpolkovnik Botič iz Škofje Loke, župni starosta br. dr. Šemrov, župan predvorsk in druge prominentne osebnosti.

Po telovadbi se je razvila animirana ljudska veselica na okusno okrašenem telovadišču. Godba Sokola I. iz Ljubljane je pridno igrala, mladi svet pa se je vrtel na plesišču. Predvorske Sokolice pa so marljivo stregle lačnim in žejnim, tako da je vladala vsestransko zadovoljnost.

Desetletnica Sokola na Prevaljah

Prevalje, 20. julia.

V nedeljo 19. t. m. smo Sokoli graničarji proslavili 10-letnico obstoja svojega društva na Prevaljah. Prireditve je otvoril podstarosta br. Ivan Kaffou, ki je v kratkem jednatem govoru orisal delovanje našega obmejnega društva in poudaril, da »v diagram dela stalno dviga in da se velika sokolska misel razveseljuje širi. Bodril je članstvo k nadaljnjemu občestvenemu delu in zaključil svoj govor s trikratnim nazdravom naši sokolski kraljevski hiši.

Za govornikom so podali telovadci svoj letni obračun. Zaključek telovadnega nastopa so bile od načelnika brata Vinka Vidmaria nastudirane proste vaje članov in članic Telovadni nastop je uspel v vsakem oziru in je pokazal smotreno delo naše skromne telovadnice. Zasluge »v« imata v prvi vrsti naša vrla načelnik brat Vinko Vidmar in načelnica sestra Mici Mastkova. Prav tako pa tudi podnačelnica sestra Marica Soršakova in podnačelnik brat Boris Stres. Naiveč aplavza je žel seveda naš neustrudljivi brat Vinko. Nastopilo je 14 članov, 9 članic, 8 naraščajnikov, 17 moške in 24 ženske deca, ki so bili vsi deležni priznanja in občudovanja. Župni podnačelnik br. Veljak je izrazil svojo lakskavo pohvalo društvu in pozval članstvo, da nadaljuje svojo zmazovito pot.

Na vrtu restavracije »Kramzarja« se je razvila zvečer nerisiljena zabava ob veselih zvokih naše vrle gasilske godbe.

Sokolska župa Ljubljana. V nedeljo, 26. t. m. se vrši v Velikih Laščah svečana proslava 100letnice rojstva Frana Levstika, pesnika in narodnega probuditelja ter souslanovitelja »Južnega Sokola«. Ker je ta svečanost tudi izredne važnosti za sokolstvo, je župna uprava sklenila, da se udeležimo te proslave korporativno z društvenimi prapori. Vabimo torej članstvo vseh društev naše župe, predvsem pa članstvo naše sokolske Ljubljane in okoličnega ter ribniške doline, da se udeležijo proslave v čim večjem številu v k r o j u. Vožnja četrtinska. Odnos iz Ljubljane ob 7.30 gl. kol. Potrebne legitimacije za četrtinsko vožnjo se dobe pri »Putniku«, hotel Miklič.

Ljubljanski Sokol obvešča svoje članstvo, da se udeležijo no odposlancih oroslave 100-letnice rojstva odposlancil in narodnega probuditelja Frana Levstika, ki bo v nedeljo 26. t. m. v Velikih Laščah. Vabimo svoje članstvo, da se pridruži odposlancstvu v čim večjem številu in sicer v svečanem kroju. Zbirališče na gl. kolodvoru pred odhodom jutranjega vlaka (pol 8.): vožnja četrtinska. Legitimacije za znižano vožnjo se dobijo pri »Putniku« do 2 Din.

Razvite sokolskega prapora v Počanski dolini. V nedeljo dobi Sokol v Počanski dolini prapor, ki bo svečano razvit in ki mu bo kumoval ban g. dr. Marušič. Udeleženci te sokolske svečanosti, ki se pripeljejo z vlaki do Škofje Loke, bodo imeli zjutraj in opoldne na razpolago avtobuse po znižanih cenah, kar velja tudi za povratek k večernim vlakom. Za prehrano po zmernih cenah bo dobro poskrbljeno. Kdor se bo pa hotel ohladiti, če mu bo vroče, se pojde lahko kopat v Soro. Obisk dr. Tavčarjevega groba na Visokem bo po prihodu jutranjih avtobusov okrog pol 9. ure.

Nastop sokolske cete pri Sv. Jerneju pri Ločah bo 30. avgusta in ne 23., kakor smo pomotno javili.

Sokolsko društvo št. Peter pod Sv. gorami je v zadnjem času pokazalo prav veliko delavnost. Župnega zleta se je udeležilo 13 članic in članov, ki so pri tekmovalju v skupini 3. dosegli četrto mesto. Nadalje so nastopili na nastopih v Brezicah in Kapehah. Prav posebno je društveno življenje oživelo, ko se je pred dnevi vrnil iz Amerike brat starosta Kramer, ki je nabral lepo veoto denarja za društveno blagajno med ameriški rojaki. Darovali so: brat starosta 20, Ferdo Jazbec 10, Ivan Mramor 1, Tone Peme 2, Josip Plevnik 1, Jurij Kuhar 10, Ivan Kuhar 5, Tomšičeva 1, Emil Bukovec 1, All Bach 1, Samuel Scheinbach 1, Arthur Bach 1 in neimeno-vani 0.25 dolarja. Zavednim rojakom lepa hvala!

L. MIKUŠ

Mestni trg 15
Tovarnica dežnikov,
zaloga sprehajalnih
— pale —

KULTURNI PREGLED

Češka študija o povojni slovenski književnosti

V praškem »Slovenském Přehledu«, zborniku za poznavanje političnega, socialnega in kulturnega življenja slovenskih držav in narodov, je v aprilski, majski in junjski številki letošnjega leta izšel okrog 35 strani obsežni članek: »Slovenská literatura po válce«, ki ga je napisal »knjižničar za slovenski in srbohrvatski oddelke v Slovenski knjižnici zunanjega ministrstva v Pragi, Oton Berkepoč. Delo, ki obsega štiri poglavja: poezijo, prozo, dramo ter kritiko in literarno zgodovino, seznanja češki

Harry Sinclair Drago:

Seviljski pevec

»Valgame Dios!« je srdito zaklela. »Juan, ti si hujši od samega vrata! Z nožem te bom zabodla nekega dne!«

Juan je muzej se gladal za Lolo, kako se je ježno hitela preoblačiti v narodno nošo. Ko je pogledal proti vratom samostana, je videl častnika, ki se je razgovarjal z vratarico. Stotnikov obraz je bil zagorel, kakor da ni Španec, ampak pravi Maver.

»Ta se je gotovo pravkar vrnil iz Afrike,« je pomislil Juan, sam ne vedo, kako pravilno je bil pogodil.

Konjeniški stotnik se je pokrival z blagoslovljeno vodo, ki je bila v dosegu njegove roke, in počakal, da se ji vrnila sestra Concepcion, vratarica samostana. Debeli, rdečičasti redovnica se mu je prijazno nasmehnila, ko je odprla vrata.

»Častita sestra, rad bi obiskal novinko Marijo Consuelo Vargas,« je zaprosil stotnik.

»Koga naj naznam, senjor?«

»Njen brat sem, stotnik Enrico Vargas,« je prijazno odvrnil častnik.

»Izvolite stopiti semkaj, senjor kapetano. Čas za obiske je zdavnaj minil, a izjemo lahko napravimo, posebno še za gosta, ki se je pravkar vrnil iz vroče Afrike!«

Stotnik je vedel, da bo moral dolgo čakati, preden izprosijo sestri dovoljenje, da sme sprejeti obisk. A to ga ni motilo. Štiri leta je bil prebil na fronti v Maroku. Sradi najhujšega ognja se je velikokrat vpraševal, ali bo še kdaj videl ljubljeno sestro. In glej,

zdaj so se mu odprla vrata samostana, kamor se je bila ubožica rešila pred človeško zlobo.

Lahni koraki, ki jih je začul na dvorišču, so ga zbudili iz teh misli. Zagledal je mlado deklo v obleki novink avguštinskega reda, ki je od daleč hitelo proti njemu. Takoj jo je spoznal: bila je njegova sestra Marija Consuelo.

»Marija, draga sestra!« je vzklíknil in krepko objel vitko telo deklice, ki je toliko let ni bil videl.

Od razburjenja ni izpregovorila Marija niti besede. Davni spomini so se zbudili v njej in začela je bridko ihteti. Da bi jo spravil v dobro voljo, se ji je stotnik polaskal:

»Kako si se izpremenila! Prdestavi si, Marija, da sem te srečal na ulici: ne bil bi te spoznal.«

»Enrico, dragi moj brat!« je ihtela Marija. »Tako dolgo se nisva videla. Oče nama je umrl — za njim mati — ostala sva sama na svetu!«

Enrico jo je prosil, naj ne joče, čeprav so spomini tudi njemu stiskali grlo in zalivali oči s solzami. Čez nekaj časa se je Marija pomirila in na njenem lepem obrazu je zaigral blede smehljaj.

»Ali sem se res tako zelo izpremenila?« je vprašala in srmežljivo pobesila oči.

»Pa še kako!« je vzklíknil stotnik, ves vesel, da se je sestra potolažila. »Ko sem odpotoval, si bila še otrok, zdaj te pa vidim odraslo deklo.«

»Tudi ti si se izpremenil,« je odgovorila Marija. »Shušal si zelo in tudi solnce te je strašno ožgalo. Oh, kakšna pripeka mora biti v Afriki!«

Enrico se je nasmešnil njenemu prostodušju.

»Afriško solnce ni tako strašno kakor divji Riffovci. Dolgo je trajalo, da smo jih vsaj nekoliko ukrotili.«

Marija je ponosno gladila košeni obraz svojega brata. Videti je bilo, da je vesela njegovega junaštva in njegove lepote.

»Pomislí, Enrico, ko so mi dovolili pogledati tvojo sliko, jo je videla tudi moja tovarišica. Rekla je, da si zelo lep mož.«

»Res?« je s hlinjeno strogostjo vprašal stotnik. »S takimi mislimi se kratkočasijo mlada dekleta za temi svetimi zidovi? Sram bi te moralo biti, Marija!«

»Vidim, da se šališ,« je odvrnila Marija. »A meni ni do šale. Kakor veš, novinke ne smejo sprejemati fotografij. Samo pri meni so častite sestre napravile izjemo, ker si bil na fronti.«

»Vem,« je resno odvrnil Enrico. »Ali, glej, Marija, tako dolgo te nisem videl. Tisti dan smo morali v naskok in verjetnost, da se še kdaj vrnem, je bila zelo majhna. Zato sem ti poslal svojo sliko. Pa nikar se ne plaši. Bil sem samo lahko ranjen.«

Marija je prebledela od strahu.

»Nič hudega,« jo je potolažil brat. »To mi je pripomoglo, da sem dobil dopust. In zdaj sem pri tebi. Čez nekaj dni se popeljem v San Clemente, da vidim, ali bom moral prositi, da me odpustijo iz službe.«

»Oče Junipero in vsi ostali se bodo razveselili tvojega prihoda,« je zamišljeno šepnila Marija.

»Oče Junipero je svetnik,« je rekel Enrico. »Kakor hitro sem zvedel, da je najina draga mamica umrla, sem prošil za dopust, a polkovnik mi ga ni dovolil. V silnih skrbih sem bil zate, kako se boš sama borila s svojo veliko boljo.«

»Glej,« ga je prekinila Marija, »tu prihaja moja tovarišica, ki sem ti pripovedovala o njej.«

»Napravi se, kakor da je ne vidiš,« ji je strogo velel Enrico. Mladega stotnika ni bilo volja, da bi se zapletal v pustolovščine, najmanj pa v samostanu, kjer je bila njegova sestra novinka.

Cene malim oglašom:

Zenitve, dopisovanja, naznanila ter oglašitvovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za št. 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglaš: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za št. 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelček »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vpsolati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842 — Telefon številka 2492, 3492

Malí oglaš

Za odjever 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah »Jutra« v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Lužbe dobi

Za Beograd iščemo Gospoška osebnega slugo (Herschäftigen), srednje postave, ne premlade, ki zna perfektno servirati, oskrbovati gospodovo garderobo ter 5 sob, stranski prestop, ri, okna, parkete, srebrni pribor itd. Prednost oni, ki obvladajo francosko. Sobarico, staro 30—35 let, ki bi opravljala 4 sobe, parkete, kopalnico in prala maloprodaj, likala in krpala. Kuharico, ne več 40 let, ki izvrstno kuha mednarodna in francoska jedila, kakor tudi možnost jediti. Kuharica ima dnevno za 2 osebi in služkinjo, od časa do časa tudi za goste. Odkrivali imamo skupno, znanje pripora in kuhinje v redu voditi. Ponudbe na hotel Tenel, soba 426, Bled. 33296-1

Dekle

stare 30 let, pridno in poslušno, ki mora znati šivati in bi se pomagal tudi pri pospravljanju sob, sprejemati k otrokom. Ponudbe pod št. »Stalna služba« na oglasni oddelček »Jutra« 33292-1

Kuharico, oz. dekle

posteno in marljivo, vajeno tudi vseh estetskih stvari, v pravi in zdravniški družini v Slov. gorah. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Dobra kuharica«. 33294-1

Učenko

v trgovino mesnega blaga sprejemati takoj. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Dobra kuharica«. 33290-1

Gospodično

z znanjem nemščine in nekoliko šivanja, sprejemati k 2 leti staremu otroku. Reflektira se samo na popolno znanostjo, da se ji je bila v službi služiti. Ponudbe s prepisi sprejemati in sliko na naslov: Hutter R., soproga tovarnarja — Maribor, Badnava ulica 2. 33288-1

Fotografskega pomočnika (co)

sprejemati takoj ali s 1. avgustom. Ponudbe s sliko in prepisi sprejemati do oddelka delovanja ter zahtevkom plače na oglasni oddelček »Jutra« pod »Krajinjski«, potrditvi fotograf in dober rešitelj. 33300-1

Vajenca

za delo v industriji in trgovini, ki bi znal tudi malo kuhariti, kar pa ni pogoj, dobi prav dobro službo pri mali firmi družini v Zagrebu. Znan mora tudi nemško, italijansko, dobro plačilo. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Dobra kuharica«. 33293-1

Več šeparic

dobro izurjenih, v stalno službo sprejema takoj. Trgovina s tovarno čevljev v Kranju. 33290-1

Trg. vajenca

sprejemati v manufakturno trgovino v Ljubljani. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 33303-1

Služkinjo

zdravo, pametno, povsem samozavestno in priklapno znanostjo, ki bi znala tudi malo kuhariti, kar pa ni pogoj, dobi prav dobro službo pri mali firmi družini v Zagrebu. Znan mora tudi nemško, italijansko, dobro plačilo. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Dobra kuharica«. 33293-1

Več plesarskih pomočnikov

dobro kvalificiranih takoj sprejemati. Naslov v oglas. oddelček »Jutra«. 33317-1

Učenko

za delovanje v mešarstvu, hranjenju in stanovanjem v hiši sprejemati takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33343-1

Trgovski potniki

Več potnikov (akviziterjev) proti dobri prodaji sprejemati. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33160-5

Fiksni in provizijski

avtomobilni potnikom za obisk privatnih strank na ljubljansko in okolice, ter celo Dravsko banovino. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod št. »Fiksni in provizijski«. 33263-5

Iščem sopotnika

za vso Slovenijo. Z lastnim avtomobilom obiskujem tudi najmanjša kraja. Ponudbe z navedbo stroke na oglas. oddelček »Jutra« pod »Sistematično in temeljito«. 33081-5

Zasluzek

provrstno dvojezičnega sredstva za lažjorazumevanje zrak in odstrañjanje muh iz hlevov. Iščemo zastopnika. Razprodajalnice Zorko. Maribor, poštni predal 30. 33293-3

Strojepisna dela

zavodstva in strojne pisane sprejema na dom. Bolje. Rimska cesta 24. 33282-3

Gospoda ali gđ.

ki obvlada slovensko in italijansko, sprejemati takoj za prevajalca dela. — Vprašati osebo v Založniški ulici št. 9, pritiske. 33293-3

Pouk

Čamernikova šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto) telefon 2276. Prva oblast. koncesionarna Prospekt 15 zastoj — 531 site ponji 33293-3

Krojaški pomočnik

išče službo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 33296-2

Trgovski uradnik

mlad, dolgoletno praks pri lesni industriji in trgovini, žel primeren, četudi izvenredno namočen. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33262-2

Prodajalka

z osebnostjo in trgovinsko izkušnjo, sprejemati takoj. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Dobra kuharica«. 33293-3

Zobotehnik

z večletno prakso, sedaj v neopredeljeni službi, žel premeniti mesto. Cenj. ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Zobotehnik«. 33108-2

Trgovski pomočnik

mlad, znanstven, manufakturni in speerist, izvešan sploh v vseh strokah trgovine z mesnim blagom. — Znan mora tudi nemško, italijansko, dobro plačilo. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Dobra kuharica«. 33293-3

Krojaški pomočnik

zmožen vsakega dela, žel službo v mestu ali na deželi. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod št. »Zmožen«. 33264-2

Šofer

izkušen pek, z večletno prakso, posten in marljiv, vojašine prost, žel nameščenje. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 33336-2

Prodaj

Cementne plošče za tlakovanje, 25 x 25 cm velike, ca. 30.000 komadov, sive, gladke, poceni napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33127-6

Puhasto perje

čisto, dohano, kg po 48 Din, druga vrsta kg po 38 Din, druga vrsta kg po 38 Din, 139 Din in 515 Din, puh kg po 250 Din razpošila po pošt. povzetju L. BROZOVIC, ZAGREB, Ilica 82. 22-6

Brek

za 8 oseb, s popolnoma novo streho, dobro obdržan, proda d. veletrgovina M. Spreitzer v Ljubljani. 33332-6

Salonsko ogledalo

jedilno mizo, 4 usnjate stole in razne slike prodajati pomanjkanja prostora Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33333-6

Železna blagajna

št. III. dunajska, polnilna, peč, zaklon za peč, leste, za plinsko razsvetljavo, tudi razno pišmarice, kuhinje in lena mize za jedilnico napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33329-6

Teletino

pod Din 14, 16 in 18 kg, na stojnici prodaja Anton Zajc — Vodnikov trg. 33330-6

Motorna vozila

Za motorno kolo da dobro možko kolo in primerno doplačilo. Josko Višić, strojnik v Litiji. 33342-10

Motorno kolo

znamko »Ariel 500 cm. v popolnoma brezhibnem stanju prodajati radi nabave avtomobila. Na ogled pri Rekarju na Fuših pri Ljubljani. 33309-10

Avto

nemške znamke »Audi«, po celoma nov, kabriolet 100 PS, osmovalni, s centralnim mazanjem in vsemi drugimi najmodernejšimi napravami prodajati za polovnično ceno, ali pa za najmanj za 200.000 Din. Tovaršica ceno 400.000 Din. Reflektanti naj pošljete ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod št. »Audi 100«. 33338-10

Kapital

Družabnika za dobro idejo večje podjetje avtomobilne stroje, v centru Ljubljane iščem, s kolektivom ali brez ter najmanj 200.000 Din. Znan mora biti, kateri je varno vložiti. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod št. »Rontabilno«. 33141-16

Kupim

3—4 kg, z ali brez uteži, jedilni pribor, kuhinjske in porcelanasto posodo — vse dobro ohranjeno. Kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelček »Jutra« pod »Sava«. 33293-3

Tehtnico

3—4 kg, z ali brez uteži, jedilni pribor, kuhinjske in porcelanasto posodo — vse dobro ohranjeno. Kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelček »Jutra« pod »Sava«. 33293-3

Železnih tračnic

kompletno žago 10—15 cm, po 7 ali 9 kg, po 1 meter dolgih ter z 3 popolnoma jarmenikom ter odgovarjajočim strojem kupim. Ponudbe franco v goz. železnica postaja na naslov: Pero Gnjanič, Sijetina kod Sarajeva. 33291-7

Voziček

za prevažanje paketov kupim. Ponudbe z navedbo opisa na tovarno čevljev I. Razbošek, Tržič. 33291-7

Ladijska tla

najceneje nudi »Jugograd« Strelška ulica 33. 33451-7

Močan gugalni stol

kupim. Japljeva ulica 13, pritiske. 33324-7

Enonadstropno hišo

z vrtom, elektriko, vodovodom in plinom, pripravo za boljšo družino, prodajati v Novem Vodmatu. — Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod znakom »Hujce«. 33284-20

Vilo

kupim na lepem kraju. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »200.000«. 33308-20

Mlin in žaga

mlin na 3 kamne in žaga v enojni hiši, z 2 krožni žagi na parni pogon, vse v pravi dobri stanju, na zelo prometnem kraju, poceni napredaj. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 33290-20

Tvornico

brezalkoholnih pijač, dobro vpejano, prosto banovinskih davkov, radi boleznim takoj prodajati. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 33297-20

Gostilna in trgovina

napredaj v trgu Sv. Trojice v Slov. gorah. Popolna so zidana, z opako krita in v najboljšem stanju. — Zraven spada tudi precej velika njiva in zelenjadni vrt. Kupiti želimo pogojno pri glavni hranilnici pri Sv. Leuatu. 33295-20

Veliko parcelo

proda Lavtarič, Sv. Petra cesta 83. 33120-20

Veletrgovci!

V lepem letoviskem kraju na Gorenjskem prodajamo novo hišo, prirejeno za zalogo vina, gline in skanja. Obetni list na razpolago. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod št. »Dobro rajone«. 33166-20

Pohišče

dobro ohranjeno in blato napredaj v Trnovski ul. 7, pritiske, levo. Oglejte si, med 1. in 3. 33234-12

Prehrana

Abonente sprejemati na dobro domačo hrano, katero dostavljamo tudi na dom. Florjanska ulica št. 19/II. 33302-14

Lokali

prostoren, na zelo prometnem kraju, z dvema izločbama, privravn tudi za pisarno, odda D. Rovič. Kolodvorska ulica št. 35. 33126-19

V najem

Gostilno, dobro idejo, radi boleznim takoj odda v najem Dolinšek, Maribor, Trstenjakova št. 22. 33306-17

Pekarijo

dobro idejo, v prometnem kraju na Gorenjskem oddajati. Oglejte si, med 1. in 3. 33234-12

Pri tej seriji nudimo vam zares višek kakovosti po posebno ugodnih cenah. Za plošče in filmpak.

Gostilno

v mestu ali na deželi vsem v najem. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Dobro promet št. 30.819«. 33098-17

Gostilno

v prometnem kraju iščem v najem, proti odkupu zaloge vina — na željo tudi hiše. Posredovalcu nagrado. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod znakom »Jamčim, da se dobro preživite«. 33236-17

Les

Deske in tesan les v komisijo išče solidna tverda z velikim skladiščem v Zagrebu, za stalno dobavo od večje industrije. Cenj. ponudbe pod znakom »Deske K-1742« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28. 33187-15

Stanovanja

Dvoje stanovanj z dvema sobama in vsem komfortom, v bližini glavne kolodvorne o d d m s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 33310-21

Stanovanje

2 sob in pritrklji, v sredini mesta, 150 boljša triletna družina s 1. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod št. »Soliden plačnik«. 33020-21

Stanovanje

1 velike sobe in kabineta, 3 ali 3 manjših sob, kuhinje in vseh pritrklji. Iščem družino s 1. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Mirna in točna plačljiva stranka«. 33293-21

Stanovanje

z velikim vrtom o d d m brezplačno v najem samo 2 oseba na Opekarski c. št. 2. 33235-21